ORTAOKUL - İMAM HATİP ORTAOKULU

KUR'AN-I KERİM

DERS KİTABI

7

ATA YAYINCILIK

ORTAOKUL - İMAM HATİP ORTAOKULU

KUR'AN-I KERİM

7

DERS KİTABI

YAZAR
Hadi GÜNDÜR

Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 30.11.2015 tarihli ve 92 sayılı (ekli listenin 90. sırasında) kurul kararıyla 2016 - 2017 öğretim yılından itibaren 5 (beş) yıl süreyle ders kitabı olarak kabul edilmiştir.

ATA YAYINCILIK
ATA DERSANECİLİK, KİTAPÇILIK, YAYINCILIK, MATBAACILIK, EĞİTİM, TURİZM, İNŞ. SAN. TİC. LTD. ŞTİ
Zübeyde Hanım Mah. Sebzebahçeleri Sok. No.: 11/44 (1. Kat) İskitler/ANKARA
tel: (0 312) 341 23 85 - 384 52 58 - 342 41 83 - 342 41 84 - 384 52 00

EDİTÖR

Muttalip SARIASLAN

DİL UZMANI

Burçak KAYA

GÖRSEL TASARIM

İsmail UNURLUER

ÖLÇME-DEĞERLENDİRME UZMANI

Burcu ÇAL

PROGRAM GELİŞTİRME UZMANI

Göksan BAYİS

REHBERLİK UZMANI

Mustafa KARA

BASKI

Özgün Matbaacılık San. Tic. AŞ - Ankara, 2019

Tel: 0 (312) 645 19 10

Matbaa Sertifika No: 44327

ISBN

978-605-2004-79-1

Yayıncı Sertifika No: 43185

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

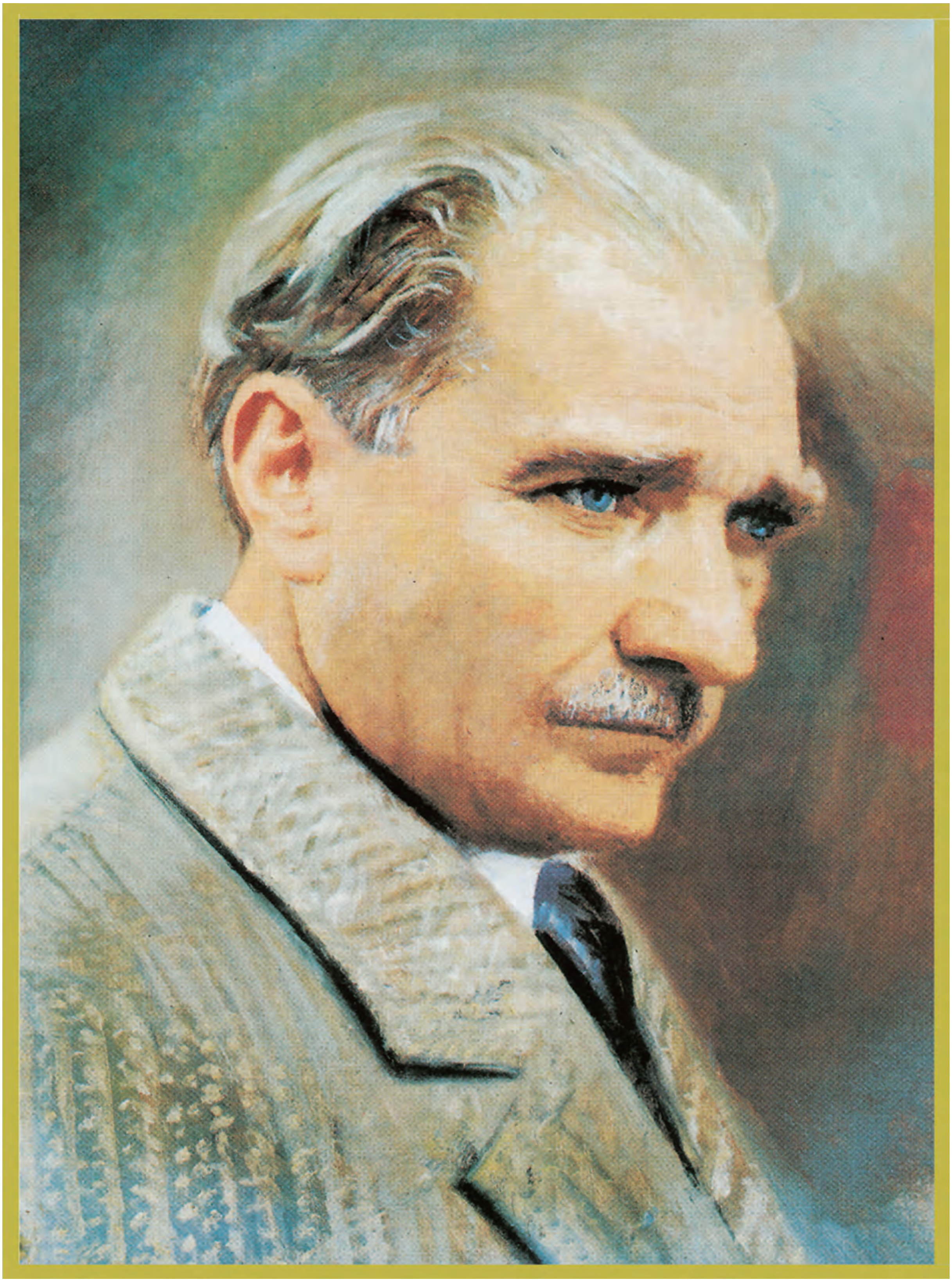
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

TANITIM ŞEMASI

Ünite numarası

Ünite adı

Üniteye hazırlık çalışmaları

Öğrenme alanı

Ünite ile ilgili görsel

Konuda öne çıkarılmak istenen ve konunun pekiştirilmesi amacıyla verilen bilgi bölümü	Bilgi Kutusu
Öğrencilerin konu ile ilgili düşüncelerini yazabilmeleri amacıyla hazırlanmış çalışma bölümü	Yazalım
Öğrencilerin konu ile ilgili konuşabilmeleri, tartışabilmeleri ve değerlendirme yapabilmeleri amacıyla hazırlanmış bölüm	Değerlendirelim
Konuyu desteklemek amacıyla bilgilendirici metinlerin bulunduğu metin	Okuma Metni
Öğrencilerin verilen sureleri daha kolay ezberlemelerini sağlamak amacıyla hazırlanan bölüm	Ezberleyelim
Üniteyle ilgili değerlendirme çalışmalarının yer aldığı bölüm	ÜNİTEMİZİ DEĞERLENDİRELİM

1. ÜNİTE

KUR'AN-I KERİM'İ TANIYALIM

ÖĞRENME ALANI

Kur'an-ı Kerim ve Mesajı

ÜNİTEMİZE HAZIRLANALIM

1. "Din, tevhit, itaat" kavramlarının anlamlarını araştırarak defterinize yazınız.

2. "İslam dininin ana kaynağı Kur'an-ı Kerim'dir." ifadesini açıklayan bir kompozisyon yazınız.

3. Konusu, anne ve babayla ilgili olan dua cümleleri yazarak arkadaşlarınızla paylaşınız.

سورة فاتحة الكتاب
مكية
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۝١
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝٢ اَلرَّحْمٰنِ
الرَّحِيمِ ۝٣ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ۝٤
اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۝٥
اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۝٦ صِرَاطَ
الَّذِينَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ
الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّٓالِّينَ ۝٧
وهي سبع آيات
سورة البقرة
مدنية
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
الٓمٓ ۝١ ذٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى
لِلْمُتَّقِينَ ۝٢ اَلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ
الصَّلٰوةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ۝٣ وَالَّذِينَ
يُؤْمِنُونَ بِمَٓا اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمَٓا اُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ
وَبِالْاٰخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ۝٤ اُولٰٓئِكَ عَلٰى هُدًى
مِنْ رَبِّهِمْ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝٥

I. KUR'AN-I KERİM'İN İSLAM DİNİNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ

1. Kur'an-ı Kerim'in İslam Dinindeki Yeri

Kur'an-ı Kerim, Allah (c.c.)[1] tarafından Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v.)[2] aracılığıyla insanlığa gönderilen son ilahi kitaptır. Yüce Allah (c.c.), insanlar arasından pek çok peygamber seçmiş; bu peygamberlerden bazılarına da emir, yasak ve öğütlerini içeren kitaplar ve sahifeler göndermiştir. Bunlardan Hz. Musa'ya (a.s.)[3] Tevrat, Hz. Davut'a (a.s.) Zebur, Hz. İsa'ya (a.s.) İncil, Hz. Muhammed'e (s.a.v.) ise kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim verilmiştir.

Yüce Allah (c.c.) Kur'an-ı Kerim hakkında **"Bu, kendisinde şüphe olmayan kitaptır. Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için yol göstericidir."**[4] buyurarak gerçek ve doğru dinî bilgiyi Kur'an'dan öğrenmemizi öğütlemektedir.

Değerlendirelim

Kur'an'ın **"Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için yol gösterici"** olması ne anlama gelmektedir? Sınıfta arkadaşlarınızla tartışınız.

Kur'an; insanın yaradılışını, yaradılış gayesini, gücünü, var oluşunu, ölümünü ve dünyadaki rolünü her yönüyle açıklayan inanç, ibadet ve ahlak kavramları hakkında insanı bilgilendiren ilahi bir kitaptır. Kur'an-ı Kerim ve Hz. Peygamber'in (s.a.v.) söz ve uygulamaları, insanın var oluşundan ölümüne ve ölümünden sonraki yaşamına kadar yapacağı yolculukta dinî bakımdan yararlanabileceği kaynaklardır.

Bilgi Kutusu

Kur'an, sözlük anlamı olarak "okumak, toplamak, bir araya getirmek" anlamlarına gelir. Terim olarak ise Hz. Peygamber'e (s.a.v.) vahiy yoluyla gelen, mushaflarda yazılı olan, değiştirilmeden nesilden nesle nakledilen, okunması ile ibadet edilen, başkalarının benzerini getirmekten âciz kaldığı, Allah'ın mucize kelamıdır.

Dinî Terimler Sözlüğü, s. 209.

(1) (c.c.) "Celle Celâluh" ifadesinin kısaltılmış şeklidir. Allah'ın adı anıldığında kullanılan bir saygı ifadesidir. O'nun şanı yücedir, anlamına gelir.
(2) (s.a.v.) "Sallallahu Aleyhi Vessellem" ifadesinin kısaltılmış şeklidir. Allah'ın selamı ve bereketi onun üzerine olsun, anlamına gelmektedir. Peygamber Efendimizin isminin anıldığı yerlerde kullanılır.
(3) (a.s.) "Aleyhisselâm" ifadesinin kısaltılmış şeklidir. "Selam, O'nun üzerinde olsun." anlamına gelir. Peygamberlerin ve meleklerin adı anıldığında kullanılan bir dua cümlesidir.
(4) Bakara suresi, 2. ayet.

Kur'an-ı Kerim doğru bilgilenmemizi sağlar.

Kur'an-ı Kerim, dinî açıdan doğru bilgiler edinmemizi sağlar. Neye, nasıl inanacağımızı, Allah'a (c.c.) ve yaratılanlara karşı görevlerimizi açıklar. Günlük yaşamda yapmamız ve kaçınmamız gereken davranışların neler olduğunu anlatır. Batıl inanç ve hurafelerden korunmamızda, taassuba düşmememizde ve yanlış davranışlarımızı düzeltmemizde en büyük yardımcımız Kur'an'dır.

Kur'an'ın verdiği bilgiler sayesinde dinî hayatımızı doğru, ölçülü ve düzenli bir şekilde sürdürürüz. Kur'an, hayatımızdaki dinî rehberimizdir. Karşılaştığımız problemleri çözmemizde bize yardım eder. Ancak karşılaştığımız her sorunumuza Kur'an'dan cevap bulmak mümkün olmayabilir. Bu durumda Hz. Muhammed'in (s.a.v.) sözlerini ve sünnetlerini kendimize rehber edinmeliyiz.

Yazalım

Dini, kaynağından öğrenmemenin toplumsal kültürün oluşumuna ne gibi zararları olabilir? Arkadaşlarınızla konuşarak ulaştığınız sonuçları aşağıya yazınız.

....

....

Kur'an-ı Kerim İslam dininin temel kaynağıdır.

Kur'an, dinimizin temel kaynağıdır. Dinimizin esaslarını, Kur'an-ı Kerim ve onun açıklayıcısı olan Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed'in (s.a.v.) uygulamaları, hadisleri ve yaşam tarzı belirlemiştir. Kur'an-ı Kerim sayesinde İslam dininin prensipleri hiçbir değişikliğe uğramadan günümüze kadar gelmiştir. Allah (c.c.), Kur'an'da hayatın gerçeklerini öğüt almamız için farklı biçimlerde açıklamıştır. Bu hususa işaret eden bir ayette Rabb'imiz **"Andolsun biz, onlar düşünüp öğüt alsınlar diye (gerçekleri) bu Kur'an'da değişik biçimlerde açıkladık…"**(1) buyurmuştur. Cenab-ı Hak bu ayette Kur'an'da öğüt alınması gereken açıklamalar olduğunu bildirmektedir. Bir başka ayette ise **"Şüphesiz bu Kur'an en doğru yola götürür ve yararlı iş yapan müminlere büyük ecir olduğunu müjdeler."**(2) buyrularak güzel davranışlarda bulunanların bu davranışlarının karşılığını alacakları haber verilmektedir.

Yazalım

Kur'an'ın ifadesine göre "yararlı iş yapmak" sizce ne demektir? Sınıfta arkadaşlarınızla tartışınız. Ulaştığınız sonuçları aşağıya yazınız.

....

....

....

(1) İsrâ suresi, 41. ayet.
(2) İsrâ suresi, 9. ayet.

Kur'an-ı Kerim evrenseldir.

Kur'an-ı Kerim evrenseldir, bütün insanlığa gönderilmiştir. Bununla ilgili bir ayette Yüce Allah (c.c.) şöyle buyurur: **"(Allah o Peygamberi) onlardan henüz kendilerine katılmayan başkalarına da göndermiştir..."**[1] Yüce Allah (c.c.) bu ayette Peygamberimizin (s.a.v.) tüm insanlığa gönderildiğini vurgulayarak kendisine vahyedilen Kur'an'ın da tüm insanlığa gönderildiğine işaret etmiştir. Renk, dil, din ayrımı gözetmeksizin bütün insanların mutluluğunu hedefleyen ilkeler içerir. Kur'an-ı Kerim, nazil olduğu andan günümüze kadar hiçbir değişikliğe uğramadan gelmiştir ve kıyamete kadar da orijinalliğini koruyacaktır. Çünkü Kur'an-ı Kerim'in koruyucusu bizzat Yüce Allah'tır (c.c.). Bununla ilgili bir ayette Yüce Rabb'imiz şöyle buyurmuştur: **"Şüphesiz o Zikr'i (Kur'an'ı) biz indirdik biz! Onun koruyucusu da elbette biziz."**[2]

Değerlendirelim

Kur'an-ı Kerim'in Allah (c.c.) tarafından korunması ne anlama gelmektedir? Arkadaşlarınızla konuşunuz.

"Sizin en hayırlınız Kur'an'ı öğrenen ve öğreteninizdir." (Hz. Muhammed (s.a.v.))
Ahmed b. Hanbel, Müsned, C 1, s. 57.

(1) Cum'a suresi, 3. ayet.
(2) Hicr suresi, 9. ayet.

Yazalım

KUR'AN

Kur'an Allah sözüdür,
Tüm sözlerin özüdür.
En büyük kitap derim.
Okurum ezberlerim.

Cebrail, yüce melek,
Hak yanından gelerek,
İndirmiş bu kitabı,
Bu en büyük hitabı.

Fâtiha ile başlar,
Yüz on dört suresi var.
Ayetleri şifadır,
Tüm dertlere devadır.

Getiremez hiç kimse,
Ömür boyu didinse,
Onun bir benzerini,
Göstereyim yerini.

İbadettir okumak,
Okumak ve anlamak.
Şükür elimde duran,
En büyük kitap: Kur'an.

Ahmet Efe, Sevgi Çiçeği, s. 7.

Şiirde, Kur'an'ın hangi özelliklerinden bahsedildiğini arkadaşlarınızla konuşunuz. Belirlediğiniz özellikleri aşağıya yazınız.

....

....

....

....

....

Kur'an-ı Kerim inançla ilgili konularda bizi aydınlatır.

Kur'an-ı Kerim, bize inançla ilgili bilgiler verir. Çünkü inanç, Kur'an-ı Kerim'in üzerinde durduğu en önemli konudur. İnanç, İslam'ın iman esaslarını tereddütsüz kabul ederek bu esaslara içtenlikle inanmaktır. Kur'an-ı Kerim, İslam dininin temellerini oluşturan iman esaslarına yer vermiştir. Bir ayette bu husus **"Ey iman edenler! Allah'a, Peygamberine, Peygamberine indirdiği kitaba ve daha önce indirdiği kitaba iman edin. Kim Allah'ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve ahiret gününü inkâr ederse derin bir sapıklığa düşmüş olur."**(1) şeklinde ifade edilir. Bu ayetten de anlaşıldığı gibi Allah (c.c.), yarattığı, yaşattığı ve rızıklandırdığı insanın sapkınlığa düşmemesi için bu temel inanç esaslarını benimsemesini istemiştir.

Kur'an evrenin Allah (c.c.) tarafından yaratıldığına işaret eder.

Yüce Allah (c.c.), Kur'an-ı Kerim'de belirlediği inanç sisteminin temeline tevhidi yerleştirmiştir. Vahiy, peygamberlik ve ahiret gibi diğer iman esaslarını da tevhide dayandırmıştır. Tevhit inancına göre evreni ve içindeki her şeyi yaratan, onları bir düzen ve uyum içinde tutan Allah'tır (c.c.). Allah (c.c.), mutlak güç ve kudret sahibidir. O, sonsuz bilgisi ve gücüyle evrendeki her şeye hükmeden tek ilahtır. O, her şeyi işiten, gören, başlangıcı ve sonu olmayan, yarattıklarına karşı sonsuz rahmet ve merhamet edendir. İnsanlara vahiy yoluyla din gönderen, sadece kendisine ibadet edilen tek varlık Allah'tır (c.c.) Kur'an-ı Kerim'de bu husus en yalın bir şekilde şöyle ifade edilir: **"De ki O, Allah'tır, bir tektir. Allah, Samed'dir (Her şey Allah'a muhtaç, O hiçbir şeye muhtaç değildir. O, doğurmamış ve doğmamıştır. "Hiçbir şey O'na denk değildir."**(2)

Kur'an-ı Kerim'de belirtilen ve İslam'ın önemle üzerinde durduğu temel inanç esaslarından birisi de peygamberliktir. Yüce Allah (c.c.), mesajlarını insanlara peygamberler aracılığıyla göndermiştir. Peygamberlerin tüm insanlara örnek ve rehber olmaları için de Allah (c.c.) onları, insanlar arasından seçmiş ve görevlendirmiştir. Peygamberler her zaman doğruyu söyleyen ve emanete karşı dürüst davranan insanlar arasından seçilmişlerdir.

Ahirete iman konusu da Kur'an-ı Kerim'de İslam'ın inanç esaslarından biri olarak gösterilir. Ahiret, dünya hayatından sonra başlayan ve ebedî olan hayattır. Kur'an'ın hem Mekke hem de Medine döneminde nazil olan ayetlerinde ahiret hayatına sürekli vurgu yapılmıştır. Bu dünyada insanların tüm davranışlarından sorumlu oldukları vurgulanmış, asıl huzurun ve mutluluğun ahiret hayatında olduğu

(1) Nisâ suresi, 136. ayet.
(2) İhlâs suresi, 1 - 4. ayetler.

hususuna dikkat çekilmiştir. Dünyadaki sorumluluk duygusunun kazanılmasında ve pekiştirilmesinde ahirete imanın büyük bir önemi vardır. Kur'an'ın **"Artık kim zerre ağırlığınca bir hayır işlerse onun mükâfatını görecektir. Kim de zerre ağırlığınca bir kötülük işlerse onun cezasını görecektir."**[1] ayetinde işaret edildiği gibi ahiret inancına göre yaşamak bizlere davranışlarımızı kontrol altında tutma bilinci kazandırır.

Değerlendirelim

İnsanın yaptığı davranışlardan hesaba çekileceği düşüncesi bireyin yaşantısını nasıl etkiler? Arkadaşlarınızla tartışınız.

Kur'an-ı Kerim ibadetler hakkında bizi aydınlatır.

Kur'an-ı Kerim, inançtan sonra dinimizin ibadet esaslarıyla ilgili de geniş bilgi verir. İbadet, Kur'an-ı Kerim'in ana konularından biridir. Genel anlamıyla ibadet, Allah'ın (c.c.) emirlerini yerine getirmek, yasaklarından da kaçınmaktır.

İnsanlara iyilik etmek Kur'an'ın emrettiği güzel davranışlardandır.

Kur'an'da ibadetler konusuna geniş yer verilmiş; Allah'ın (c.c.) hoşnutluğunu kazandıran her davranış, hareket ve inanış ibadet olarak tanımlanmıştır. İman eden bir kişinin Allah'a (c.c.) karşı bir düzen ve kural içinde yerine getirdiği namaz, oruç, hac ve zekâtın yanı sıra sosyal hayatında yaptığı her türlü güzel ve faydalı davranış da ibadet olarak nitelendirilmiştir. Örneğin güzel bir söz söylemek, muhtaç birine yardım etmek, yoksulu ve yetimi gözetmek, yaşadığı yeri ve çevreyi temiz tutmak, sorumluluklarını yerine getirmek, başkalarının haklarına saygı göstermek, doğru sözlü olmak, israftan kaçınmak, adaletli olmak, tüm canlılara karşı merhametli davranmak gibi birçok davranış da ibadet kapsamına girmektedir.

Kur'an-ı Kerim'in birçok ayetinde iman ve salih amel birlikte zikredilir. Salih amel; güzel olan, Allah'ın (c.c.) rızası gözetilerek samimiyetle yapılan her türlü davranıştır. Kutsal kitabımıza göre ibadetler, Allah rızası için yapılır. Allah'a (c.c.) kulluğun en güzel ifadesi olan ibadet, O'nun bize verdiği sonsuz nimetlerine karşı bir şükür niteliği taşır. Bu nedenle bir menfaat kazanmak, birilerine yaranmak veya kendini olduğundan farklı göstermek amacıyla ibadet yapılmaz. Kur'an-ı Kerim'deki: **"(Allahım!) Yalnız sana ibadet ederiz ve yalnız senden yardım dileriz."**[2] ayetine göre Müslümanlar, sadece Allah'a (c.c.) ibadet etmek, yalnızca ondan yardım ve mükâfat beklemekle sorumlu tutulmuşlardır.

(1) Zilzâl suresi, 7-8. ayetler.
(2) Fâtiha suresi, 5. ayet.

Değerlendirelim

"Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabb'inize ibadet edin ki Allah'a karşı gelmekten sakınasınız. O, yeri sizin için döşek, göğü de bina yapan, gökten su indirip onunla size rızık olarak çeşitli ürünler çıkarandır. Öyleyse siz de bile bile Allah'a ortaklar koşmayın."

Bakara suresi, 21 - 22. ayetler.

Yukarıdaki ayet meallerinde insana rızık olarak verilen hangi nimetlerden bahsedilmektedir?

İnsanların bile bile Allah'a ortak koşmalarının sebeplerini arkadaşlarınızla değerlendiriniz.

Kur'an-ı Kerim'de yer verilen ibadetler, bir yandan insanın ahlakını güzelleştirirken diğer yandan Allah'a (c.c.) olan inancını ve sevgisini artırır. İnsanı kötü davranışlardan ve günah işlemekten uzak tutar. Her an yaptıklarının hesabını verme düşüncesi ile hareket etmek insanın sorumluluk bilincini canlı tutar ve davranışlarını kontrol altına almasını sağlar. Kur'an'da **"(Ey Muhammed!) Kitaptan sana vahyolunanı oku, namazı da dosdoğru kıl. Çünkü namaz, insanı hayâsızlıktan ve kötülükten alıkor. Allah'ı anmak (olan namaz) elbette en büyük ibadettir. Allah, yaptıklarınızı biliyor."**(1) buyrularak insanın belirli bir düzen ve kural çerçevesinde yerine getirmekle mükellef olduğu namaz ve diğer ibadetlerin insan üzerindeki etkilerine dikkat çekilmiştir.

Değerlendirelim

Namazın, insanı kötülükten ve hayâsızlıktan korumasının ne anlama geldiğini arkadaşlarınızla tartışınız.

Kur'an-ı Kerim insan davranışları ve ahlakla ilgili yol göstericidir.

İnsan davranışları ve ahlak, Kur'an-ı Kerim'de en fazla yer alan konulardandır. Kur'an-ı Kerim bize, insanlara karşı sorumluluklarımızı yerine getirmemizi; inancımızda ve ibadetlerimizde samimiyeti ve içtenliği elden bırakmamamızı öğütler. Kur'an'ın bu öğütlerine uyabilmemiz için de içimizdeki kötü duygulardan arınmamız, kabiliyetlerimizi olumlu davranışlarla ortaya koymamız, tüm yaratılmışlara karşı şefkatle hareket etmemiz, ahlaki olgunluğa ve yüce değerlere ulaşarak hayatımızı düzenlememiz gerekmektedir. Ahlaki yönden olgun insanlar olmamızı öğütleyen Yüce Allah (c.c.) adalet, merhamet, doğruluk,

(1) Ankebût suresi, 45. ayet.

sevgi, sabır, alçak gönüllülük ve kanaat etmek gibi güzel duygu ve davranışları da edinmemizi tavsiye eder.

İslam dini, insanın iyilik ve olgunluk bakımından kendisini sürekli yenilemesini tavsiye eder. Bunun için de insanın her şeyden önce kötü ve çirkin şeylerden uzak durması, iç dünyasını Allah (c.c.) inancıyla zenginleştirmesi gerekir. Çünkü insan, gönlüne yerleştirdiği ve yürekten iman ettiği Allah (c.c.) bilinci sayesinde ahlaklı olmaktan zevk alır. Hatalarının farkına varıp bir daha hata yapmama kararlılığını göstererek her türlü kötü söz ve davranıştan uzak durur. Kur’an’da, Allah’ın (c.c.) hoşnut olduğu ve yapılmasını emrettiği bazı güzel davranışlar bir ayette şöyle belirtilir: **“Şüphesiz Allah adaleti, iyilik yapmayı, yakınlara yardım etmeyi emreder; hayâsızlığı, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor.”**(1)

Değerlendirelim

Yukarıdaki ayet mealinde önerilen biçimde yaşayan bir insan, sizce kendini nasıl hisseder? Düşüncelerinizi sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

Kur’an’da, Allah’ın (c.c.) emrettiği güzel davranışları yerine getiren insanlar cennetle müjdelenmiştir. Allahü Teâlâ onlar için cennetinde sonsuz nimetler hazırlamıştır. Bu kişilerin kimler olduğu ve hangi davranışlarından dolayı mükâfatlandırılacakları Kur’an’da şu şekilde açıklanmaktadır: **“O kullar adaklarını yerine getirirler. Kötülüğü her yanı kuşatmış bir günden korkarlar. Onlar, seve seve yiyeceği yoksula, yetime ve esire yedirirler. (Yedirdikleri kimselere şöyle derler:) Biz size sırf Allah rızası için yediriyoruz. Sizden bir karşılık ve bir teşekkür beklemiyoruz.”**(2)

Kur’an, insanlara hizmeti ibadet saymıştır.

Kur’an-ı Kerim, iyi ve güzel davranışları öğütleyerek insanların ahlaken eğitilmelerine ve gelişmelerine yardımcı olmaktadır. Kur’an’ın ahlaka yaptığı bu vurgu, sağlıklı bir topluma ulaşmak için insanların manevi bakımdan olgunlaşmaları gerektiğinin bir işaretidir.

Yazalım

Yukarıda verilen ayet meallerinden yararlanarak “iyi kul”da bulunması gereken özelliklerin neler olduğunu yazınız.

....

....

(1) Nahl suresi, 90. ayet.
(2) İnsan suresi, 7-9. ayetler.

Bilgi Kutusu

Kur’an’da yer alan yukarıdaki konuları inceleyiniz.

Okuma Metni

KUR’AN-I KERİM NASIL BİR KİTAPTIR?

“Elif Lâm Mîm. Bu, kendisinde şüphe olmayan kitaptır. Allah’a karşı gelmekten sakınanlar için yol göstericidir.”

Bakara suresi, 1-2. ayetler.

“Eğer kulumuza (Muhammed’e) indirdiğimiz (Kur’an) hakkında şüphede iseniz, haydin onun benzeri bir sure getirin ve eğer doğru söyleyenler iseniz Allah’tan başka şahitlerinizi çağırın (ve bunu ispat edin).”

Bakara suresi, 23. ayet.

“Âyetlerimiz kendilerine apaçık birer delil olarak okunduğunda, (öldükten sonra) bize kavuşmayı ummayanlar, “Ya (bize) bundan başka bir Kur’an getir veya onu değiştir.” dediler. De ki: ‘Onu kendiliğimden değiştirmem benim için olacak şey değildir. Ben ancak bana vahyolunana uyarım. Eğer Rabb’ime isyan edecek olursam elbette büyük bir günün azabından korkarım.’ ”

Yûnus suresi 15. ayet.

“Bu Kur’an, Allah’tan (indirilmiş olup) başkası tarafından uydurulmamıştır. Fakat o, kendinden öncekileri doğrulayıcı ve kitabı (Allah’ın levh-i mahfuzdaki yazısını) açıklayıcı olarak, indirilmiştir. Bunda hiçbir şüphe yoktur. (O) âlemlerin Rabb’i tarafındandır.”

Yûnus suresi, 37. ayet.

“Yoksa onu (Muhammed kendisi) uydurdu mu diyorlar? De ki: ‘Eğer doğru söyleyenler iseniz, haydi siz de onun benzeri bir sure getirin ve Allah’tan başka, çağırabileceğiniz kim varsa onları da yardıma çağırın.’”

Yûnus suresi, 38. ayet.

“Eğer size (bu konuda) cevap veremedilerse, bilin ki o (Kur’an) ancak Allah’ın ilmiyle indirilmiştir ve O’ndan başka hiçbir ilah yoktur. Artık müslüman oluyor musunuz?”

Hûd suersi, 14. ayet.

“Biz onu, akıl erdiresiniz diye Arapça bir Kur’an olarak indirdik”.

Yûsuf suresi, 2. ayet.

“Biz Kur’an’dan, müminler için şifa ve rahmet olacak şeyler indiriyoruz. Zalimlerin ise Kur’an, ancak zararını artırır.”

İsrâ suresi, 82. ayet.

“Andolsun, biz bu Kur’an’da insanlara her türlü misali değişik şekillerde açıkladık. Yine de insanların çoğu ancak inkârda direttiler.”

İsrâ suresi, 89. ayet.

“Andolsun, biz bu Kur’an’da insanlar için her türlü misali değişik şekillerde açıkladık. Fakat insan tartışmaya her şeyden daha çok düşkündür.”

Kehf suresi, 54. ayet.

“(Ey Muhammed!) Biz Kur’an’ı sana sıkıntı çekesin diye değil ancak (Allah’ın azabından) korkacaklara bir öğüt (bir uyarı) olsun diye indirdik.”

Tâ-Hâ suresi, 2-3. ayetler.

“İnkar edenler, ‘Kur’an O’na bir defada toptan indirilseydi ya!’ dediler. Biz Kur’an’la senin kalbini pekiştirmek için onu böyle kısım kısım indirdik ve onu ağır ağır okuduk.”

Furkân suresi, 32. ayet.

“Andolsun, biz bu Kur’an’da insanlara her türlü misali verdik. Andolsun, eğer sen onlara bir ayet getirsen, inkâr edenler mutlaka, ‘Siz ancak asılsız şeyler uyduranlarsınız.’” derler.

Rûm suresi, 58. ayet.

2. Hayat Kitabımız Kur'an

Tarih boyunca insan, üzerinde yaşadığı dünyayı ve dünya hayatından sonra başka bir yaşam olup olmadığını merak etmiştir. Çevresinde yer alan varlıkları, kendisinin bu varlıklar arasındaki yerini ve onlarla olan ilişkisini anlamaya çalışmıştır. İnsanın bu anlam arayışı doğumuyla başlar ve yaşamı boyunca devam eder.

Değerlendirelim

Kur'an'ın yaşamın içinde olmasının anlamı nedir? Arkadaşlarınızla konuşunuz.

İnsan, okuyarak ve araştırarak kendisini sürekli geliştiren bir varlıktır. Davranışlarını da bilgileri doğrultusunda ortaya koyar. Kur'an, insanın yaratıcısıyla, evrenle, diğer insanlarla ilişkilerinde yol gösterici ilkeler içerir. Evreni ve içindeki tüm varlıkları Allah'ın (c.c.) yarattığını belirtir. Doğadaki güzelliklerin, canlı ve cansız tüm varlıkların insanın hizmetine sunulduğunu bildirir. Bu nedenle Kur'an, insanı okumaya, öğrenmeye, doğru bilgi edinmeye teşvik eder. Bu yolla insanı, davranış olarak da doğru yola sevk eder.

Kur'an-ı Kerim insana, dünyada sınandığını, yapıp ettiklerinden sorgulanacağını haber verir ve ondan davranışlarını bu doğrultuda düzenlemesini ister. Güzel davranışta bulunanların Allah (c.c.) tarafından ödüllendirileceğini, kötü davranışta bulunanların cezalandırılacağını bildirir. Kutsal kitabımız, insana yaratıcısını tanımasını, O'na inanıp ibadet etmesini emreder. Yoksullara yardım etmeyi, kimsesizleri ve muhtaçları gözetmeyi, dürüst ve çalışkan olmayı, adaletli davranmayı öğütler.

Kur'an-ı Kerim insanları kimsesizlere yardım etmeye teşvik eder.

Kur'an nazil olmadan önce toplumlar küfür, şirk bataklığı içindeydi. İnsanlar zulüm, nifak, haset, cimrilik vb. maddi ve manevi hastalıklarla boğuşuyordu. Gönülleri katılaştığı için Allah'a (c.c.) inanmama konusunda inat ediyorlar ve O'na teslim olmayı, O'nun sözlerinin doğruluğunu kabullenmeyi reddediyorlardı. Toplumlar bu durumda olduğu için ve insanların kalplerini sapıklık, şüphe, şirk gibi hastalıklardan korumak için Kur'an vahyolundu. Böylece Kur'an insanlara, Hakk'ı batıldan ayıran, doğru yolu gösteren bir rehber ve bir rahmet oldu. O rahmetle müminler iman etme, hikmeti ve hayrı isteme, Allah'a (c.c.) yönelme imkânına kavuştu.

Kur'an-ı Kerim, insanları eğiten bir kitaptır.

Kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim, bir hayat kitabıdır. O, insanlara doğru yolu göstermeyi ve onları yararlı işler yapmaya yöneltmeyi amaçlar. Kur'an, eğitici niteliği olan bir kitaptır. İnsanları iyiye ve güzele yönlendirmek, aydınlatmak, onlara öğüt vermek, hatırlatmak, yaşamın anlamlandırılmasına yardım etmek, Kur'an'ın temel eğitici niteliklerinin başında gelir.

Kur’an-ı Kerim insanların iyi, güzel ve doğru davranışlara yönelmelerine önem verir. Kur’an’da da insanlara bu konuda rehberlik eden birçok ayet yer alır. Bunlardan birinde **“...(Mallarınızı) Allah yolunda harcayın. Kendi kendinizi tehlikeye atmayın. İyilik edin. Şüphesiz Allah iyilik edenleri sever.”**(1) buyrulur. Bir başka ayette ise Allah’ın (c.c.) iyilik edenleri ödüllendireceği vurgulanarak şöyle denilmektedir: **“...Onlardan güzel davranıp iyilik edenlere ve Allah’a karşı gelmekten sakınanlara büyük bir mükâfat vardır.”**(2)

Kur’an-ı Kerim öğüt ve şifa kaynağıdır.

Kur’an-ı Kerim, insanların dünya ve ahiret saadetini bozabilecek durumlara karşı bir öğüt, gönül dünyalarını aydınlatan manevi bir ışık, hayatlarını sürdürürken başvuracakları bir rehber ve bütün insanlığa gönderilen bir rahmet kaynağıdır. Buna işaret eden bir ayette Yüce Allah (c.c.) şöyle buyurur: **“Ey insanlar! İşte size Rabb’inizden bir öğüt, kalplere bir şifa ve inananlar için yol gösterici bir rehber ve rahmet (olan Kur’an) geldi.”**(3) Bu ayette Yüce Rabb’imiz, Kur’an’da bütün insanlığı kucaklayan evrensel ilkeler sunmuştur.

Değerlendirelim

Kur’an’ın insanlara şifa ve öğüt kaynağı olmasının önemi sizce nedir? Arkadaşlarınızla konuşunuz.

Kur’an-ı Kerim, tüm insanlığa gönderilmiştir.

Kur’an-ı Kerim bütün insanlığa bir rehberdir.

Kutsal kitabımız Kur’an-ı Kerim, insanlığın hidayete ermesine vesile olan bir rehberdir. Kur’an, hayat boyunca insanlara yol gösteren bir kılavuz ve ışık kaynağıdır. Kur’an kendisine samimi bir şekilde

(1) Bakara suresi, 195. ayet.
(2) Âl-i İmrân suresi, 172. ayet.
(3) Yûnus suresi, 57. ayet.

başvuran insanlara, ihtiyaç duydukları konularda yol gösterir. Kur’an’ın bir ayetinde bu husus şöyle ifade edilir: **“Kendilerine okunan kitabı sana indirmiş olmamız onlara yetmedi mi? Şüphesiz bunda inanan bir kavim için bir rahmet ve bir öğüt vardır.”**(1) Peygamber Efendimiz (s.a.v.) de Kur’an’a başvurmayan, ondan yararlanmayan, onu hayat kitabı olarak okumayan insanları: **“... Ey Rabb’im! Kavmim şu Kur’an’ı terk edilmiş bir şey hâline getirdi.”**(2) diye Allah’a (c.c.) şikâyet etmiştir. Bu nedenle dinimizde Kur’an okumanın, Kur’an’ı anlamanın ve Kur’an üzerine düşünmenin önemi büyüktür. Bu nedenle bizler de kutsal kitabımızı okumalı, okuduklarımızı düşünmeli ve anlamaya çalışmalıyız. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) **“Bazı insanlar, Allah’ın evlerinden bir evde toplanarak Kitabullah’ı okurlar ve onu aralarında müzakere ederlerse üzerlerine sükûnet iner. Allah’ın rahmeti onları kaplar. Melekler de etraflarını kuşatır. Allah onları kendi yanındakilerin yanında anar.”**(3) diyerek Kur’an okumanın önemine işaret etmiştir.

Değerlendirelim

Peygamberimizin (s.a.v.) hadisine göre, Allah’ın (c.c.) rahmetini gösterdiği insanlar, Kitabullah’ı okuyan ve onu müzakere edenlerdir. Bunun sebeplerini arkadaşlarınızla değerlendiriniz.

Kur’an, mesajlarını bütün insanlığa öğüt, şifa, rahmet kaynağı ve rehber olarak sunmaktadır. Bundan dolayı Kur’an’ın lafzının yanında mealini de okumalı, okuduğumuz ayetlerin üzerinde düşünmeli ve bize iletilmek istenenleri anlamaya çalışmalıyız. Böylece Kur’an’ın gönderiliş amacına uygun hareket etmiş, ayrıca sevap kazanmış oluruz.

Değerlendirelim

....

Kur’an en hayırlı arkadaş kula,
Güçlü sözlerini her an arzula.
Onun sohbetine doyum olmaz hiç,
İlahi ve nurlu rengi solmaz hiç.

Dostlarını hakla tartar daima,
Onun güzelliği artar daima.
En sağlam rehberdir, yanılmaz asla,
Onun dostluğuna kanılmaz asla.

Kur’an’la arkadaş olan kazanır,
Doğruyu, eğriyi ve hakkı tanır.
Kur’an hak gidişte kula yâr olur,
Okuyan her zaman bahtiyar olur.

Enver Tuncalp, İnandım İman Ettim, s. 68.

Aşağıdaki soruları şiire göre cevaplayınız.

1. Yukarıdaki şiire bir başlık bulunuz.

2. Şiirde Kur’an’ın hangi özelliklerinden bahsedilmektedir? Arkadaşlarınızla değerlendiriniz.

(1) Ankebût suresi, 51. ayet.
(2) Furkân suresi, 30. ayet.
(3) Müslim, Zikir ve dua, 38.

Bilgi Kutusu

KUR'AN-I KERİM'İN İÇERİĞİ

Kur'an-ı Kerim insanlara itikat, ibadet, muamelat, ukubat, ahlak, iktisat, siyaset, tarih, hukuk, insan gibi birçok konudan bahsetmiştir. Kur'an'da bahsedilen bu konuların en önemlilerini şu şekilde sıralayabiliriz:

1. Kur'an, bütün insanları Allah'ın (c.c.) varlığına ve birliğine imana yani tevhit inancına davet eder. Allah'ın (c.c.) gücünü ve büyüklüğünü tespit edip zihinlere yerleştirir.

2. İnsanları putperestlik ve şirkten şiddetle men eder. Yalnızca tek olan Allah'a (c.c.) ibadet etmeye ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmamaya davet eder.

3. Kur'an, insanları ilme, irfana, tefekküre çağırır. İnsanları gaflet içinde bilinçsizce yaşamaktan men eder. Onlardan, Allah'ın (c.c.) kudretine ve hikmetine dikkat etmelerini, kâinata ve hadiselere ibret gözüyle bakmalarını ister.

4. İnsanlara gönderilmiş bazı peygamberler ve onların ümmetlerine irşat ve tebliğ tarzları hakkında bilgi verir. Geçmiş ümmetlerin hâllerinden ders almamızı söyler.

5. İnsanlara nefislerine esir olmamaları, dünyayı ahirete tercih etmemeleri, dünyada her an imtihan içinde olduklarını unutmamaları gerektiğini bildirir.

6. Müslümanlara, dinlerinde kararlılık göstermelerini, daima Hakk'a tabi olup Hakk'ı savunmalarını, düşmanları karşısında kuvvetli olmalarını tavsiye eder.

7. Sosyal, iktisadi ve siyasi hayatta takip edilmesi gereken temel esasların ne olduğunu söyler.

8. İnsanlara adil olma, eşitlik, doğruluk, alçak gönüllülük, sevgi ve şefkat, ihsan ve edep gibi ahlaki değerleri tavsiye eder. İnsanları zulümden, hıyanetten, kibirden, cimrilikten, intikam duygularından, katı yüreklilikten, kötülükten, haramdan men eder.

9. Allah'ın (c.c.) koyduğu kâinat kanunlarının değişmeyeceğini, başarı için bu kanunlara uymanın gerekliliğini anlatır. İnsana, kendi gayretinden ve çalışmasından başka hiçbir şeyin fayda vermeyeceğini bildirir.

10. İslam'ın kurallarına uyanların cennete, uymayanların ise cehenneme gireceğini haber verir. Bu dünyanın, ahiretteki ebedî cenneti ve saadeti kazandıracak bir sınav salonu olduğunu bildirir. Ancak Allah'ın (c.c.) rızasını kazanmanın her şeyden daha üstün olduğunu hatırlatır.

II. KUR’AN’IN MESAJINI ANLIYORUM

1. Kur’an Kıssaları Öğreniyorum: Hz. Davud, Hz. Süleyman

Hz. Davud (a.s.)

Hz. Davud (a.s.), yüce kitabımız Kur’an-ı Kerim’de adı çokça zikredilen peygamberlerden biridir. Hem İsrailoğulları’na gönderilen peygamberlerdendir hem de bir hükümdardır. Hz. Süleyman’ın (a.s.) babası olan Hz. Davud (a.s.) Kudüs’te doğmuş, orada yaşamış ve yine orada vefat etmiştir. Allah, kendisine dört büyük ilahi kitaptan biri olan Zebur’u göndermiştir.[1]

Hz. Musa’nın (a.s.) vefatından sonra İsrailoğulları’nın idaresi Yuşa’ya kaldı. Yuşa, İsrailoğulları’nı çölden çıkararak Kenan Bölgesi’nde dedelerinin ülkesine yerleştirdi.[2] Hz. Yakub’un (a.s.) yaşadığı bu bölge İsrailoğulları için çok mukaddesti.

Allahü Teâlâ, Musa’dan (a.s.) sonra İsrailoğulları’na birçok peygamber gönderdi. Bu peygamberler, İsrailoğulları’nı Tevrat’ın hükümleriyle amel etmeye davet ettiler. Ancak zaman geçtikçe İsrailoğulları Tevrat’ın hükümlerini değiştirmeye ve kendi nefislerine uymaya başladı. Aralarında isyan, fitne ve kargaşa çoğaldı. Güçlü kimseler, peygamberlerin sözlerini dinlemedi.

Kubbetü’s-Sahra (Kudüs)

Hz. Davud (a.s.) döneminde, Mısır ile Şam arasında Amâlika adında bir halk yaşamaktaydı. Bu halkın başında da Câlût adında bir hükümdar bulunmaktaydı. Câlût çok zalim, zengin ve herkesin korktuğu bir hükümdardı. Yüce Allah (c.c.), inanç yolundan ayrılan İsrailoğulları’nın başına Amâlika halkını musallat etti. Câlût ve ordusu İsrailoğulları’na saldırıp onları yendi ve vatanlarından sürdü. Kadınları ve çocukları esir alıp büyük katliamlar yaptı. Câlût bu savaşın sonunda Kur’an-ı Kerim’de “tâbût”[3] adıyla verilen, içinde Musa’nın (a.s.) asasının ve Tevrat levhalarının bulunduğu kutsal sandığı da alıp götürdü.

Evlerinden ve yurtlarından ayrı düşen, her şeylerini kaybeden İsrailoğulları bütün yaşadıkları olumsuzlukları Câlût’un, tâbûtu ellerinden almasına bağladı. Bu nedenle tâbûtu tekrar ele geçirmenin bir çaresini aramaya başladılar. Halkın ileri gelenleri kuvvetli, kudretli ve dirayetli bir komutana ihtiyaçları olduğunu söyledi. Bunun için içlerindeki peygamberden[4] tâbûtu düşmandan kurtaracak bir hükümdar tayin etmesini istediler. Yüce Allah’ın (c.c.) peygamberi bir süre sonra İsrailoğulları’na “Allahü Teâlâ sizin

(1) Nisâ suresi, 163. ayet.
(2) İsmail Yiğit, Peygamberler Tarihi, s. 498.
(3) bk. Bakara suresi, 248. ayet.
(4) Bu peygamberin adı Samuel’dir. Kur’an’da ismi geçmeyen peygamberlerdendir (İsmail Yiğit, Pegamberler Tarihi, s.500.).

için Tâlût'u hükümdar olarak gönderdi." dedi. Ancak İsrailoğulları Tâlût'u hükümdarlığa uygun görmedi. Çünkü Tâlût, hükümdar soyundan değildi ve fakir birisiydi. Kendilerinin hükümdarlığa daha layık ve ehil olduklarını düşünüyorlardı.[1] İsrailoğulları'nın ileri gelenlerine göre iktidar ve hükümdarlık, büyük serveti olanların ve güçlülerin hakkıydı. Ancak bu düşünce, toplumun yararına ve Allah'ın (c.c.) adaletine ters düşmekteydi. Çünkü kişiye bir görevin verilmesinde zenginlik değil, liyakat yani kişinin yapacağı göreve uygun olması önemliydi. Bu açıdan hükümdar olacak kişinin manevi yönden güçlü, bilgili, kuvvetli ve cesaretli olması gerekirdi.

İsrailoğulları "Tâlût'a mal ve mülk bakımından da bir bolluk verilmemişken nasıl olur da bizim hükümdarımız olabilir?" dediler. İtirazları karşısında onların peygamberlerinin verdiği cevap Kur'an-ı Kerim'de şöyle yer almaktadır: **"Peygamberleri onlara, 'Allah size Tâlût'u hükümdar olarak gönderdi.' dedi. Onlar 'O bizim üzerimize nasıl hükümdar olabilir? Biz hükümdarlığa ondan daha layığız. Ona zenginlik de verilmemiştir.' dediler. Peygamberleri şöyle dedi: 'Şüphesiz Allah onu sizin üzerinize (hükümdar) seçti, onun bilgisini ve gücünü artırdı. Allah mülkünü dilediğine verir. Allah lütfu geniş olandır, hakkıyla bilendir."**[2]

Câlut, "Tâbût" adıyla anılan Hz. Musa'nın emanetlerini götürmüştür.

İsrailoğulları, her zamanki gibi itiraz ederek kibirli bir tavırla peygamberlerinden, Tâlût'un hükümdarları olduğuna dair alamet istedi. Bunun üzerine, peygamberleri İsrailoğullarına "Tâlût'un hükümdar olmasına alamet, kaybetmiş olduğunuz tâbûtun getirilmiş olmasıdır." dedi. Cenab- ı Hak İsrailoğulları'nın Tâlût'un hükümdarlık yapabileceğine ikna olsun diye tâbûtu melekler vasıtasıyla Tâlût'un evine koydurdu. İsrailoğulları, tâbûtu Tâlût'un evinde bulunca onun kendilerine Allahü Teâlâ tarafından hükümdar yapıldığına inandı. Tâbûta yeniden sahip oldukları için gönüllerine huzur ve rahatlık geldi.[3] Yüce Rabb'imiz İsrailoğulları'nın durumunu Kur'an'da şöyle anlatmaktadır: **"Peygamberleri onlara şöyle dedi: "Onun hükümdarlığının alameti size o sandığın gelmesidir. Onda Rabb'inizden bir güven duygusu ve huzur ile Musa ailesinin, Harun ailesinin geriye bıraktığından kalıntılar vardır. Onu melekler taşımaktadır. Eğer inanmış kimselerseniz bunda şüphesiz, sizin için kesin bir delil vardır."**[4]

(1) İsmail Yiğit, Peygamberler Tarihi, s. 501.
(2) Bakara suresi, 247. ayet.
(3) İsmail Yiğit, Peygamberler Tarihi, s.502.
(4) Bakara suresi, 248. ayet.

Tâlût, hükümdar olunca memleket işlerini ve orduyu yeniden düzenledi. Güçlendirdiği ordusuyla Allah (c.c.) yolunda cihat için Kudüs'ten hareket ederek askerleriyle kral Câlût'un üzerine yürüdü. Mevsimin çok sıcak olması nedeniyle askerler susuzluk çekiyordu. Tâlût, askerlerinden kendisine itaat edenler ile etmeyenleri ayırt etmek istedi. Kendisinin hükümdar olacağını haber veren peygambere gelen vahye göre Tâlût, askerlerine "Allahü Teâlâ, sizi bir nehirle imtihan edecektir. Kimse o nehirden doyuncaya kadar su içmesin. Kim o nehirden doyuncaya kadar su içerse benim askerim değildir. Kim de o nehirden su içmez yahut bir avuç su içerse benim askerimdir."(1) dedi.

Tâlût, askerlerinin sadakatini nehrin suyuyla denemiştir.

Tâlût ve askerleri nehre geldiklerinde askerlerin çoğu, Tâlût'un emrine uymayarak sudan istedikleri kadar içti. Az bir kısmı Tâlût'un emrine uyarak sudan içmedi. Askerlerin bir kısmı da kaçınca geride çok az asker kaldı. Tâlût'un emrini dinlemeyip nehirden su içen askerlerin dudakları karardı, susuzlukları arttı, içlerini korku kapladı, hareket etmeye güçleri kalmadı ve askerler güçlerini kaybetti. Emri dinleyen askerlerin imanları kuvvetlendi. Emre uydukları için Allahü Teâlâ onlara güç verdi.

Kur'an-ı Kerim'de bu olay şöyle anlatılmaktadır: **"Tâlût ordu ile hareket edince 'Şüphesiz Allah sizi bir ırmakla imtihan edecektir. Kim ondan içerse benden değildir. Kim onu tatmazsa işte o bendendir. Ancak eliyle bir avuç alan başka.' dedi. İçlerinden pek azı hariç hepsi, ırmaktan içtiler. Tâlût ve onunla beraber iman edenler ırmağı geçince (geride kalanlar) 'Bugün bizim Câlût'a ve askerlerine karşı koyacak gücümüz yok.' dediler. Allah'a kavuşacaklarını kesin olarak bilenler (ırmağı geçenler) ise şu cevabı verdiler: 'Allah'ın izniyle büyük bir topluluğa galip gelen nice küçük topluluklar vardır. Allah sabredenlerle beraberdir.' "**(2)

(1) Söz konusu nehir ürdün nehridir (bk. İsmail Yiğit, Peygamberler Tarihi, s. 503.).
(2) Bakara suresi, 249. ayet.

Değerlendirelim

Ayetin mealine göre Allah'ın (c.c.), sabredenlerle beraber olmasının ne anlama geldiğini sınıfta arkadaşlarınızla yorumlayınız.

Nihayet iki ordu karşı karşıya geldi. Tâlût'un ordusunda Hz. Davud (a.s.) da vardı. Hz. Davud (a.s.) bu savaşa oldukça küçük yaşta katılmıştı. Ancak küçük yaşına rağmen savaşta büyük bir mücadele verdi. Zorba ve güçlü ordulara sahip Câlût'u sapan taşıyla öldürdü.(1)

Câlût'un öldürülmesiyle Amâlika kabilesi bozguna uğrayıp darmadağın oldu. Bu olaydan sonra halk, Hz. Davud'a (a.s.) daha çok sevgi ve saygı göstermeye başladı. Kur'an-ı Kerim'de bu olay bir ayette şu şekilde anlatılır: **"Derken Allah'ın izniyle onları bozguna uğrattılar. Davud, Câlût'u öldürdü. Allah ona (Davud'a) hükümdarlık ve hikmet verdi ve ona dilediğini öğretti. Eğer Allah'ın insanların bir kısmıyla diğerlerini savması olmasaydı yeryüzü bozulurdu. Ancak Allah, bütün âlemlere karşı lütuf sahibidir."**(2)

Değerlendirelim

Yukarıdaki ayet mealine göre Allah'ın insanların bir kısmıyla diğerlerini savmasının anlamı ne demektir? Sınıfça değerlendiriniz.

Hz. Davud (a.s.) hem hükümdarlık hem peygamberlik yapmıştır.

Tâlût, savaştan sonra Kudüs'e döndü, kısa bir süre sonra burada vefat etti. Tâlût'un ölümünden sonra Davud (a.s.), İsrailoğulları'nın hükümdarı oldu. İsrailoğulları'nın tamamı Hz. Davud'un (a.s.) hükümdarlığını kabul etti. Allahü Teâlâ bir müddet sonra ona peygamberlik vazifesi de verdi.(3)

Davud (a.s.), İsrailoğulları'na gönderilen peygamberlerden kendisine kitap verilen ikinci peygamberdir. Yüce Allah (c.c.), ona dört ilahi kitaptan biri olan Zebur'u vahyetti.(4) Böylece Hz. Davud (a.s.) saltanat ile nübüvvet sorumluluklarını birlikte taşıyan ilk peygamber oldu. Onun peygamberliği ve kendisine Zebur'un verilmesi Kur'an-ı Kerim'de şöyle anlatılmaktadır: **"Biz ona İshak'ı ve Yakub'u armağan ettik. Hepsini hidayete erdirdik. Daha önce Nûh'u da hidayete erdirmiştik. Zürriyetinden Dâvud'u, Süleyman'ı, Eyyub'u, Yûsuf'u, Mûsâ'yı ve Hârûn'u da. İyilik yapanları işte böyle mükâfatlandırırız."**(5)

"Andolsun! Biz Dâvûd'a ve Süleyman'a ilim verdik. Onlar 'Hamd, bizi mümin kullarının bir çoğundan üstün kılan Allah'a mahsustur.' dediler."(6)

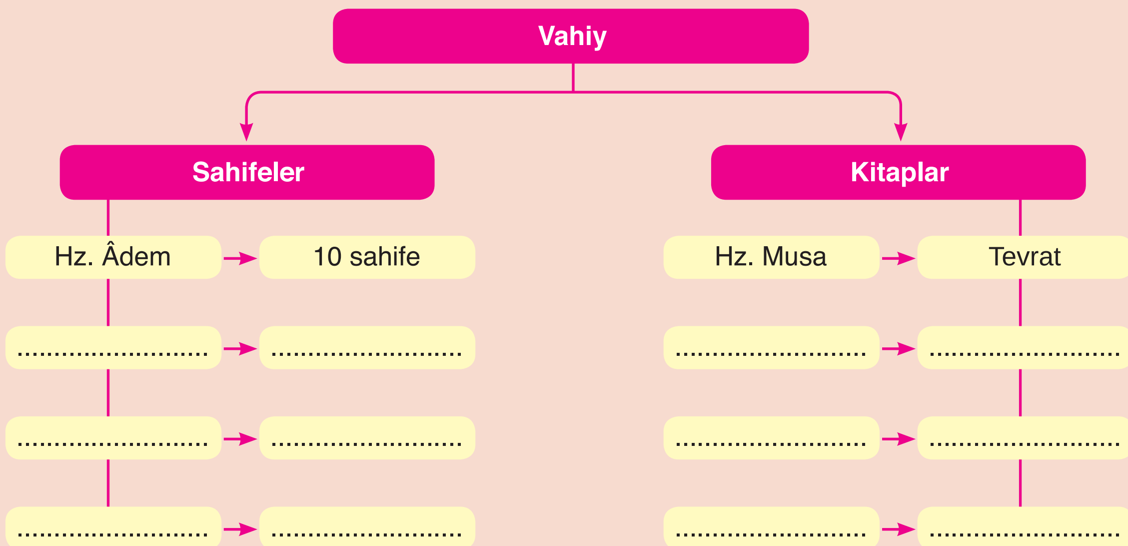
"Biz Nûh'a ve ondan sonra gelen peygamberlere vahyettiğimiz gibi sana da vahyettik. İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a, torunlarına, İsa'ya, Eyyüb'e, Yûnus'a, Hârûn'a ve Süleyman'a da vahyetmiştik. Davûd'a da Zebûr'u vermiştik."(7)

(1) Mustafa Asım Köksal, Peygamberler Tarihi, c. II, s.184.
(2) Bakara suresi, 251. ayet.
(3) İbnü'l Esir, c. 1, s. 223.
(4) bk. İsrâ suresi, 55. ayet.
(5) En'âm suresi, 84. ayet.
(6) Neml suresi, 15. ayet.
(7) Nisâ suresi, 163. ayet.

"Hem Rabb'in göklerde ve yerde kim varsa daha iyi bilir. Andolsun, peygamberlerin bir kısmını bir kısmına üstün kıldık. Dâvûd'a da Zebûr'u verdik."[(1)]

Yazalım

Yukarıdaki ayetlerde Hz. Davut'a (a.s.) ilahi kitaplardan Zebur'un verildiği belirtilmiştir. Siz de sınıfta arkadaşlarınızla konuşarak bazı peygamberlere verilen kitap ve sahifeleri örnekteki gibi aşağıya yazınız.

Hz. Davud (a.s.) peygamber ve hükümdar olarak İsrailoğulları'nı, Allahü Teâlâ'ya inanmaya ve O'na kulluk etmeye çağırdı. Ömrü boyunca insanlara adaletle hükmetti.

Allahü Teâlâ Hz. Davud'a (a.s.) çeşitli mucizeler verdi.

Allahü Teâlâ Hz. Davud'a (a.s.) çeşitli mucizeler ihsan etti. Hz. Davud (a.s.); demire, ateş kullanmadan ve onu dövmeden istediği şekli verebiliyordu. Demirden zırh yapar, elinin emeğiyle geçinir, devlet hazinesinden bir şey almazdı. Allahü Teâlâ dağları, taşları, kuşları, Hz. Davud'un (a.s.) emrine verdi. Hayvanlar, Hz. Davud'un (a.s.) huzuruna gelip ona tam bir bağlılıkla hizmet ederdi.[(2)] Hz. Davud'un (a.s.) sesi çok güzel ve etkiliydi. Güçlü sesiyle Zebur'u okuduğunda kuşlar, Davud'un (a.s.) yanına gelir ve ona okumada eşlik ederdi. Kur'an'da Davud'a (a.s.) verilen mucizelerden şöyle söz edilir: **"…Davud ile birlikte, Allah'ı tespih etmeleri için dağları ve kuşları onun emrine verdik. Bunları yapan biz idik. Bir de Davud'a, sizin için zırh yapma sanatını öğrettik ki savaşlarınızda sizi korusun. Şimdi siz şükrediyor musunuz?"**[(3)], **"Andolsun, Davud'a tarafımızdan bir lütuf verdik. 'Ey dağlar! Kuşların eşliğinde onunla birlikte tespih edin.' dedik. Demiri ona yumuşattık ve 'Boy boy zırhlar yap, işçilikte de ölçüyü tuttur. (Ey müminler!) Salih amel işleyin. Çünkü ben sizin yaptıklarınızı görürüm.' diye vahyettik."**[(4)]

(1) İsrâ suresi, 55. ayet.
(2) Türkiye Diyanet Vakfı, İslam Ansiklopedisi, c. 9, s. 22,23.
(3) Enbiyâ suresi, 79-80. ayetler.
(4) Sebe suresi, 10-11. ayetler.

Yazalım

Yüce Allah’ın (c.c.) Hz. İbrahim (a.s.) ve Hz. Muhammed’e (s.a.v.) verdiği mucizeler nelerdir? Sınıfta arkadaşlarınızla konuşarak aşağıya yazınız.

....

....

....

....

Hz. Davud’un (a.s.) emrine birçok nimet verilmiştir.

Hz. Davud (a.s.) Allah’a ibadet etmeye çok düşkündü.

Hz. Davud (a.s.) çok ağlar, çok ibadet eder, gecelerini namaz kılarak geçirirdi. Birer gün arayla oruç tutar, gecenin ancak üçte birlik süresinde uyurdu. Peygamberimiz (s.a.v.) Hz. Davud’la (a.s.) ilgili bir sözünde **“Allah’a en sevimli oruç, Davud’un orucudur. O, bir gün oruç tutar, bir gün iftar ederdi. Allah’a en sevimli namaz da Davud namazıdır. O, her gecenin yarısında uyur, üçte birinde (nafile) namaz kılar, altıda birinde de yine uyurdu.”**[1] buyurmuştur.

Rabb’imiz Davud’a (a.s.) hitabet ve anlatma yeteneği vermişti. O, konuştuğu zaman her şey açığa kavuşur; çözüme ulaşırdı. Konuştuğunda sözleri çok açık ve anlaşılır, hükmü çok net olurdu. Kur’an’da

(1) Müslim, “Siyam”, 183; Nesâî, “Siyam”, 69.

onun bu özelliği ile ilgili şöyle buyrulmuştur: **“Ona dedik ki: ‘Ey Davud! Gerçekten biz seni yeryüzünde halife yaptık. İnsanlar arasında hak ile hüküm ver. Nefis arzusuna uyma, yoksa seni Allah’ın yolundan saptırır. Allah’ın yolundan sapanlar için hesap gününü unutmaları sebebiyle şiddetli bir azap vardır.’ ”**(1) **“Biz Davud’un mülkünü güçlendirdik, ona hikmet ve hakla batılı ayıran söz (hüküm verme) yeteneği verdik.”**(2)

Hz. Davud (a.s.), hükümdar ve bir peygamber olarak yaşadı. Bir nimet olarak ona iki özellik birden verilmişti. Hz. Davud (a.s.), İsrailoğulları’nı kırk yıl yönetti. Kudüs’ü fethetti ve başkent yaptı. İsrailoğulları en parlak dönemini Hz. Davud zamanında yaşadı. Hz. Davud (a.s.), vefatından önce oğlu Hz. Süleyman’a (a.s.) yapımına başlanan mescidin yapımının tamamlamasını vasiyet etti. O ölünce saltanatını, ilmini ve nübüvvetini oğlu Hz. Süleyman (a.s.) devam ettirdi. Hz. Davud (a.s.), oğlu Süleyman (a.s.) tarafından tamamlanmasını istediği mescidin yanına defnedildi.(3)

Kur’an-ı Kerim’de yer verilen peygamberlerin hayatları, sadece geçmişte anlatılan tarihî kıssalar olarak değerlendirilmemelidir. Onlardan ders çıkarmamız için onlara Kur’an’da yer verilmiştir. Kıssalarda Allah’a her zaman şükretmemiz, gönülden bağlı olmamız ve O’na kulluktan asla vazgeçmememiz emredilir. Sahip olduğumuz servetin ve unvanın bizi şımartmasına, kibirlenmemize izin vermememizi öğütler. Biz de kıssalarda sözü edilen peygamberleri örnek alıp her zaman adalet ve hakkaniyet ölçülerine göre hareket etmeliyiz. Allah’a (c.c.) gönülden iman etmeli ve imanımızın göstergesi olan ibadetlerimizi de yerine getirmeliyiz.

Bilgi Kutusu

Resul: Allah (c.c.) tarafından yeni bir kitap ve yeni bir şeriat ile bir topluma veya bütün insanlığa gönderilen kimsedir. Resul kavramı nebi kavramına göre daha kapsamlıdır. Her resul aynı zamanda bir nebidir. Fakat her nebi bir resul değildir. Hz. Muhammed (s.a.v.) hem nebi hem de resuldür. Çünkü mükemmel bir din olan İslam ile onun hükümlerini bildiren Kur’an’ı getirip açıklamıştır.

Dinî Kavramlar Sözlüğü s. 552.

Nebi: Allah’ın (c.c.) dinî kurallarını, emir ve yasaklarını, öğüt ve tavsiyelerini insanlara bildirmesi için görevlendirdiği insanlara denir. Hz. Süleyman (a.s.) nebi olan bir peygamberdir.

İslam bilginleri, resul ile nebi kavramları arasında fark olduğunu, yeni bir kitap ve yeni bir şeriatla gönderilen peygamberlere resul; yeni bir kitap ve yeni bir şeriatla gönderilmeyip önceki bir resulün kitap ve şeriatını tebliğ etmekle görevli peygamberlere ise nebi denildiğini söylemişlerdir. Ancak Kur’an’da böyle bir ayrım söz konusu değildir.

Dinî Kavramlar Sözlüğü, s. 519.

(1) Sâd suresi, 26. ayet.
(2) Sâd suresi, 20. ayet.
(3) İsmail Yiğit, Peygamberler Tarihi, s. 516.

Okuma Metni

HZ. DAVUD’UN (a.s.) ORUCU

Peygamberimiz Hz. Muhammed’e (s.a.v.) sahabilerden Abdullah b. Amr’ın (r.a.)(1) haftanın bütün günlerinde oruç tuttuğu, geceleri de namazla geçirdiği haberi verilmişti. Peygamberimiz (s.a.v.), Abdullah’a (r.a.),

“Bana senin geceleri ibadet ettiğin, gündüzleri de hep oruç tuttuğun bildirildi, doğru mu?” diye sordu. Abdullah (r.a.),

“Ey Allah’ın Resûlü! Bunu sadece sevap kazanmak maksadıyla yapıyorum.” dedi. Peygamberimiz (s.a.v.) bunun üzerine Abdullah’a (r.a.),

“Devamlı oruç tutan oruç tutmamış gibidir. Fakat sana ömür boyu sevap kazandıracak bir oruç söyleyeyim mi? Her aydan üç gün oruç tutarsın.” dedi.

Abdullah (r.a.),

“Bundan fazlasına güç yetirebilirim.” dedi. Peygamberimiz (s.a.v.),

“Öyleyse her aydan beş gün oruç tut,” buyurdu. Abdullah (r.a.),

“Benim bundan daha fazlasına gücüm yeter,” deyince Peygamberimiz (s.a.v.);

“Öyleyse her aydan on gün tutarsın.” buyurdu. Abdullah (r.a.),

“Benim bundan daha fazlasına da gücüm yeter ey Allah’ın (c.c.) Resulü!” deyince Peygamberimiz (s.a.v.),

“Öyle ise Davud’un (a.s.) orucundan tut. O bir gün oruç tutar, bir gün iftar ederdi. İşte bu Davud (a.s.) orucudur. Bundan daha faziletli oruç yoktur.” buyurdu.

Buhari, Enbiya, 37.

Hz. Süleyman (a.s.)

Hz. Süleyman (a.s.), Hz. Davud’un (a.s.) oğludur ve Hz. Yakub’un (a.s.) neslindendir. Kur’an-ı Kerim’de adı geçen peygamberlerden biridir. İsrailoğulları’na gönderilmiştir.

Hz. Süleyman (a.s.) Kudüs yakınlarındaki Gazze şehrinde doğdu. Uzun boylu, beyaz tenli, iri yapılı biriydi. Yüzü güzel ve nurluydu. Genellikle beyaz elbise giyerdi.(2) Süleyman (a.s), daha çocuk yaşta bir çocuktan beklenmeyecek derecede akıllı, zeki, anlayışlı ve ileri görüşlüydü. Bu yüzden babası, önemli durumlarda onunla istişare ederdi.(3) Babasının vefat etmesi üzerine on üç yaşındayken tahta geçti.

Hz. Süleyman (a.s.) da babası gibi hem peygamber hem sultandı. Çocukluğundan beri kavmi arasında bilgili, iyiliği ve adaleti seven biri olarak tanındı. Çocuk denecek yaşta babasının yerine geçip sultan oldu. Daha sonra kendisine Allahü Teâlâ tarafından peygamberlik verildi. Kur’an’ın buna işaret eden bir

(1) (r.a.) “Radıyallahu anh”ın kısaltılmışıdır. “Allah ondan razı olsun.” anlamına gelen dua sözüdür. Sahabenin veya İslam büyüklerinin adı anıldığında söylenir.
(2) Mustafa Asım Köksal, Paygamberler Tarihi, c. 2, s.205.
(3) İsmail Yiğit, Peygamberler Tarihi, s.519.

ayetinde şöyle buyrulur: **"Biz ona İshak'ı ve Yakub'u armağan ettik. Hepsini hidayete erdirdik. Daha önce Nuh'u da hidayete erdirmiştik. Zürriyetinden Davud'u, Süleyman'ı, Eyyub'u, Yûsuf'u, Musâ'yı ve Hârun'u da. İyilik yapanları işte böyle mükâfatlandırırız."**[1]

Yazalım

Yukarıdaki ayet meallerinde bazı peygamberlerin isimlerine değinilmiştir. Siz de sınıf arkadaşlarınızla bilgilerinizi paylaşarak Kur'an'da adı geçen diğer peygamberlerin isimlerini aşağıya yazınız.

....

....

....

....

....

....

....

....

Hz. Süleyman'ın (a.s.) duası kabul edildi.

Hz. Süleyman (a.s.) bir gün Yüce Allah'a (c.c.) dua ederek "Kendisinden başka hiç kimseye layık olmayan bir mülk ve kudret vermesini istedi."[2] Duası kabul edilip cinlerin, rüzgârın, ateşin ve hayvanların da insanlar gibi Süleyman'a (a.s.) itaat etmeleri emredildi. Kendisine bütün yaratılmışların dili ve ilimlerin sırları öğretildi. Bu durum bir ayette şöyle ifade edilir: **"Süleyman, Davud'a varis oldu ve 'Ey insanlar, bize kuş dili öğretildi ve bize her şey verildi. Şüphesiz bu, apaçık bir lütuftur.' dedi."**[3] Kendisine peygamberlikle birlikte ilim, hikmet ve sultanlık verilen Hz. Süleyman (a.s.) insanları doğru yola yöneltmek ve onların daha iyi şartlarda yaşamaları için çok çaba harcadı. Hz. Süleyman (a.s.) yeni şehirlerin kurulması, yeryüzünün imarı ve yeşillendirilmesi, bilimde ve sanatta ilerleme için emrindeki güçlerin her birini ayrı bir işle görevlendirdi.

Süleyman Peygamber (a.s.), Allahü Teâlâ tarafından emrine verilen cinlere yolların yapılması, taşların yontulup kazılması, demircilik gibi işler verdi. Çiftçilik, çobanlık, ticaret, sanat gibi işleri de insanların yapmasını istedi.[4] Hz. Süleyman'a (a.s.), hayvanların dilinden anlama yeteneği de verilmişti. Hayvanları nöbet tutma, yük taşıyıp çekme gibi işlerle görevlendirdi. Hz. Süleyman (a.s.) insanlardan, cinlerden ve hayvanlardan oluşan büyük bir ordu kurdu. Bütün canlılar ona tabi oldu ve onun söylediği bütün emirleri yerine getirdi.

(1) En'âm suresi, 84. ayet.
(2) M. Asım Köksal, Peygamberler Tarihi c. 2, s. 213.
(3) Neml suresi, 16. ayet.
(4) İsmail Yiğit, Peygamberler Tarihi, s. 524.

Hz. Süleyman'ın (a.s.) emrine rüzgâr ve kuşlar da verilmiştir.

Süleyman Peygamber (a.s.), babasının temelini attığı Kudüs'teki Mescid-i Aksa'nın inşaatını kısa bir sürede tamamladı. Mescid-i Aksa'nın tamamlanmasından sonra emrindeki varlıklara Kudüs'te büyük bir saray inşa ettirdi.

Süleyman (a.s.) zamanında imar, sanat ve ilim iyice ilerlemişti. Mescid-i Aksa inşa edilmiş; çeşmeler, su kanalları, köprüler, barajlar ve görkemli evler yapılmıştı. İsrailoğulları onun zamanında büyük bir refah ve bolluk içinde yaşadı. Onun hikmetinin ve büyüklüğünün şöhreti bütün dünyaya yayıldı. O, dönemindeki kral ve ileri gelenleri doğru yola sevk etti.

Bilgi Kutusu

"Süleyman'ın hizmetine de güçlü esen rüzgârı verdik. Rüzgâr, onun emriyle, içinde bereketler yarattığımız yere eser giderdi. Biz her şeyi hakkıyla bileniz."

"Bir de şeytanlardan, Süleyman için dalgıçlık eden ve daha bundan başka işler yapanları da onun emrine verdik. Hep onları zapt eden bizdik."

Enbiyâ suresi, 81-82. ayetler.

"Süleyman'ın emrine de, sabah esişi bir ay, akşam esişi de bir ay(lık yol) olan rüzgârı verdik. Erimiş bakır ocağını da ona sel gibi akıttık. Cinlerden de Rabb'inin izniyle onun önünde çalışanlar vardı. İçlerinden kim bizim emrimizden çıkarsa ona alevli ateş azabını tattırırız."

"Cinler Süleyman için dilediği biçimde kaleler, heykeller, havuz gibi çanaklar ve sabit kazanlar yapıyorlardı. Ey Davud ailesi şükredin! Kullarımdan şükredenler pek azdır."

Sebe suresi, 12-13. ayetler.

Hz. Süleyman (a.s.), Belkıs’ı Müslümanlığa davet etmiştir.

Süleyman (a.s.) zamanında Sebe kavmi, Yemen taraflarında yaşamaktaydı. Bu bölge baştan başa birbirine bitişik köyler ve bahçelerle kaplıydı. Sebe kavmi bölgeye su kanalları ve setler yaparak bölgenin hem su ihtiyacını karşılamış hem de bu bölgeyi selden korumuştu.

Sebe kavmi şehirlerini su kanalları ve bahçelerle süslemişlerdi.

Her kavme olduğu gibi Allahü Teâlâ, onlara da birçok peygamber gönderdi. Bu peygamberler, Sebe halkını Allah’ın (c.c.) dinine davet ettiler, halka O’nun nimetlerini hatırlattılar. Allahü Teâlâ’nın emirlerine uymazlarsa azaba uğrayacakları konusunda onları uyardılar. Fakat Sebe halkı, peygamberleri yalanlamakla kalmayıp şöyle dediler: “Allah’ın bize nimet verdiğini falan biz bilmeyiz. Rabb’inize söyleyin, bu nimetleri bize vermesin!” Bu nankörlüklerinin sonunda da Yüce Allah (c.c.), üzerlerine sel felaketi gönderip mallarını ve evlerini su içinde bırakarak onları cezalandırdı.

Sebe ülkesinin başında Belkıs isimli kadın bir sultan vardı. Aynı dönemde yaşamalarına rağmen Süleyman’ın (a.s.) Belkıs’tan, onun da Süleyman’dan (a.s.) haberi yoktu.

Süleyman’ın (a.s.), insanlar, cinler ve kuşlardan oluşan büyük ordusunda bulunan haberci hüthüt kuşu Hz. Süleyman’a (a.s.), Sebe Melikesi’nin köşkü, ülkesinin refahı ve halkının dinî durumu hakkında bilgi getirdi. Bu bilgi üzerine Süleyman Peygamber (a.s.) Belkıs’a bir mektup yazdı.

Kendisine getirilen mektubu alan Sebe Melikesi, Hz. Süleyman’ın (a.s.) mektubunu hayretle okudu. Çünkü kimin tarafından getirildiği belli olmayan ve alışık olmadıkları “Rahman ve Rahim olan Allah’ın ismiyle” ifadesiyle başlayan bu mektupta, mektubu yazan kişiye boyun eğmesi ve onun egemenliğini kabul ederek derhâl huzuruna gitmesi emrediliyordu.[1]

Kraliçe Belkıs, önemli meseleleri devlet adamlarıyla görüşüp karara bağlardı. Devlet adamlarını toplantıya çağırarak onların fikirlerini aldı. Devlet adamları, savaşabilecek hazırlıkta olduklarını bildirerek bu konuda kararı Kraliçe Belkıs’a bıraktılar.[2]

(1) bk. Neml suresi, 30. ayet.
(2) bk. Neml suresi, 32. ayet.

Belkıs, bir elçi vasıtasıyla kıymetli hediyeler göndererek Hz. Süleyman'ın (a.s.) önerisini barış yoluyla hâlletmek istiyordu. Kendisine teslim olma çağrısında bulunan Hz. Süleyman'a (a.s.) hediyeler gönderip Hz. Süleyman'ın vereceği tepkiye göre hareket etmeye karar verdi.

Süleyman (a.s.), Sebe Melikesi'nin sulh için gelen elçilerini kabul ettiğinde onların getirdikleri mal ve eşyalara hiç ihtiyacı olmadığını, Allah'ın verdiği peygamberliğin ve diğer nimetlerin daha hayırlı olduğunu, Allah'ın (c.c.) kendisini başkasının malına muhtaç bırakmadığını söyledi. Hediyeleri iade ederek onlardan mal ve servet istemediğini, Müslüman olmalarını ve iradesine boyun eğmelerini istediğini belirtti.[1] Belkıs'a, Müslüman olup huzuruna gelmedikleri veya iktidarına boyun eğmedikleri takdirde güç yetiremeyecekleri ordularla ülkelerine saldıracağını ve halkını oradan sürüp çıkaracağını haber verdi.

Sebe Kraliçesi, geri dönen elçilerinin verdiği bilgilerden Hz. Süleyman'ın (a.s.) sıradan bir hükümdar olmadığını anlamış, ayrıca onun peygamberliğine ilgi duymuştu. Onun gücüne daha fazla direnemeyeceğini bildiğinden bu konuyu barış yoluyla çözmeyi düşündü. Bu amaçla Kudüs'e gidip Hz. Süleyman (a.s.) ile bizzat görüşmeye ve onun bahsettiği din hakkında bilgi almaya karar verdi.

Hüthüt kuşu

Belkıs ve adamlarının Kudüs'e yaklaştığını haber alan Hz. Süleyman (a.s.), peygamber olduğunu açık bir şekilde ispat etmek ve Allah'ın (c.c.) peygamberine nasıl olağanüstü imkânlar lütfettiğini ona göstermek istedi. Emrindeki cinlere "Kraliçe gelmeden onun tahtını huzurumuza hanginiz getirebilir?"[2] diye sordu. İfrit adlı cin, bu işi kendisinin yapabileceğini söyledi. Kısa bir süre içinde de Belkıs'ın tahtını getirdi.

Sebe Kraliçesi, Hz. Süleyman (a.s.) tarafından kabul edilmiş ve aralarında görüşme başlamıştı. Bu sırada Kraliçe'ye, sarayındaki tahtının görüşmelerin yapıldığı salonda bulunan tahta benzeyip benzemediği soruldu. Tahta dikkatli bir şekilde bakan Kraliçe, hayretler içinde "Tıpkı benim tahtım, onun aynısı!" dedi. Ardından bunun ancak bir peygamber tarafından gösterilebilecek bir mucize olduğuna inandığını belirten bir tavırla "Biz bunu yani senin bir peygamber olduğunu, önceden anlamış ve Müslüman olmuştuk."[3] dedi. Belkıs, Hz. Süleyman'a (a.s.), verilen nimetleri düşünerek o güne kadar Müslüman olmamakla kendisine zulmettiğini, artık Hz. Süleyman'a (a.s.) iman ederek mümin olduğunu söyledi.[4]

(1) bk. Neml suresi, 36. ayet.
(2) bk. Neml suresi, 38. ayet.
(3) Neml suresi, 41-32. ayetler.
(4) İsmail Yiğit, Peygamberler Tarihi, s. 527-529.

Süleyman Peygamber (a.s), Akabe Körfezi’nden Fırat Nehri’ne kadar, kırk sene adaletle hüküm sürdü. Diğer hükümdarlar da kendisine bağlılıklarını bildirdiler. Ticaret gemileri ile Kızıldeniz ve Umman Denizi’nde ticaret yaptırdı. Rüzgâr onun emrine verilmişti. Rüzgâra binip dilediği yere tahtıyla birlikte kısa zamanda giderdi. Makamına oturduğunda kuşlar üzerine gelip kanatlarını gererek bir bulut gibi gölge yapar, onu güneş ve yağmurdan korurdu. Süleyman Peygamber (a.s.), herkes tarafından sevilirdi. Hiç kimse onun söylediklerine itiraz etmez ve onun emri dışına çıkmazdı.

Hz. Süleyman’ın (a.s.) vefatında büyük bir hikmet gizlidir.

Süleyman (a.s.) bir gün yapılmakta olan büyük bir sarayın inşasını kontrol etmeye gitmişti. Bu saray su kıyısındaydı ve çok heybetliydi. Ustalar, işçiler, cinler sarayın yapımında çalışıyorlardı. Sarayın balkonuna çıkıp kendisini yalnız bırakmalarını, hiç kimsenin yanına yaklaşmamasını emretti. Sonra da balkonun kenarında asasına dayandı, etrafı seyretmeye ve tefekküre başladı. Ancak eceli gelmiş, ömrü sona ermişti.

Hz. Süleyman (a.s.) ve Hz. Davud’un (a.s.) mezarlarının bulunduğu Kudüs’ten bir görünüm

Süleyman (a.s.) asasına dayanmış biçimde ayakta vefat etmiş, uzun bir müddet bu şekilde kalmıştır. Saray inşasında çalışanlar ise her gün işlerine düzenli devam ediyor, halk da oraya gelip gidiyordu. Süleyman’ı (a.s.) uzakta, ayakta durur biçimde görüyorlardı. Fakat onun vermiş olduğu emir üzerine hiç kimse yanına yaklaşmıyordu. Nihayet asasının yere temas eden kısmını ağaç kurtları yiyip asa kırılınca yere yığıldı. Bu hâlini görenler o zaman onun vefat ettiğini anladılar.(1)

Süleyman’ın (a.s.) vefatında büyük bir hikmet vardır. Onun ölümü, gaybı bildiğini iddia eden cinleri ve bu iddiaya inanan insanları yalanlayan kesin bir delil olmuştu. Çünkü cinler gaybı bilseydi onun ölümünü asasının kırılmasından önce anlarlardı. Hâlbuki onlar vefat etmiş olan Hz. Süleyman’ı (a.s.) asasına dayalı gördükleri sürece öldüğünü anlayamamış ve çalışmalarına devam etmişlerdi. Kur’an-ı Kerim’de onun ölümüyle ilgili bir ayette şu bilgi verilmektedir: **“Süleyman’ın ölümüne hükmettiğimiz zaman, onun ölümünü onlara ancak değneğini yemekte olan bir kurt gösterdi. Süleyman’ın cesedi yıkılınca cinler anladılar ki eğer gaybı bilmiş olsalardı aşağılayıcı azap içinde kalmamış olacaklardı.”**(2)

(1) İsmail Yiğit, Peygamberler Tarihi, s. 534.
(2) Sebe suresi, 14. ayet.

Hz. Süleyman (a.s.) her bölgeye hükmettiğinden onun zamanında herkes iman etmiş, yeryüzünde Allah'a (c.c.) inanmayan pek az kimse kalmıştı. Vefatından sonra İsrailoğulları arasındaki birlik bozuldu. İki ayrı devlete bölünüp doğru yoldan ayrıldılar. Sonra da onlara doğru yolu göstermek üzere Allah (c.c.) tarafından Hz. İlyas (a.s.) ve Hz. Elyesa (a.s.) peygamber olarak gönderildi. Süleyman (a.s.), babası Davud'un (a.s.) kabrinin yanına gömülmüştür.[1]

Değerlendirelim

Aşağıdaki soruları Süleyman'ın (a.s.) kıssasına göre cevaplayınız.

• Gaybı, insanlar ve cinler bilebilir mi?

• Süleyman (a.s.) kıssasından hareketle insanların ve cinlerin Süleyman'ın (a.s.) öldüğünü neden fark edemediklerini açıklayınız.

Okuma Metni

KUR'AN-I KERİM'DE HZ. SÜLEYMAN VE BELKIS

Kur'an-ı Kerim'de, hüthüt kuşu ile başlayan ve Hz. Süleyman (a.s.) ile Sebe Melikesi Belkıs arasında geçen görüşmeler şöyle anlatılmaktadır:

Süleyman kuşlara göz atıp onları yokladı ve şöyle dedi: "Hüthütü niçin göremiyorum? Yoksa kayıplara mı karıştı?"

"Bana (mazeretini gösteren) apaçık bir delil getirmediği sürece onu ağır bir şekilde cezalandıracağım ya da kafasını keseceğim."

Derken hüthüt çıkageldi ve (Süleyman'a) şöyle dedi: "Senin bilmediğin bir şey öğrendim. Sebe'den sana sağlam bir haber getirdim."

"Ben, onlara (Sebe halkına) hükümdarlık eden, kendisine her şeyden bolca verilmiş ve büyük bir tahtı olan bir kadın gördüm."

"Onun ve kavminin Allah'ı bırakıp güneşe taptıklarını gördüm. Şeytan onlara yaptıklarını süslü göstermiş ve böylece onları yoldan çıkarmış. Bu yüzden de onlar doğru yolu bulamıyorlar."

"Göklerde ve yerde gizli olanı ortaya çıkaran, sizin gizlediğiniz ve açığa vurduğunuz şeyleri bilen Allah'a secde etmesinler diye (şeytan onları yoldan çıkarmış.)."

Allah; kendisinden başka hiçbir ilah bulunmayandır. Büyük arşın Rabb'idir.

Süleyman, hüthüte şöyle dedi: "Doğru mu söylüyorsun yoksa yalancılardan mısın, göreceğiz."

(1) M. Asım Köksal, Peygamberler Tarihi, c. 2, s. 225.

“Benim şu mektubumu götür onlara ver, sonra da yanlarından ayrıl ve ne sonuca varacaklarına bak.”

Sebe Kraliçesi Belkıs dedi ki: “Ey ileri gelenler! Bana çok önemli bir mektup gönderildi. Mektup Süleyman’dan gelmiştir. Mektup ‘Bismillahirrahmânirrahîm’ diye başlamakta ve ‘Bana karşı büyüklük taslamayın ve teslimiyet göstererek bana gelin.’ demektedir.

“Ey ileri gelenler! Durumum hakkında bana görüş bildirin. Sizler yanımda bulunmadıkça hiçbir işe kesin olarak karar vermem.”

Dediler ki: “Biz güçlü kimseleriz ve çetin savaşçılarız. Emir senin. Ne emredeceğini düşün.”

(Kraliçe Belkıs) şöyle dedi: “Krallar bir memlekete girdi mi orayı harap ederler ve halkının ileri gelenlerini zelil (hor görülen) hâle getirirler. İşte, onlar böyle yaparlar. Ben onlara bir hediye gönderip elçilerin ne haber ile döneceklerine bakacağım.”

(Elçilerin sözcüsü) Süleyman’ın huzuruna gelince Süleyman ona şöyle dedi: “Siz beni mal ile desteklemek (ve böylece etkilemek) mi istiyorsunuz? Oysa Allah’ın bana verdiği size verdiğinden daha hayırlıdır. Fakat hediyenizle ancak siz sevinirsiniz. Sen onlara dön. Andolsun, biz onlara karşı koyamayacakları ordularla gelir ve onları oradan aşağılanmış ve küçük düşürülmüş olarak çıkarırız.”

Süleyman “Ey ileri gelenler! Onlar bana teslim olmadan önce hanginiz bana onun (kraliçenin) tahtını getirebilir?”

Cinlerden bir ifrit “Sen yerinden kalkmadan ben onu sana getiririm ve şüphesiz ben, buna güç yetirecek güvenilir biriyim.” dedi.

Kitaptan bilgisi olan biri “Ben onu, gözünü kapayıp açmadan önce sana getiririm.” dedi. Süleyman tahtı yanında yerleşmiş hâlde görünce şöyle dedi: “Bu, şükür mü yoksa nankörlük mü edeceğim, diye beni denemek için Rabb’imin bana bir lütfudur. Kim şükrederse ancak kendisi için şükretmiş olur. Kim de nankörlük ederse (bilsin ki) Rabb’im her bakımdan sınırsız zengindir, cömerttir.”

Süleyman “Tahtını tanınmaz hâle getirin. Bakalım tanıyacak mı yoksa tanımayacaklardan mı olacak?” dedi.

Belkıs gelince “Senin tahtın böyle mi?” denildi. O da “Sanki o! Fakat zaten daha önce bize bilgi verilmişti ve biz teslimiyet göstermiştik.” dedi.

Daha önce Allah’tan başka taptığı şeyler ona engel olmuştu. Çünkü o inkâr eden bir kavimden idi.

Ona “Köşke gir.” denildi. Köşkü görünce onu (zeminini) derin bir su sandı ve eteklerini topladı. Süleyman ona “Bu, (zemini) billurdan döşenmiş bir köşktür.” dedi. Belkıs, “Ey Rabb’im! Şüphesiz ben nefsime zulmetmiştim. Şimdi ise Süleyman ile birlikte âlemlerin Rabb’i olan Allah’a teslim oldum.” dedi.

Neml suresi, 20-44. ayetler.

2. Sureleri Tanıyorum: İbrahim Suresi

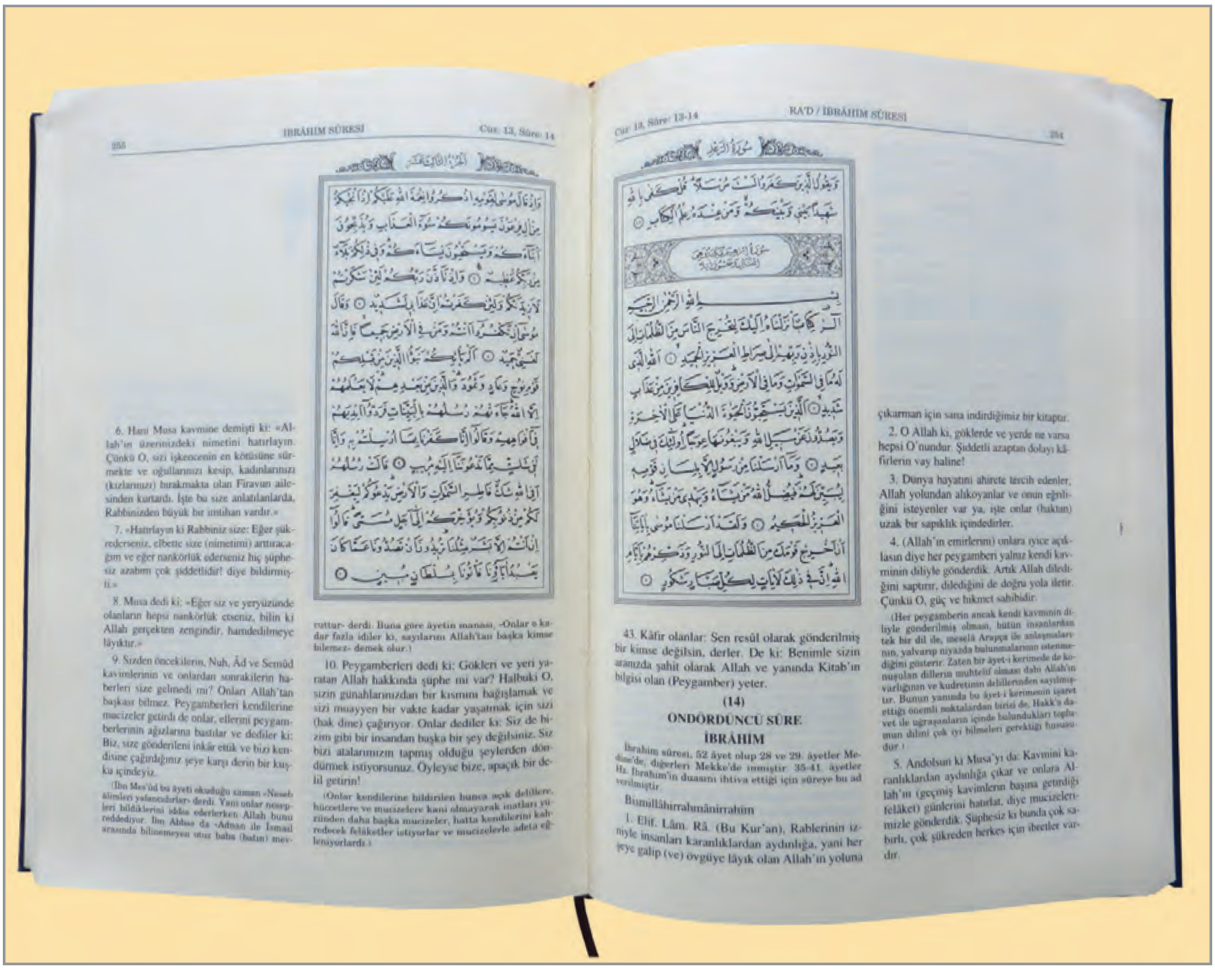
İbrahim suresi, Kur’an-ı Kerim’in on dördüncü suresidir. Mekke’de nazil olmuştur ve elli iki ayetten oluşmaktadır. Otuz beş ile kırk ikinci ayetleri arasında İbrahim Peygamber’den (a.s.) bahsedildiği için sure bu adı almıştır.

Sure, Mekke müşriklerinin Hz. Peygamber’e ve O’na inananlara karşı baskılarının yoğunlaştığı bir dönemde, hicrete yakın günlerde inmiştir.[1]

Bilgi Kutusu

İbrahim suresi, Hz. Peygamber’in (s.a.v.) davetini reddeden ve O’na karşı düşmanlıklarını arttırarak sürdüren kâfirleri sert bir biçimde uyarıp tehdit ederek onları yaptıklarından vazgeçirmek amacıyla indirilmiştir. Surede tevhit, vahiy ve peygamberlikle ilgili temel iman meselelerinden bahsedilmiştir.

Surenin başında (3. ayet) dünya hayatının lezzetlerine taparcasına bağlanan ve manevi güzelliklere sırt çeviren müşriklerin, insanları Allah (c.c.) yolundan vazgeçirmek için bütün güçleriyle çaba gösterdikleri, bu tutumlarının anlaşılmaz bir sapıklık olduğu açıklanır.

İbrahim suresinin yer aldığı Kur’an sayfası

(1) Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, c. 21, s.351.

Hak dini yayma çabasında peygamberlerin katlandığı sıkıntılara dair bilgilerin de yer aldığı sure beş bölüme ayrılabilir.[1]

Surenin ilk bölümünde (1–12. ayetler) önemli üç konuya dikkat çekildiği görülür.

Birincisi, Allah'ın (c.c.) vahiy ve peygamber göndermedeki esas hedefi insanları küfrün karanlığından kurtarıp hidayete erdirmektir. Ancak diğer peygamberler sadece kendi kavimlerini kurtarmakla görevli oldukları hâlde Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (s.a.v.), bütün insanları aydınlığa çıkarmakla görevlendirilmiştir (5. ayet). Kur'an'ın Arapça gönderilmiş olması Peygamberimizin (s.a.v.), görevini yerine getirmesini engellemez. Çünkü hikmet sahibi Yüce Allah (c.c.), daha önceki peygamberlere de hep kendi kavimlerinin diliyle vahiy indirmiştir (4. ayet).

İkincisi, vahyin diliyle ilgilidir. Yûsuf suresinin başında (2. ayet), Kur'an'ın açık bir Arapça ile gönderildiği ifade edildiği hâlde bunun sebebi ve hikmeti açıklanmamıştır. İbrahim suresinde, bir peygamberin vahyi tebliğ ederken kendi kavminin dilini kullanmasının iletişimi kolaylaştırdığı açıklanmıştır. Buna rağmen peygamberler kendi kavimleri tarafından büyük bir direnişle karşılaşmışlardır.

Üçüncüsü, peygamberlerin tebliği karşısında O'na inanmayanların ortaya koyduğu direniş ve bunun sebepleridir. Peygamberler, insanların ruhlarında imanı yerleştirip kökleştirmeye, onları sosyal ilişkilerinde doğruluğa ve iyiliğe yönlendirmeye çalışmıştır. Ancak inkârcılar özellikle liderleri kendi çıkarları konusunda peygamberleri zararlı görmüşler, bu nedenle peygamberlerle çatışmaya girmişlerdir. Surenin ilk bölümünde bu çatışmanın iki temel sebebine dikkat çekilir. Birincisi, dünya hayatının nimetlerine aşırı düşkünlük (3. ayet); ikincisi geçmişten gelen alışkanlıklara, gelenek ve göreneklere şuursuz bağlılıktır (10. ayet).

Kâbe'yi tavaftan bir görünüm

Surenin birinci bölümü, kendilerine karşı yapılan eza ve cefalara rağmen peygamberlerin Allah'a (c.c.) güvenip yollarına devam etmeleri hususunda gösterdikleri azmi ve iradeyi dile getiren ayetlerle son bulur.

Surenin ikinci bölümünde (13-27. ayetler) inkârcıların peygamberlere karşı sürdürdükleri düşmanlığın başka bir boyutuna dikkat çeken ayetler yer alır. Bu ayetlerde peygamberlerin öz yurtlarını terk etmeye zorlandığı anlatılır. Aynı ayetlerde peygamberi yurdundan sürmenin o kavme neye mal olacağı da bildirilir. Allah (c.c.), o kavmi yok edip yerlerine tekrar müminleri yerleştirecek, müşrikleri bu dünyada hezimete uğratacak, ahirette de çetin cezaya çarptıracaktır. Onların iyilik adına yaptıkları ameller kabul edilmeyip kül gibi savrulacaktır. Bu ayetlerde, bir yandan kâfirlere uyarıda bulunulurken bir yandan da

(1) Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, c. 21, s.351.

hicretten sonra meydana gelecek savaşlara ve bu savaşlarda Müslümanların elde edecekleri zaferlere işaret edilir. Mekke'nin fethedileceği ve Müslümanların yeniden oraya döneceği müjdesi verilir. Aynı bölümde kâfirlerin ahirette hiçbir mazeret bulamayacakları, şeytana uyup küfre sapanların şeytan tarafından bile kınanacakları belirtilmekte, ardından müminlerin ebedî cennetle mükâfatlandırılacağı bildirilmektedir.

Surenin üçüncü bölümünde (28-34. ayetler), Allah'ın (c.c.) nimetlerinden ve bu nimetlere karşı nankörlük edenlerin durumlarından bahsedilmektedir. Burada Allah'ın hidayetini reddedip yerine inkârcılığı yerleştirmeye çalışanların, kendileriyle birlikte kavimlerini de helaka sürükledikleri ve bu kişilerin son durağının cehennem olduğu bildirilir. Ardından müminlerden namaz kılmaları, gizli veya açık hayır yapmaları istenir. Kimsenin kimseye yardım edemeyeceği ahiret gününde bunun kurtarıcı rolüne dikkat çekilir. Allah'ın (c.c.) kudretiyle yarattığı varlıklara ve insanın yararlarını amaçlayan düzene işaret edilir. Bu bölümün son ayetinde Allah'ın (c.c.) kullara, saymakla başa çıkamayacakları kadar bol nimetler ihsan ettiği hatırlatılır.

İbrahim suresinde müminlerden gizli veya açık yardım etmeleri istenir.

Surenin dördüncü bölümünde (35-41. ayetler), insanlığın en büyük rehberlerinden olan Hz. İbrahim'in, (a.s.) yüksek dinî kişiliğini anlatan ayetler bulunur. Surede, İbrahim Peygamber'in (a.s.), Mekke'ye ailesini yerleştirmesi ve onların putperestlikten uzak kalması için yaptığı duaya da yer verilir. Onun, Allah'ın (c.c.) verdiği nimetler için yaptığı duada annesini, babasını, çocuklarını ve tüm inananları anması istenir. Bu durum örnek dua olarak surenin 37 ve 41. ayetlerinde şöyle nakledilir:

"Ey Rabb'imiz! Ey Sahibimiz! Namazı dosdoğru kılmaları için ben, neslimden bir kısmını senin Beyt-i Harem'inin (Kâbe'nin) yanında, ziraat yapılmayan bir vadiye yerleştirdim. Artık sen de insanlardan bir kısmının gönüllerini onlara meyledici kıl ve meyvelerden bunlara rızık ver! Umulur ki bu nimetlere şükrederler."

"Ey Rabb'imiz! Şüphesiz ki sen bizim gizleyeceğimizi de açıklayacağımızı da bilirsin. Çünkü ne yerde ne de gökte hiçbir şey Allah'a gizli kalır."

"İhtiyar hâlimde bana İsmail'i ve İshak'ı lütfeden Allah'a hamdolsun! Şüphesiz Rabb'im duayı işitendir."

"Ey Rabb'im! Beni ve soyumdan gelecekleri namazı devamlı kılanlardan eyle, Ey Rabb'imiz! Duamı kabul et!"

Hz. İbrahim'in **"Ey Rabb'imiz! (Amellerin) Hesap olunacağı gün beni, ana, babamı ve müminleri bağışla!"** şeklindeki son cümlesi, bütün Müslümanlarca en çok sevilen ve tekrar edilen dualardan biri olmuştur.

Değerlendirelim

İbrahim suresinin 37-41. ayet meallerinin anlamından hareketle aşağıdaki soruları sınıfça değerlendiriniz.

1. Namazın, bütün peygamberlerde görülen bir ibadet olmasının anlamı nedir?
2. Allah'ın (c.c.), gizli ve açık her şeyi bilmesi kişinin davranışlarına nasıl yansır?
3. Amellerin hesap olunacağı gün ne zamandır?

Surenin son bölümünde (42-52. ayetler) anlatılan bütün hususların genel bir değerlendirilmesi yapılmıştır. Surenin bu bölümünde kim olursa olsun ilahi hakikatlere karşı çıkanların yenilgiye uğrayacağı üzerinde durulur. Allah'ın (c.c.) bildirdiği hak ve adalet yoluna karşı savaş açanların, kaçınılmaz akıbetleriyle karşılaştıklarında hissedecekleri derin pişmanlıklar, faydasız dilekler ve nihayet çarptırılacakları ağır cezalar kısaca anlatılır.

Kur'an-ı Kerim, Allah'a (c.c.) ibadet edilmesini ve ayetler üzerinde düşünülmesini emreder.

Sure, insanların yalnızca Allah'a (c.c.) ibadet etmelerinin, Kur'an-ı Kerim'in emirlerine uymalarının ve ayetler üzerinde düşünmelerinin istendiği şu ayetlerle son bulur: **"Allah herkese kazandığının karşılığını vermek için (onları diriltecektir.) Kuşkusuz Allah, hesabı çabuk görendir."**

"İşte bu (Kur'an), kendisiyle uyarılsınlar, Allah'ın ancak bir tek Tanrı olduğunu bilsinler ve akıl sahipleri iyice düşünüp öğüt alsınlar, diye insanlara (gönderilmiş) bir bildiridir."

Yazalım

İbrahim suresinin mealini sınıfınızda okuyarak surede hangi konulara değinildiğini, sınıfta arkadaşlarınızla belirleyip aşağıya yazınız.

....

....

....

3. Kur'an'dan Dualar Öğreniyorum (İsrâ 24)

Dua, insanın Allah'ın (c.c.) yüceliği ve büyüklüğü karşısında kendi zayıflığını kavrayıp O'na yalvarması, şükretmesi, O'nu övmesi ve Allah'la her an beraber olduğunun bir göstergesi olarak O'nunla iletişim kurma eylemidir. Kul, duayı bir hayrın, iyiliğin, nimetin kendisine verilmesi, bir bela ve kötülüğün, yok edilmesi ya da Allah'a (c.c.) ibadet etmek, sevgisini ve saygısını göstermek amacıyla yapar. Bütün insanlar için hayırlı şeyler istemek Müslümandan beklenen bir davranıştır. İslam dini, insanın isteklerini Allah'a (c.c.) sunmadan önce dileğinin yerine getirilmesi için çalışıp gayret göstermesini ister.(1)

Yüce Yaradan dualarımızı karşılıksız bırakmaz.

Yüce Allah (c.c.) bizlerin yaratıcısı ve koruyucusu olarak kendisine dua etmemizi istemekte, dua edenlerin de dualarını karşılıksız bırakmayacağını haber vermektedir. Bu durum Kur'an-ı Kerim'de şöyle dile getirilmektedir: **"Kullarım, beni senden sorarlarsa (bilsinler ki) gerçekten ben (onlara çok) yakınım. Bana dua edince dua edenin duasına cevap veririm. O hâlde doğru yolu bulmaları için benim davetime uysunlar, bana iman etsinler."**(2)

Dua ile Rabb'imize dileklerimizi arz ederiz.

Dua etmek ibadettir. Bu nedenle Rabb'imiz yalnızca kendisine ibadet etmemizi ve kendisinden istekte bulunmamızı istemiştir. Kur'an'ın **" (Allahım!) Yalnız sana ibadet ederiz ve yalnız senden yardım dileriz."**(3) ayeti bu gerçeğe işaret etmektedir.

(1) Dinî Terimler Sözlüğü, s.62.
(2) Bakara suresi, 186. ayet.
(3) Fâtiha suresi, 5. ayet.

Kur'an-ı Kerim anne babamıza dualarımızda yer vermemezi ister. Anne babamız bizim varlık sebebimizdir. Her şeyi yaratan ve yaşatan Allah'tır (c.c.) ancak biz anne babamız sayesinde dünyaya geldik. Allah (c.c.) bize onların elleriyle rızık vermiş, anne babamız da bize kol kanat germiştir. Bizi şefkat ve merhametle her türlü tehlikeden korumaya gayret göstermiştir. O hâlde onların bizim için gösterdikleri çabayı biz de onlara göstermeliyiz. İhtiyaç duydukları zaman onların yanında olmalı ve onlara dua etmeliyiz. Onlara iyi davranmak aynı zamanda Yüce Allah'ın (c.c.) bize bir emridir. Bu nedenle Kur'an-ı Kerim'in bir ayetinde **"Onlara merhamet ederek tevazu kanadını indir ve de ki: Rabb'im! Tıpkı beni küçükken koruyup yetiştirdikleri gibi sen de onlara acı."**[(1)] buyrularak buna açıkça işaret edilmiştir.

Değerlendirelim

AİLEMİZ

Annem, babam bir yerdeyiz,
Yuva denen bir evdeyiz.
Hepimizin güler yüzü;
Çok bahtiyar aileyiz.

Anne, baba iki varlık,
Çektirmezler bize darlık.
Böyle rahat bir yaşayış,
En büyük bir bahtiyarlık.

Mustafa Ruhi Şirin, Kafdağı'ndaki Uçurtma s. 46.

1. Sizce anne babanın görevleri nelerdir?
2. Her ailenin durumu bu şiirde anlatılanlar gibi midir? Niçin?

Dinimizde anneye ve babaya saygı göstermek emredilmiştir.

Anne babalarımız bizim için pek çok zahmete katlanmışlardır. Bizim iyi bir insan olmamızda, dilimizi ve dinimizi öğrenmemizde, sosyal bir varlık olarak hayata hazırlanmamızda hep bizim yanımızda olmuş; bize bu konularda rehberlik etmişlerdir.

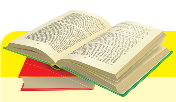
Kur'an-ı Kerim'de, anne babamızın fedakarlıkları hatırlatılarak onlara nasıl davranmamız gerektiği bir ayette şöyle ifade edilir: **"İnsana da anne babasına iyi davranmasını emrettik. Annesi onu her gün biraz daha güçsüz düşerek karnında taşımıştır. Onun sütten kesilmesi de iki yıl içinde olur. (İşte onun için) İnsana şöyle emrettik: "Bana ve anne babana şükret. Dönüş banadır."**[(2)] Başka bir ayette de **"Biz insana ana babasına iyilik etmesini emrettik…"**[(3)] buyrularak anne babamıza gereken ilgiyi göstermemizin önemine işaret edilmiştir.

(1) İsrâ suresi 24. ayet.
(2) Lokmân suresi, 14. ayet.
(3) Ankebût suresi, 8. ayet.

Anne ve babalar çocuklarını ilgi ve sevgiyle büyütür.

Kur’an-ı Kerim’de anne babaya iyilik yapmak bazı ayetlerde Allah’a (c.c.) kulluktan hemen sonra yer almaktadır. Bu durum, anne babaya verilen değerin Allah (c.c.) katında ne kadar önemli olduğunun açık bir göstergesidir. Onlara sevgimizi sadece ihtiyaçlarını karşılayarak veya maddi yardımda bulunarak değil, onların gönüllerini hoş tutarak da göstermeliyiz. Onları mutlu edecek davranışlar sergilemeliyiz. Onları kırmamalı, onlara yardım ederken bezginlik ifadesi taşıyan hiçbir davranışta bulunmamalıyız. Kur’an’ın ifadesiyle onlara “Öf!” bile dememeliyiz.[1]

Bilgi Kutusu

“Rabb’in, kendisinden başkasına asla ibadet etmemenizi, anaya babaya iyi davranmanızı kesin olarak emretti. Eğer onlardan biri ya da her ikisi senin yanında ihtiyarlık çağına ulaşırsa sakın onlara “Öf!” bile deme; onları azarlama, onlara tatlı ve güzel söz söyle.”

İsrâ suresi, 23. ayet.

Anne babamıza iyilik yapmak, onların rızasını kazanmaya çalışmak, Allah’ın (c.c.) rızasını kazanmaya vesile olur. Peygamberimiz (s.a.v.), onların rızasını almakla dualarımızın kabul olacağını, birçok sıkıntımızın hallolacağını haber vermektedir.

Bununla ilgili rivayet edilen bir hadise göre, üç kişi bir mağaraya sığınır. Sonra büyük bir kaya parçası düşerek mağaranın girişini kapatır ve içindekiler çaresiz kalır. Bu durumdan kurtulmak için her biri

(1) İsrâ suresi, 23. ayet.

Allah'ın (c.c.) hoşuna gidebilecek iyiliklerini sayarak mağaranın girişinin açılması için Allah'a (c.c.) yalvarır. İçlerinden biri de her gece anne babasına süt ikramında bulunduğunu onlar uyurken onları uyandıracağı düşüncesiyle bir gece sabaha kadar anne babasının başında beklediğini, Allah'a (c.c.) arz eder. Mağaradan kurtulmayı ister. Bu sözler üzerine mağaranın ağzındaki kaya yükselmeye başlar ve mağaranın girişi açılır.(1)

Kutsal kitabımız Kur'an'da ve hadislerde anne babanın ikisine de iyilik yapmamız emredilse de anneye yapılacak iyilik, ona gösterilecek ilginin önemi daha fazla vurgulanmaktadır.

Yaşlılarımızı evlerinde yalnız bırakmamalıyız.

Sahabeden biri, bir gün Peygamberimize (s.a.v.) gelerek şu soruyu sordu:

– Ey Allah'ın Resulü, insanlar arasında iyi davranmama en layık olan kimdir?

Peygamberimiz (s.a.v.):

– **Annendir.**

– Ondan sonra kimdir?

– **Yine annendir.**

– Daha sonra?

– Yine annendir.

– Sonra kim gelir?

– **Babandır.**(2) buyurmuştur.

Peygamberimizin (s.a.v.) bu cevabı, anne hakkının daha büyük olduğunu bütün açıklığı ile ortaya koymaktadır. Çocuğun yetişirken ruhen gelişmesinde, sağlıklı ve dengeli olmasında anne en önemli kişidir. Çocuğa en temel bilgileri anne öğretir. Anne ile çocuğu arasında çok kuvvetli bir sevgi bağı vardır. Annemizin yaptığı tüm fedakârlığa karşı bizden beklediği saygı, sevgi ve güler yüzdür. Bizim mutluluğumuzu gördüğü zaman dünyalar onun olur.

Anne babamız için Yüce Allah'a (c.c.) **"Rabb'imiz! Hesap görülecek günde beni, ana babamı ve inananları bağışla."**(3) diye dua ederek mağfiret talebinde bulunmamız, onlara yapacağımız iyilikler arasında değerlendirilmiştir. Esasen anne babamıza yaptığımız iyilik ve ihsan, kendimize yaptığımız iyilik ve ihsandır. Anne babamıza yaptığımız iyiliklerin karşılığını fazlası ile dünyada çocuklarımızdan göreceğimiz gibi bunun ahiretteki mükâfatı da sınırsız olacaktır.

(1) Buhari, Büyû, 98; Müslim, Zikir, 100.
(2) Buhari, Edep, 2. Müslim, Birr, 1.
(3) İbrahim suresi, 41. ayet.

Yazalım

Aşağıda boş bırakılan yerlere içinde anne ve babamızın yer aldığı dua örnekleri yazınız.

• Allah’ım beni, anne babama iyilik yapan kişilerden eyle.

• ....

• ....

Okuma Metni

TEK İHTİYAÇLARI İLGİ VE SEVGİ

İnsan hayatının ilgiye ve sevgiye en çok ihtiyaç duyduğu iki önemli dönemi vardır. Bunlardan biri çocukluk, diğeri de yaşlılık dönemidir.

Yaşlılık döneminde insan, tecrübe sahibidir. Ancak bedenen ve ruhen yorulduğu için özel bir ilgiye ihtiyaç duyar.

Geçmiş çağlardaki toplumlarda, yaşlanan ve üretimin dışında kalan yaşlıların çeşitli şekillerde ölüme terk edildikleri anlatılır. Sibirya’da, yaşlanınca kuvvetten düşen ve böylece başkalarına bağımlı hâle gelen insanların, aile meclisinin kararıyla öldürülmelerine karar verilirdi. Eskimolar, yaşlılarını buzdan kulübelerde ölüme terk ederdi. Japonların eski adetlerinde ise yaşlılar “ölüm dağları” denilen dağlara bırakılırdı. Yaşlı insanlara karşı bazı toplumların geçmişte yaptığı bu insanlık dışı uygulamaları kabul etmek mümkün değildir. Ancak günümüzde de yaşlılarımızı evlerinde, odalarında, huzurevlerinde yalnız bırakıp bir çeşit ölüme terk ediyoruz. Oysaki onların hayatlarının son günlerini huzur ve sükûnet içerisinde geçirmelerini sağlamak, onlara karşı göstermemiz gereken vefa ve insanlık borcunun bir gereğidir.

Huzurevlerinde yaşayan yaşlılarla bir röportaj yapılmış ve büyüklerimiz şöyle cevap vermiştir: “Bu yaştan sonra çok yemek, çok giymek zaten bizi ilgilendirmiyor. Bizim istediğimiz çocuklarımızdan, torunlarımızdan ilgi görebilmek, onları sevebilmektir...” Bu cevap onların beklentilerini en güzel biçimde anlatmaktadır.

Yaşlıların bizden beklediği sevgi ve ilgidir; kendilerini rahat hissedecekleri sıcak bir aile ortamı, sevecen bir bakış, içten bir tebessümdür. Yaşlanmanın getirdiği sorunlar, insan psikolojisini de etkilemekte ve ruhsal durum üzerinde büyük tahribat yapmaktadır. Hafıza kaybı ile başlayan iletişim sorununun yanında etraftaki tanıdık simaların ölümleriyle de günbegün yalnızlığa itilen yaşlılar, toplumdan âdeta dışlanmakta ve buna bağlı olarak mutsuz ve huzursuz olmaktadır. Bu sebeple yaşlılık dönemlerinde hassas olup daha fazla ilgiye muhtaç olan anne babamıza sevgi, saygı ve hoşgörünün hâkim olduğu huzurlu ortamlar hazırlayarak onları mutlu etmeye çalışmalıyız.

Sosyal hayatta ne kadar meşgul olursak olalım, hiçbir iş annemizi babamızı aramamıza, onların hâl ve hatırlarını sormamıza, ihtiyaçlarını karşılamamıza engel olmamalıdır. Yüce Allah, güçsüz günlerinde kişinin anne ve babasının yanında olması gerektiğini hatırlatmaktadır. Aslında hepimizin, anne ve babamızın bizim için katlandıkları sıkıntıları ve fedakârlıkları duymaya, yeniden hatırlamaya ihtiyacı vardır.

Yaşlılıkta insan, içinde bulunduğu dönem dolayısıyla fazlasıyla duygusaldır. İlgiye ve sevgiye çocuklar kadar muhtaçtır. Çocukların yetişmesinde sevgi nasıl belirleyici bir role sahipse yaşlılar da aynı şekilde sevgiyle, ilgiyle hayata tutunurlar. Hz. Peygamber'in yaşlılarla münasebeti bu konuda bizlere yol gösterici örneklerle doludur. Yaşlı kimselere ikram yapılmasının sevap olduğunu belirten(1) Peygamber Efendimiz, kendisi de çevresindeki yaşlılara hürmet ve saygı göstermiş; ikramlarda bulunmuştur.

Sevgili Peygamberimiz, çocukluğunda evlerinde kaldığı amcası Ebu Talib'in eşi Fatıma Hanım'ı, dadısı Ümmü Eymen'i, sütanneleri Halime ve Süveybe'yi her fırsatta arayıp sormuş, ziyaret etmiş, onlara hediyeler göndermiş, muhtaç olduklarında yardımda bulunmuştur.(2) O'nun yaşlı insanlara gösterdiği saygı ve vefa hepimize örnek olmalıdır.

Yaşlı ve düşkün hâle gelmiş anne babasına, büyüklerine bakmaktan kaçınan, şefkat ve sevgi göstermeyen ve onlara karşı hatalı ve kusurlu davranışlarda bulunanları Peygamber Efendimiz **"Küçüklerimize merhamet etmeyen büyüklerimize saygı göstermeyen bizden değildir."**(3) hadisiyle uyarmıştır.

Sevgili Peygamberimiz sadece yaşlıların değil; düşkünlerin, zayıfların, yetimlerin ve kimsesizlerin de gözetilmesi ve onlara yardım edilmesi gerektiği hususunda insanları teşvik etmiştir.

Yaşlı anne ve babalarına kol kanat geren ve hürmet gösteren evlatlar, onların Yüce Allah'ın katında reddolunmayan dualarına da mazhar olurlar. Peygamberimiz, anne ve babanın evladı için yaptığı duanın geri çevrilmeyip kabul olunduğunu bildirmekte ve şöyle buyurmaktadır:

"Şu üç kişinin duası kesinlikle geri çevrilmez: mazlumun duası, misafirin duası ve ana ve babanın evladına duası."(4)

Anne babamızın, yaşlandıklarında en büyük korkuları yalnız kalmaktır. Kuvvetten düşen bedenleri ve artan duygusallıkları ile yalnızlığın yükünü çekmekte zorlanmaktadırlar. Yaşlılığın getirdiği yalnızlık, yaşlı insanlar için en dayanılmaz durumlardan biridir. Yaşlıların bu ruh dünyalarını anlamaya çalışmalı ve onlara kendilerini güvende hissedecekleri sevgi dolu bir aile ortamı oluşturmaya gayret etmeliyiz. Aslında onların bizden bekledikleri fazla bir şey değildir. Onların hassas ve kırılgan kalpleri bazen bir sıcak tebessümle kazanılabilir. Yapmamız gereken onların hatırlarını sormak, kendilerine şefkat elimizi uzatmak, sevgi dolu söz söylemek ve güzel davranışlar göstermektir.

Lamia Levent, Yaşlılara Saygı, s. 35-52'den alınmıştır.

(1) Tirmizi, Birr, 75.
(2) Ebu Davud, Edeb, 120.
(3) Tirmizi, Birr, 15.
(4) Ebu Davud, Vitr, 29; İbn Mâce, Dua, 11.

4. Kur’an Kavramlarını Öğreniyorum: Din, İman, Tevhit, İtaat

Din: Sözlükte itaat, hesap, sorumluluk ve hüküm anlamlarına gelir. Terim olarak anlamı ise akıl sahiplerini kendi istek ve hür iradeleri ile hayırlı olan şeylere sevk eden ilahi emirler bütünüdür[1]. Din bir kurallar bütünüdür. Bu kuralların başında inanç esasları, ibadetler ve ahlak ilkeleri gelmektedir.

Bilgi Kutusu

“Eğer toplumdan dinî inancı kaldırırsanız geriye sadece bir sürü yol kesen eşkıya kalır.”

Napolyon

“ Aklı başında bir insan dinsiz yaşayamaz.”

Tolstoy

Ali Ünlü, Vecizeler, Öğütler, Parolalar, s. 212.

Dini, insanlara Allah (c.c.) tarafından görevlendirilen peygamberler ulaştırır. Allah’ın (c.c.) elçisi olan bu seçkin insanlar, vahiy yoluyla aldıkları ilahi buyrukları insanlara bildirir. Kendileri de bu buyrukların gereğini en güzel şekilde yerine getirerek insanlara örnek olurlar.

Bütün peygamberler insanlara aynı dini anlatmışlardır.

Hz. Âdem (a.s.) İslam’a göre ilk insan ve ilk peygamberdir. Hz. Âdem’den (a.s.) Hz. Muhammed’e (s.a.v.) kadar bütün peygamberler kendi toplumlarına Allah’ın (c.c.) bir olduğunu, O’ndan başkasına kulluk edilmemesi gerektiğini anlatmışlardır. Bütün peygamberler insanlara aynı dini tebliğ etmişlerdir. Kur’an-ı Kerim’in bir ayetinde **“Şüphesiz Allah katında din İslam’dır...”**[2] buyrularak bu konuya işaret edilmektedir. Başka bir ayette de Allah’ın (c.c.) seçtiği dinin İslam olduğu şöyle ifade edilmiştir: **“İbrahim bunu kendi oğullarına da vasiyet etti, Yakub da öyle ‘Oğullarım! Allah sizin için bu dini (İslam’ı) seçti. Siz de ancak Müslümanlar olarak ölün.’ dedi.”**[3] Dinin kaynağı Allah’tır (c.c.). İlahi bir temele dayanmayan, insanlar tarafından düşünülmüş ve düzenlenmiş olan sistemler din olamaz.

Yazalım

Kur’an’da geçen **“Allah katında yegâne din İslam’dır.”** ayetinin anlamı üzerinde arkadaşlarınızla konuşunuz. Diğer dinlerle İslam dini arasındaki farkları tartışarak belirleyiniz. Ulaştığınız sonuçları yazınız.

....

....

Din, akıl ve irade sahibi insanlara hitap eder. Çocukların ve akıl hastalarının dinî sorumluluğu yoktur. Ayrıca din; gönüllülüğe, içten gelen bir bağlanmaya, özgür bir tercihe ve rızaya dayanır. Bu konu Kur’an-ı Kerim’de **“Dinde zorlama yoktur...”**[4] ayeti ile açıkça vurgulanarak ortaya konmuştur. Bu ayete göre hiç kimse din adına vicdanlara baskı yapamaz. İslam dini, hiç kimseye başkasının imanı üzerinde otorite kurma yetkisi vermemiştir.

(1) Dinî Terimler Sözlüğü, s. 59.
(2) Âl-i İmrân suresi, 19. ayet.
(3) Bakara suresi, 132. ayet.
(4) Bakara suresi, 256. ayet.

Değerlendirelim

“Artık sen öğüt ver! Sen ancak bir öğüt vericisin. Sen, onlar üzerinde bir zorba değilsin.”

Ğaşiye suresi, 21.22. ayetler.

“Eğer Rabb’in dileseydi, yeryüzünde bulunanların hepsi elbette topyekûn iman ederlerdi. Böyle iken sen mi mümin olsunlar diye, insanları zorlayacaksın?”

Yûnus suresi, 99. ayet.

“Dinde zorlama yoktur...”

Bakara suresi, 256. ayet.

Verilen ayet meallerini de dikkate alarak dinin neden özgür irade ile kabul edilmesi gerektiğini arkadaşlarınızla değerlendiriniz.

Birey, istemediği hâlde baskı yoluyla inandığını söylerse mümin sayılır mı? Niçin? Arkadaşlarınızla düşüncelerinizi paylaşınız.

Yaratılış, kader, iyilik, kötülük, ölüm ve sonrası, hayatın anlamı ve amacı gibi konular insanoğlunun aklını sürekli kurcalar. Her geçen gün gelişmekte olan bilim, bu sorulara cevap bulamamıştır. Bu ve bunun gibi daha birçok sorunun cevabını insanoğlu dinde bulmuş, dinî bilgiler ile yolunu aydınlatmış, aklındaki soru işaretlerini azaltmıştır.

İnsan, ruh ve bedenden oluşan bir varlıktır. Hayatını devam ettirebilmek için hem bedensel hem de ruhsal ihtiyaçlarını karşılaması gerekir. İnsanın ruhsal ihtiyaçlarını karşılayan olgulardan biri de dindir. Din duygusuna insan doğuştan sahiptir. İnsan, her zaman ve her yerde yüce, kudretli ve ulu bir varlığa sığınma, ona güvenme ve ondan yardım dileme ihtiyacını hissetmiştir. Bu sığınma ve güvenme duygusu, din ile karşılanmaktadır. Dinin fıtri oluşu Kur’an’ın bir ayetinde şu şekilde belirtilmektedir: **“(Resûlüm!) Sen yüzünü hanîf olarak dine, Allah insanları hangi fıtrat üzere yaratmış ise ona çevir. Allah’ın yaratışında değişme yoktur. İşte dosdoğru din budur; fakat insanların çoğu bilmezler.”**(1)

İnsanlar, tevhit inancını benimsemeye yatkın olarak yaratılmışlardır. Ancak zamanla din duygusu, aile ve çevrenin de etkisiyle farklı biçimlerde ortaya çıkabilmektedir. Peygamberimiz (s.a.v.) bu durumu bir hadisinde şöyle ifade etmiştir: **“Dünyaya gelen her insan fıtrat üzere (tek Allah’a inanma eğiliminde) doğar, sonra anne ve babası onu Yahudi, Hristiyan veya Mecusi yapar.”**(2)

Dinden uzak bir hayat süren kimseler bile çaresiz ve sıkıntılı anlarında, kendilerine dayanıp güvenecekleri yüce bir gücün varlığına ihtiyaç duyar. Dinsizliği ya da inkârcılığı seçen kişilerin, hayatlarının en gergin ve kritik anlarında Allah’a (c.c.) dua edip O’ndan yardım talep ettikleri çok görülen bir olaydır. Kur’an’ın **“İnsana bir zarar dokunduğu zaman Rabb’ine yönelerek O’na yalvarır. Sonra kendi tarafından ona bir nimet verdiği zaman daha önce O’na yalvardığını unutur ve Allah’ın yolundan saptırmak için O’na eşler koşar...”**(3) anlamındaki ayeti, bu gerçeği dile getirmektedir.

(1) Rûm suresi, 30. ayet.
(2) Müslim, Kader, 22-25.
(3) Zümer suresi, 8. ayet.

Hayatını Allah'ın (c.c.) buyruklarına göre düzenleyen bir kimse, iyilik ve doğruluk yolunda gelişip olgunlaşır. Çünkü dinî inanç ve uygulamalar insanın iradesini ve karakterini güçlendirir. Onu, nefsinin ve isteklerinin esiri olmaktan kurtarır. Kötülüklere karşı mücadele etmede ona güç ve cesaret verir. Kişinin gönlünde ve vicdanında manevi bir otorite olarak yerleşen Allah sevgisi ve korkusu, diğer insanların görmediği, tek başına kaldığı anlarda bile kişiyi kötülük yapmaktan alıkoyar. Böyle bir insan, kendi bencil isteklerine, başkalarının yanlış taleplerine ve telkinlerine kapılmaz, yalnızca Allah'a (c.c.) boyun eğer. Bu inanç ve bağlılık insana gerçek özgürlüğün ve bağımsızlığın yolunu açar.

Din, insanlara zor zamanlarında dayanma gücü verir.

İman: İnanma, tasdik etme anlamına gelir; Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe, kaza ve kadere, hayır ve şerrin Allah'tan (c.c.) olduğuna (kesin bir şekilde) inanmaktır.

İman, kalp ile tasdik, dil ile ikrardır.

İmanın Allah (c.c.) katında makbul olabilmesi için imanda şüphe bulunmaması ve kalben kesin olarak inanılması gerekir. İmanın hakikati ve özü, imanı kalbin tasdik etmesidir. Bir kimse diliyle inandığını söylese bile kalbiyle tasdik etmezse mümin olamaz. İmanın bir kalp işi, kalbin onayı olduğunu Yüce Allah (c.c.), bir ayette şöyle açıklamaktadır: **"Ey Peygamber! Kalpten inanmadıkları hâlde ağızlarıyla "İnandık." diyenler (münafıklar) ile Yahudilerden küfürde yarışanlar seni üzmesin…"**[1] Buna karşılık kalbiyle inandığı hâlde farklı sebeplerle inancını söyleyemeyen kimse mümin kabul edilir. İmanda asıl olan kalbin onayı olmakla birlikte inancın açık biçimde söylenmesidir. Buna "ikrar" denir. Bu nedenle iman "Kalp ile tasdik ve dil ile ikrardır." şeklinde ifade edilmiştir.

İmanla bilgi arasında çok yakın bir ilişki vardır. İnanan kişi neye inandığını bilir fakat her bilgi, inanmayı gerektirmez. İnanılacak esaslarla ilgili bilgiye iman denilebilmesi için kişinin gönlünde ve kalbinde hür iradeye dayalı bir boyun eğişin, teslimiyetin ve tasdikin bulunması gerekir. İman edene sevap, etmeyene ceza verilmesinin dayanağı, kişinin imana gönülden bağlanması ve tasdikinin bulunup bulunmamasıdır.

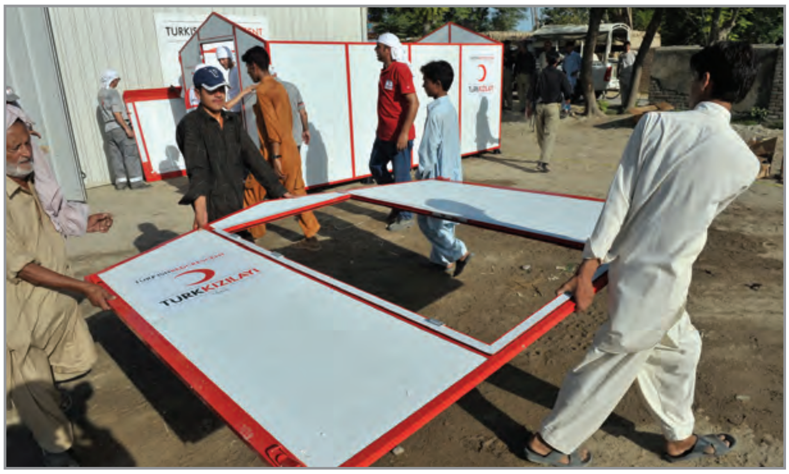
Bilgi Kutusu

"Allah'ım bana iman ver ve onu bulmaları için başkalarına yardım etmeme müsade et."

Tolstoy

Ali Ünlü, Vecizeler, Öğütler, Parolalar s. 246.

(1) Mâide suresi, 41. ayet.

Mağdurlara yardım etmek Allah'a imanın bir gereğidir.

Her müminin bilinçli bir şekilde inanması gerekir. Yani imanın bilgiye, araştırmaya ve delillere dayandırılması esastır. Buna tahkiki iman denilmektedir. Yüce Allah (c.c.) böyle bir imana sahip insanların özelliklerinden bazılarını bir ayette şöyle açıklamıştır: **"Müminler ancak o kimselerdir ki Allah anıldığı zaman kalpleri ürperir. O'nun ayetleri kendilerine okunduğu zaman (bu) onların imanlarını artırır. Onlar sadece Rablerine tevekkül ederler. Onlar namazı dosdoğru kılan, kendilerine rızık olarak verdiğimiz şeylerden Allah yolunda harcayan kimselerdir. İşte onlar gerçekten müminlerdir. Onlara, Rableri katında yüksek mertebeler, bağışlanma ve cömertçe verilmiş rızık vardır."**[1] Bu ayette, imanın Allah'ın (c.c.) rızasına uygun davranışlarla tamamlanması gerektiğine işaret edilmektedir.[2] Çünkü iman, bütün ibadetlerin temel dayanağıdır. İbadetler ise Kur'an'a göre ancak iman ile değer kazanır. İbadetlerimizi severek yapmak, güzel ahlaklı olmak, yaptığımız her işte Allah'ın (c.c.) hoşnutluğunu gözetmek gibi davranışlar imanımızın en güzel biçimde dışa yansımasıdır. Aynı zamanda bunlar imanımızın kuvvetlenmesini de sağlayan davranışlardır.

Allah'a gönülden inanan insan, sorumluluklarının bilincinde olur. Çünkü inanan insan, Allah'ın (c.c.) huzurunda yaptıklarının hesabını vereceğine inandığı için Allah'a (c.c.) ve insanlara karşı görevlerini, sorumluluklarını en iyi şekilde yerine getirmeye çalışır. Sözlerinde, davranışlarında ölçülü olur ve aşırılıktan sakınır. Ailesine, çevresine, tüm insanlara hatta hayvanlara karşı şefkat ve merhamet gösterir. Felaketler karşısında sarsılmaz ve ümitsizliğe düşmez, Allah'a (c.c.) sığınır ve güvenir. Bütün bu davranışlar, insanın huzurlu ve mutlu olmasını sağlar.

Değerlendirelim

"Müminler ancak o kimselerdir ki Allah anıldığı zaman kalpleri ürperir. O'nun ayetleri kendilerine okunduğu zaman (bu) onların imanlarını artırır. Onlar sadece Rablerine tevekkül ederler."

"Onlar namazı dosdoğru kılan, kendilerine rızık olarak verdiğimiz şeylerden Allah yolunda harcayan kimselerdir."

"İşte onlar gerçekten müminlerdir. Onlara, Rableri katında yüksek mertebeler, bağışlanma ve cömertçe verilmiş rızık vardır."

Enfâl suresi, 2-4. ayetler.

Yukarıdaki ayet meallerinde iman etmiş bir kişinin hangi özelliklerinden bahsedilmektedir? Sınıfınızda arkadaşlarınızla değerlendiriniz.

(1) Enfâl suresi, 2-4. ayetler.
(2) Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, c. 22, s. 212.

Okuma Metni

İSLAM, İMAN, İHSAN

Hz. Ömer (r.a.) anlatıyor:

"Bir gün Hz. Peygamber'le (s.a.v.) birlikte oturuyorduk. Hiçbirimizin tanımadığı, beyaz elbiseli, siyah saçlı, güzel kokulu, yoldan gelmiş gibi bir hâli olmayan birisi çıkageldi. Efendimizin huzuruna kadar geldi, edeple önüne oturdu, ellerini dizlerinin üzerine koydu ve,

– Ya Muhammed, bana İslam'ın ne olduğunu anlat, dedi. Allah Resulü (s.a.v.),

– İslam, Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in O'nun peygamberi olduğuna inanman, namazı dosdoğru kılman, zekâtı vermen, ramazan orucunu tutman ve gücün yetiyorsa Allah'ın evini ziyaret edip hac yapmandır, diye cevap verdi. Bunun üzerine o kişi,

– Doğru söyledin, dedi.

Biz onun bu tutumuna hayret ettik. Çünkü hem soruyor hem de Allah Resulü'nün açıklamalarına doğru söyledin, diyordu. Gelen zat sonra,

– Bana imandan haber ver, dedi.

Allah Resulü (s.a.v.),

– İman, Allah'a, O'nun meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe, hayır ve şerrin bir kaderle meydana geldiğine inanmandır, diye cevap verdi. O kişi,

– Doğru söyledin, dedi ve sonra,

– Bana ihsanı anlatır mısın? diye sordu.

Allah Resulü (s.a.v.),

– İhsan, Allah'ı görüyor gibi O'na ibadet etmektir. Sen O'nu görmüyorsan da o seni görmektedir, buyurdu.

Gelen zat sonra kalktı, cemaatin içine girdi ve bir anda gözden kayboldu. Bir müddet sonra Allah Resulü (s.a.v.) bana dönerek,

– Ömer, soru soranın kim olduğunu biliyor musun? dedi.

Ben,

– Allah ve Resulü daha iyi bilir, dedim. Bunun üzerine Allah Resulü (s.a.v.) buyurdu ki,

– O Cebrail idi. Size dininizi öğretmeye gelmişti, dedi.

Buhari, Kitabu'l İman, s. 37.

Tevhit: Sözlükte birleme, bir şeyin tek olduğuna karar verme, tek kılma gibi anlamlara gelir. Tevhidin terim olarak anlamı ise Allah'ı (c.c.) zatında, sıfatlarında ve fiillerinde birleme, tek ve eşsiz olduğuna inanma, O'na hiçbir şeyi şirk koşmadan ibadeti yalnızca O'nun için yapma[1] demektir.

Tevhidin karşıtı şirktir. Bu sebeple Kur'an'da Allah'ın (c.c.) birliğini konu edinen kavramların ve ifadelerin yanında O'nun ortağının bulunmadığını belirten açıklamalar da vardır. Bu ayetlerin sayısı Allah'ın (c.c.) birliğine işaret eden ayetlerden çok daha fazladır.

(1) Dinî Terimler Sözlüğü, s. 365.

İslam tevhit dinidir. Bu inanç **"Lâ ilâhe illallah Muhammedün Resulullah"** (Allah'tan başka ilah yoktur, Hz. Muhammed Allah'ın elçisidir.) sözüyle açıkça ortaya konmuştur. Bu söz, "kelime-i tevhit" olarak isimlendirilir.

Bütün peygamberlerin gönderildikleri toplumlarda insanlara ilk daveti tevhit olmuştur. Çünkü tevhit, hak yoluna girmenin başlangıcı ve Allah'a inanmanın ilk adımıdır. Yüce Allah (c.c.) gönderdiği her peygambere ilk görevinin insanları tevhide davet olduğunu bildirmiştir. Buna işaret eden bir ayette Yüce Allah (c.c.) şöyle buyurmaktadır: **"Senden önce gönderdiğimiz bütün peygamberlere, şühhesiz benden başka ilah yoktur. Öyleyse bana itaat edin, diye vahyetmişizdir."**(1)

Her Müslüman öncelikle tevhit inancına sahiptir.

Tevhit, Allah'ın (c.c.) varlığını ve birliğini kabul etmek demektir. Tevhit inancı, Müslümanları aynı amaç ve inanç etrafında birleştiren unsurların başında gelir. Tüm Müslümanlar, Allah'ın (c.c.) varlığına ve birliğine iman eder. Tevhit inancı Allah'ı (c.c.) kâinattaki her şeyin yaratıcısı ve tek hâkimi olarak kabul etmeyi gerektirir. Bu anlayış, bütün Müslümanların birlik ve beraberlik içinde ırk, renk, dil, mezhep ve görüş farklılığı gözetmeksizin tek inanç etrafında toplanmasını sağlar.

Kur'an-ı Kerim'de ve Peygamberimizin (s.a.v.) hadislerinde tevhit anlayışına büyük önem verilmiştir. Çünkü insan yalnızca en yüce varlığa boyun eğmelidir, O'ndan başka hiçbir şeyi kutsal saymamalı ve hiçbir şeye kulluk etmemelidir.

İslam dininin esası, Allah'ın (c.c.) varlığına ve birliğine inanmaktan geçer. Kur'an, Allah'ın (c.c.) özelliklerinden sıkça bahsetmekte, evreni yaratanın ve idare edenin Allah (c.c.) olduğunu ispat ve ilan etmektedir. Bu hususu Kur'an'ın İhlâs suresi şöyle ifade eder: **"De ki: O, Allah birdir. Allah sameddir. O, doğurmamış ve doğmamıştır. O'nun hiçbir dengi yoktur."**(2)

İslamiyet'in ve diğer ilahi dinlerin inanç esaslarına göre Allah'tan (c.c.) başka bir varlığa tapılması, ona saygı gösterilmesi tevhit ilkesini bozan davranışlardandır.(3) Kur'an'a göre Allah (c.c.) mutlak güç sahibidir.

(1) Enbiyâ suresi, 25. ayet.
(2) İhlâs suresi, 1-4. ayetler.
(3) Şûrâ suresi, 13. ayet.

O, âlemlerin Rabb’idir. Gökleri, yeri ve ikisi arasındaki her şeyi yaratan Allah’tır (c.c.). Evrende yarattığı her şey O’nun kanunlarıyla ve buyruğuyla hareket eder. Allah (c.c.) yalnızca yaratıcı değil; aynı zamanda rahimdir, rızık verendir, koruyandır. Tüm yarattıklarına, darda kalmışlara yardım ulaştırandır. O her şeyi bilir ve görür.

Değerlendirelim

“Allah kendisinden başka hiçbir ilah olmayandır. Diridir, kayyumdur. O’nu ne bir uyuklama tutabilir ne de bir uyku. Göklerdeki her şey, yerdeki her şey O’nundur. İzni olmaksızın O’nun katında şefaatte (yardımda) bulunacak kimdir? O, kulların önlerindekileri ve arkalarındakileri (yaptıklarını ve yapacaklarını) bilir. Onlar O’nun ilminden, kendisinin dilediği kadarından başka bir şey kavrayamazlar. O’nun kürsüsü bütün gökleri ve yeri kaplayıp kuşatmıştır. (O; göklere, yere, bütün evrene hükmetmektedir.) Gökleri ve yeri koruyup gözetmek O’na güç gelmez. O, yücedir, büyüktür.”

Bakara suresi, 255. ayet.

“İşte sizin Rabb’iniz Allah. O’ndan başka hiçbir ilah yoktur. O, her şeyin yaratıcısıdır. Öyle ise O’na kulluk edin. O, her şeye vekil (her şeyi yöneten, görüp gözeten)dir.”

En’âm suresi, 102. ayet.

“Sizin ilahınız bir tek ilahtır. O’ndan başka ilah yoktur. O Rahmân’dır, Rahîm’dir.”

Bakara suresi, 163. ayet.

Yukarıdaki ayet meallerinde tevhit inancı ile ilgili neler anlatılmaktadır? Sınıfta arkadaşlarınızla değerlendiriniz.

İtaat: Sözlükte boyun eğme, uyma, dinlenme, söz dinleme, alınan emre göre hareket etme ve saygı gösterme anlamlarına gelir. Terim anlamı olarak ise Allah’ın (c.c.) ve elçisinin ortaya koyduğu emir ve yasaklara uymadır.[1]

Allah evrenin tek yaratıcısıdır.

Kur’an’a göre itaat, evrende yaratılmış bütün varlıkların, mutlak bilgi ve kudretle Yaratan’a itaat etmeleri, boyun eğmeleri ve O’nun isteğini yerine getirmeleri demektir. Buna işaret eden bir ayette şöyle buyrulur: **“Sonra duman hâlinde bulunan göğe yöneldi; ona ve yeryüzüne ‘İsteyerek veya istemeyerek gelin.’ dedi. İkisi de ‘İsteyerek geldik.’ dedi.”**[2] İnsan yalnızca bir varlığa itaat etme veya etmeme hakkına sahiptir. O da her şeyi yaratan, yaşatan ve yöneten Yüce Allah’tan (c.c.) başkası değildir.

(1) Dinî Terimler Sözlüğü, s.185.
(2) Fussilet suresi, 11. ayet.

Bilgi Kutusu

“İnsanın isyanı nefsine, itaati ise Rabb’ine olmalıdır.”

Abdulkadir Geylani

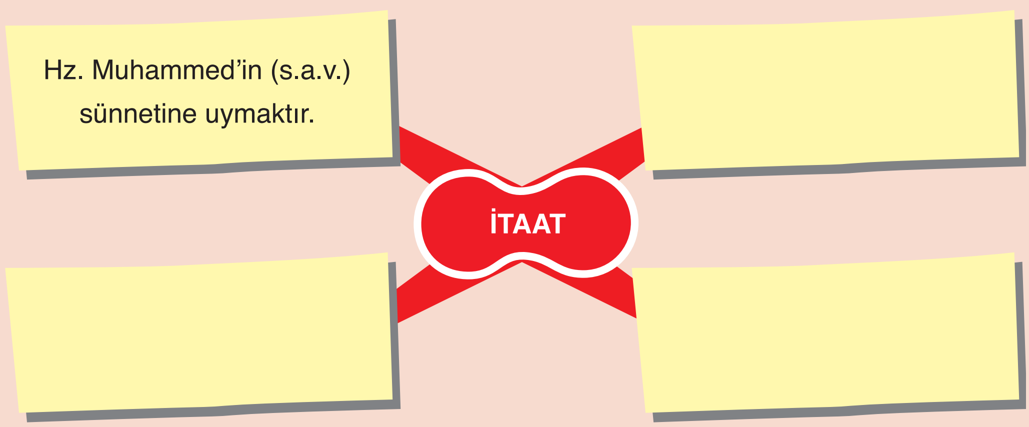
Ali Ünlü, Vecizeler, Öğütler, Parolalar, s. 265.

Yaradan’a itaat, peygambere itaattir.

Yüce Allah (c.c.), Kur’an’da kendisine itaatle birlikte peygambere de itaat edilmesi gerektiğini emretmiştir. Kur’an’da, peygambere itaat genellikle Allah’a (c.c.) itaat emrinin hemen arkasından gelir.[1] Çünkü Allah’ın (c.c.) vahyini, emirlerini, öğütlerini insanlara açıklayan ve uygulayan peygamberlerdir. Bu nedenle Allah’a (c.c.) itaatle peygambere itaat birlikte zikredilmiştir.

Allah’a (c.c.) ve peygamberine itaat, Allah’ın (c.c.) ve peygamberin emir ve yasaklarına uymak, tavsiyelerini yerine getirmek, helal ve haram dediklerini kabul etmektir. Allah’a (c.c.) ve peygambere itaati birbirinden ayırmak mümkün değildir. Dinimize göre Allah’a itaat eden peygambere, peygambere itaat eden Allah’a itaat etmiş sayılır. Yüce Allah (c.c.) bir ayette şu şekilde buyurmuştur: **“Kim peygambere itaat ederse Allah’a itaat etmiş olur. Kim yüz çevirirse (bilsin ki) biz seni onlara bekçi göndermedik.”**[2]

Yazalım

İtaatle ilgili yukarıdaki şemayı örneğe uygun olarak tamamlayınız.

Allah (c.c.) peygamberlerini “İtaat edilsinler.” diye göndermiştir. Peygambere itaat eden doğru yolu bulur ve Allah’ın (c.c.) merhametine erişir. Yüce Allah (c.c.) **“Namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin, resule itaat edin ki size merhamet edilsin.”**[3] buyurarak kullarına merhamet etmeyi Rasulü’ne itaate bağlamıştır. Peygamberimiz de bir hadisinde **“Bana itaat eden Allah’a itaat etmiştir. Bana isyan eden Allah’a isyan etmiştir.”**[4] diyerek kendisine itaatin Allah’a (c.c.) itaatle eş değer olduğunu belirtmiştir.

(1) bk. Nûr suresi, 54. ayet.
(2) Nisâ suresi, 80. ayet.
(3) Nûr Suresi, 56. ayet.
(4) Buhari, Ahkam, 1; Müslim, İmare, 32.

Kutsal kitabımız Kur'an'da, Allah'a (c.c.) ve peygambere itaat edenlerin kurtuluşa erecekleri, itaat etmeyenlerin ise pişman olacakları bildirilmiştir.[1]

Kur'an'da, Allah (c.c.) ve Rasulü ile birlikte Müslüman toplumun değerlerini paylaşan yöneticilere de (ulu'l-emr) itaat edilmesi emredilmiştir.[2] İslam dini, toplumun her kesiminde adaleti gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır. Bu nedenle yöneticilerle yönetilenler arasındaki ilişkiye dair düzenlemeler getirilmesini gerekli görmüştür. Bu çerçevede yöneticilere itaat, yönetilenlerin sorumluluk alanına giren önemli bir dinî görev olmaktadır. Kendisi de bir idareci olan Peygamber Efendimiz (s.a.v.), "Veda Haccı"nda Arafat'ta okuduğu hutbede Allah'ın (c.c.) rızasını kazanmak ve cennete girebilmek için yerine getirilmesi gereken bazı yükümlülüklere işaret etmiştir. Bu yükümlülüklerden bazılarını Allah'tan (c.c.) korkmak, namaz kılmak, oruç tutmak, zekât vermek ve devlet adamlarına itaat etmek şeklinde özetlemiştir.[3]

Peygamberimizin (s.a.v.) "Veda Haccı"nı yaptıktan sonra sahabeye hutbesini okuduğu Arafat Tepesi

İslam dini, aile kurumuna ve aile fertleri arasındaki ilişkilerin düzenlenmesine de önem vermiştir. Çocuklarla, anne babaları arasındaki ilişkinin doğru bir şekilde kurulup işlemesiyle ilgili kurallar getirmiştir. Kur'an'da, Allah'a (c.c.) ve Rasulü'ne itaatten sonra ana babaya iyilik emredilmiştir. Kutsal kitabımızda anne babaya iyilik yapmak göstermelik bir davranış değil; gönül hoşluğuyla yerine getirilecek bir emir ve sorumluluk biçiminde telakki edilmiştir.[4]

(5) bk. Ahzâb suresi, 66. ayet.
(2) Nisâ suresi, 59. ayet.
(3) Tirmizi, Cuma , 81.
(4) Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi,c. 23, s.344.

Bilgi Kutusu

Kur’an’ın bazı ayetlerinde Allah’a (c.c.) ve peygambere itaat kavramı şu şekilde açıklanmaktadır:

“De ki: ‘Allah’a ve peygambere itaat edin.’ Eğer yüz çevirirlerse şüphe yok ki Allah kâfirleri sevmez.”

Âl-i İmrân suresi, 32. ayet.

“İşte bu (hükümler) Allah’ın koyduğu sınırlarıdır. Kim Allah’a ve peygamberine itaat ederse Allah onu, içinden ırmaklar akan, içinde ebedî kalacakları cennetlere sokar. İşte bu büyük başarıdır.”

Nisâ suresi, 13. ayet.

“Öyleyse Allah’a itaat edin, peygambere itaat edin ve Allah’a karşı gelmekten sakının. Şayet yüz çevirirseniz bilmiş olun ki elçimize düşen sadece apaçık tebliğdir.”

Mâide suresi, 92. ayet.

“Ey iman edenler! Allah’a ve resulüne itaat edin ve (Kur’an’ı) dinlediğiniz hâlde ondan yüz çevirmeyin.”

Enfâl suresi, 20. ayet.

“(Münafıklar) ‘Allah’a ve peygambere inandık ve itaat ettik.’ derler. Sonra da onların bir kısmı bunun ardından yüz çevirirler. Hâlbuki onlar inanmış değillerdir.”

Nûr suresi, 47. ayet.

“Kim Allah’a ve resulüne itaat eder, Allah’tan korkar ve O’na karşı gelmekten sakınırsa işte onlar başarıyı elde edenlerin ta kendileridir.”

Nûr suresi, 52. ayet.

“Allah’a itaat edin, peygambere itaat edin. Eğer yüz çevirirseniz bilin ki O’na yüklenen sorumluluğu ancak O’na ait, size yüklenen görevin sorumluluğu da yalnızca size aittir. Eğer O’na itaat ederseniz doğru yola erersiniz. Peygambere düşen ancak apaçık bir tebliğdir.”

Nûr suresi, 54. ayet.

Bilgi Kutusu

Kur’an-ı Kerim’de itaat edilmesi emredilenlerin yanı sıra itaat edilmemesi istenen kişi ya da gruplardan da söz edilmiştir. Bunları şu şekilde sıralamak mümkündür:

1. Kâfirler ve münafıklar (Ahzâb suresi, 48. ayet.)

2. Israrlı direnişleri ve inatları yüzünden kalpleri Allah’ı (c.c.) anmaktan alıkonulmuş olanlar, nefsani arzularına uyup işlerinde aşırıya gidenler (Kehf suresi, 28. ayet.)

3. Kötü ahlaklılar ve günahkârlar (Kalem suresi, 10-13.ayetler.)

4. Allah’ın (c.c.) koyduğu sınırları aşanlar (Şuarâ suresi, 151. ayet.)

5. Yönetimleri altında bulunan kimseleri Allah (c.c.) yolundan uzaklaştıran gruplar (Ahzâb suresi, 64-68. ayetler.)

ÜNİTEMİZİ DEĞERLENDİRELİM

A. Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Kur'an-ı Kerim'in İslam dinindeki yeri nedir? Açıklayınız.

2. Tevhit ve iman kavramlarını açıklayınız.

3. Hz. Süleyman (a.s.) kıssasına göre, Hz. Süleyman'ın (a.s.) en belirgin özelliği nedir? Kısaca bilgi veriniz.

4. Kur'an'ın anne babaya verdiği değeri bir ayet meali ile açıklayınız.

B. Aşağıdaki soruların doğru seçeneklerini işaretleyiniz.

1. Aşağıdakilerden hangisi Kur'an'ın temel amaçlarından biri değildir?

A) İnsana Allah, evren ve yaratılış hakkında bilgi vermek

B) İnsanlara tarihî olayları açıklayarak bilgiler vermek

C) Doğru inanca yardımcı olmak

D) İnsana ibadetler hakkında bilgi vermek

2. Aşağıdakilerden hangisi Süleyman'ın (a.s.) kıssasında anlatılan özelliklerinden biri değildir?

A) Kuşlarla konuşabilmesi

B) Cinlere hükmedebilmesi

C) Muhteşem bir saltanata sahip olması

D) Sesinin güzel olması

3. "Akıl sahiplerini kendi istek ve hür iradeleri ile hayırlı olan şeylere sevk eden ilahi emirler bütünüdür." şeklinde tanımlanan kavram hangisidir?

A) İtaat　　**B)** Kur'an

C) Tevhit　　**D)** Din

4. "Allah'a (c.c.), meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe, kaza ve kadere, hayır ve şerrin Allah'tan (c.c.) olduğuna (kesin bir şekilde) inanmak" şeklinde tanımlanan kavram hangisidir?

A) Şeriat　　**B)** İhlas

C) İman　　**D)** Nebi

5. Aşağıdakilerden hangisi Davud'un (a.s.), kıssasında anlatılan özelliklerinden biri değildir?

A) Kendisine sultanlık verilmesi

B) Güzel sesli ve güzel huylu olması

C) Cinlerin, onun emrine verilmiş olması

D) Kuşların dilini bilmesi

6. İbrahim suresinin en önemli konusu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tevhit, vahiy ve peygamberlik

B) İman ve ahlak

C) İbadet ve ahlak

D) Topluluk hakkında bilgi

C. Aşağıdaki cümlelerde noktalı yerleri verilen kavramların uygun olanı ile doldurunuz.

(Kur'an, inanç, Kudüs, İslam, hayat kitabı)

1. İslam'da, dinî hayatın şekillenmesinde tek ilahi kaynak ....' dır.

2. Kur'an bize .... ile ilgili bilgiler verir.

3. Kur'an-ı Kerim bir .... dır.

4. Hz. Davud (a.s.) ....'te doğmuş ve burada vefat etmiştir.

5. Allah katında yegâne din .... dinidir.

Ç. Aşağıdaki ifadeler doğru ise cümlelerin başına "D", yanlış ise "Y" yazınız.

1. ( ) Tevhidin karşıtı şirktir.

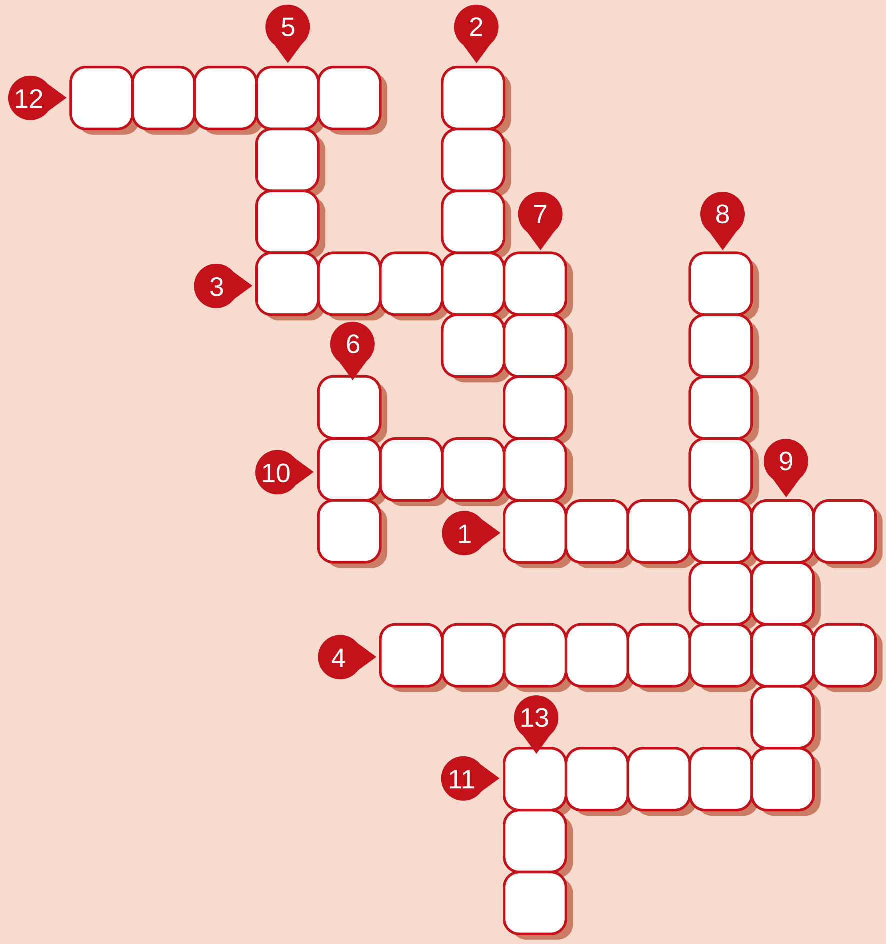
2. ( ) Anne babamıza uygun olduğumuz zamanlarda ilgi göstermeliyiz.

3. ( ) Kur'an her açıdan gerçek ve doğru bilgilerle bilgilenmemizi sağlar.

4. ( ) Allah'ın (c.c.) ve elçisinin ortaya koyduğu emir ve yasaklara uymaya itaat denir.

5. ( ) Zebur, Hz. Süleyman'a (a.s.) gönderilmiş bir kitaptır.

D. Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

1. Birleme, Allah'ı, (c.c.) zatında ve sıfatlarında birleme.
2. Kutsal kitabımız.
3. Günde beş vakit yerine getirilen Allah'ın (c.c.) emri.
4. Hem sultan hem de kendisine vahiy gelen Allah'ın (c.c.) elçisi.
5. İnanmak, tasdik etmek anlamına gelen dinî tanım.
6. İtaat, hesap ve sorumluluk anlamlarına gelen terim.
7. İslam'ın maddi olarak yapılan şartlarından biri.
8. Adına sure gönderilen ve Hz. İsmail'in (a.s.) babası olan peygamber.
9. Boyun eğme, dinleme, uyma ve saygı gösterme anlamlarına gelen terim.
10. Kur'an-ı Kerim'in 17. suresinin adı.
11. Kendisine "Zebur" adlı kitap verilen peygamber.
12. Allah'ın (c.c.) peygamberlerine emir, yasak ve öğütlerini gönderiş şekli.
13. Dilek ve isteklerin Allah'a (c.c.) arz ediliş biçimi.

2. ÜNİTE

KUR’AN-I KERİM’İ GÜZEL OKUMA

ÖĞRENME ALANI

Kur’an-ı Kerim’i Okuma ve Ezberleme

ÜNİTEMİZE HAZIRLANALIM

1. Med harflerinin hangi durumlarda uzatma görevi gördüğünü araştırınız.

2. Mülk suresinin mealini okuyarak surenin konusunu defterinize yazınız.

3. Kâfirûn suresinin mealini okuyarak surenin ana fikrini belirleyiniz.

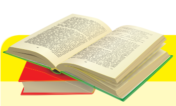
I. OKUNACAK SURE VE AYETLER

(Bakara suresi 31 - 48. sayfalar)

Bakara suresi, Kur’an-ı Kerim’in ikinci suresidir. Medine’de inmiştir. İki yüz seksen altı ayet olup Kur’an-ı Kerim’in en uzun suresidir. Sureye, 67 ile 71. ayetler arasında Yahudilere, kesmeleri emredilen sığırdan bahsedildiği için “inek” anlamına gelen “bakara” adı verilmiştir.

Bu surede,

- Müminlerin sıfatlarına, kâfirlerin ve münafıkların çeşitli özelliklerine,
- İnsanın yaradılışına, değerine, evrendeki konumuna,
- Müminlerin, Yahudilerin tarihinden ibret alarak onların düştükleri hatalara düşmemeleri gerektiğine,
- Yahudilere verilen nimetlere, onların ihanetlerine, iddialarına, dinlerini değiştirmelerine, Allah’ın (c.c.) ayetlerini pazarlık konusu yapmalarına, gerçeği saklamalarına, dünyaya olan hırslarına,
- İbrahim Peygamber’e (a.s.) ve O’nun Kâbe’yi inşa etmesine,
- Hz. Muhammed’in (s.a.v.), İbrahim Peygamber’in (a.s.) duasına karşılık peygamber olarak gönderildiğine, Yahudilerin ve Hristiyanların Hz. Muhammed’e (s.a.v.) iman etmeleri gerektiğine,
- Müminlerin namaz kılarken Kâbe’yi kıble almaları gerektiğine,
- Körü körüne geçmişi taklit etmenin ve ayetlere karşı vurdumduymaz olmanın yanlışlığına, leş yemenin, domuz etinden ve Allah’tan (c.c.) başkası adına kurban edilen hayvanlardan yararlanmanın günah olduğuna ve içki içmenin yasaklandığına,
- Evlenme, boşanma gibi aile hukukuna ilişkin önemli konulara,
- Duanın önemine ve insanların fiilî duaya teşvik edilmesine,
- Allah yolunda harcama yapmanın önemine,
- Cimriliğin, iyiliği başa kakmanın, faiz alıp vermenin yasaklanmasına,
- Haram mal yememek ve kul hakkından sakınmak için ticari işlemlerde yazılı sözleşme yapılmasının emredildiğine,
- İman edilecek değerlerin tanıtımına ve insanın ilahi yardım isteme biçimine değinilmiştir.

Bilgi Kutusu

Bu bölümde Bakara suresinin 31 - 48. sayfaları (203 - 286. ayetleri) yer almaktadır.[1] Verilen sayfalardan dersinizle ilgili bölümü okurken aşağıdaki yöntemlerden birini veya birkaçını uygulayınız.

- Okuyacağınız sayfayı veya ayetleri öğretmeninizden ya da sesli bir materyalden dinleyiniz.
- Yüzünden okuyacağınız her bir bölümü, öğretmeniniz kelime kelime okurken sizler de koro hâlinde tekrar ediniz.
- Sınıfınızda birkaç grup oluşturunuz. Yüzünden okunacak bölümleri grup arkadaşlarınızla okuyunuz. Okumanızı geliştirmek için birbirinizin hatalarını belirleyip düzeltiniz.
- Yüzünden okunacak her bir bölümü en az beş defa okuyunuz. İlk ve son okuyuşlarınız arasındaki farklılıkları gözlemleyiniz.

(1) Bu bölüm Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından hazırlanan Kur’an-ı Kerim’den alınmıştır. Kur’an-ı Kerim’in orjinaline bağlı kalınarak sayfalar sağdan sola verilmiştir.

وَاِنْ كُنْتُمْ عَلٰى سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا كَاتِبًا فَرِهَانٌ مَقْبُوضَةٌ
فَاِنْ اَمِنَ بَعْضُكُمْ بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الَّذِى اؤْتُمِنَ اَمَانَتَهُ
وَلْيَتَّقِ اللّٰهَ رَبَّهُ وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ وَمَنْ يَكْتُمْهَا فَاِنَّهُٓ
اٰثِمٌ قَلْبُهُ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨٣﴾ لِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوَاتِ
وَمَا فِى الْاَرْضِ وَاِنْ تُبْدُوا مَا فٓى اَنْفُسِكُمْ اَوْ تُخْفُوهُ
يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللّٰهُ فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَٓاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَٓاءُ
وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٨٤﴾ اٰمَنَ الرَّسُولُ بِمَٓا اُنْزِلَ اِلَيْهِ
مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهِ وَكُتُبِهِ
وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا
وَاَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَاِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾ لَا يُكَلِّفُ
اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ
رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَٓا اِنْ نَسِينَٓا اَوْ اَخْطَاْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ
عَلَيْنَٓا اِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا
وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاغْفِرْ لَنَا
وَارْحَمْنَا اَنْتَ مَوْلٰينَا فَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٨٦﴾

يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُٓوا اِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدَيْنٍ اِلٰٓى اَجَلٍ مُسَمًّى
فَاكْتُبُوهُۜ وَلْيَكْتُبْ بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِۖ وَلَا يَاْبَ
كَاتِبٌ اَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللّٰهُ فَلْيَكْتُبْۚ وَلْيُمْلِلِ
الَّذٖى عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللّٰهَ رَبَّهُ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْـًٔاۜ
فَاِنْ كَانَ الَّذٖى عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفٖيهًا اَوْ ضَعٖيفًا اَوْ لَا يَسْتَطٖيعُ
اَنْ يُمِلَّ هُوَ فَلْيُمْلِلْ وَلِيُّهُ بِالْعَدْلِۜ وَاسْتَشْهِدُوا شَهٖيدَيْنِ
مِنْ رِجَالِكُمْۚ فَاِنْ لَمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَاَتَانِ
مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَٓاءِ اَنْ تَضِلَّ اِحْدٰيهُمَا فَتُذَكِّرَ
اِحْدٰيهُمَا الْاُخْرٰىۜ وَلَا يَاْبَ الشُّهَدَٓاءُ اِذَا مَا دُعُواۜ
وَلَا تَسْـَٔمُٓوا اَنْ تَكْتُبُوهُ صَغٖيرًا اَوْ كَبٖيرًا اِلٰٓى اَجَلِهٖۜ ذٰلِكُمْ
اَقْسَطُ عِنْدَ اللّٰهِ وَاَقْوَمُ لِلشَّهَادَةِ وَاَدْنٰٓى اَلَّا تَرْتَابُٓوا اِلَّٓا
اَنْ تَكُونَ تِجَارَةً حَاضِرَةً تُدٖيرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ
عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَلَّا تَكْتُبُوهَاۜ وَاَشْهِدُٓوا اِذَا تَبَايَعْتُمْۖ
وَلَا يُضَٓارَّ كَاتِبٌ وَلَا شَهٖيدٌۜ وَاِنْ تَفْعَلُوا فَاِنَّهُ فُسُوقٌ بِكُمْۜ
وَاتَّقُوا اللّٰهَۜ وَيُعَلِّمُكُمُ اللّٰهُۜ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلٖيمٌ ٢٨٢

اَلَّذ۪ينَ يَأْكُلُونَ الرِّبٰوا لَا يَقُومُونَ اِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذ۪ي
يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّۜ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُٓوا اِنَّمَا الْبَيْعُ
مِثْلُ الرِّبٰواۢ وَاَحَلَّ اللّٰهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبٰواۜ فَمَنْ جَٓاءَهُ
مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّه۪ فَانْتَهٰى فَلَهُ مَا سَلَفَۜ وَاَمْرُهُٓ اِلَى اللّٰهِۜ
وَمَنْ عَادَ فَاُو۬لٰٓئِكَ اَصْحَابُ النَّارِۚ هُمْ ف۪يهَا خَالِدُونَ ﴿٢٧٥﴾
يَمْحَقُ اللّٰهُ الرِّبٰوا وَيُرْبِي الصَّدَقَاتِۜ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ
كَفَّارٍ اَث۪يمٍ ﴿٢٧٦﴾ اِنَّ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَاَقَامُوا
الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ لَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْۚ وَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٧﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ
وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبٰٓوا اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِن۪ينَ ﴿٢٧٨﴾ فَاِنْ لَمْ
تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللّٰهِ وَرَسُولِه۪ۚ وَاِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ
رُؤُ۫سُ اَمْوَالِكُمْۚ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٩﴾ وَاِنْ كَانَ
ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ اِلٰى مَيْسَرَةٍۜ وَاَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَكُمْ
اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ ف۪يهِ اِلَى اللّٰهِ
ثُمَّ تُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾

وَمَٓا اَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ اَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ نَذْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ
يَعْلَمُهُۜ وَمَا لِلظَّالِمٖينَ مِنْ اَنْصَارٍ ﴿٢٧٠﴾ اِنْ تُبْدُوا
الصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَۚ وَاِنْ تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا الْفُقَرَٓاءَ
فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْۜ وَيُكَفِّرُ عَنْكُمْ مِنْ سَيِّـَٔاتِكُمْۜ
وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبٖيرٌ ﴿٢٧١﴾ لَيْسَ عَلَيْكَ هُدٰيهُمْ
وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَهْدٖي مَنْ يَشَٓاءُۜ وَمَا تُنْفِقُوا
مِنْ خَيْرٍ فَلِاَنْفُسِكُمْۜ وَمَا تُنْفِقُونَ اِلَّا ابْتِغَٓاءَ
وَجْهِ اللّٰهِۜ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ اِلَيْكُمْ وَاَنْتُمْ
لَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٢﴾ لِلْفُقَرَٓاءِ الَّذٖينَ اُحْصِرُوا فٖي سَبٖيلِ
اللّٰهِ لَا يَسْتَطٖيعُونَ ضَرْبًا فِي الْاَرْضِ يَحْسَبُهُمُ
الْجَاهِلُ اَغْنِيَٓاءَ مِنَ التَّعَفُّفِۚ تَعْرِفُهُمْ بِسٖيمٰيهُمْۚ
لَا يَسْـَٔلُونَ النَّاسَ اِلْحَافًاۜ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ
فَاِنَّ اللّٰهَ بِهٖ عَلٖيمٌ ﴿٢٧٣﴾ اَلَّذٖينَ يُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمْ
بِالَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ
رَبِّهِمْۚ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٤﴾

وَمَثَلُ الَّذٖينَ يُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمُ ابْتِغَٓاءَ مَرْضَاتِ اللّٰهِ
وَتَثْبٖيتًا مِنْ اَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ اَصَابَهَا وَابِلٌ
فَاٰتَتْ اُكُلَهَا ضِعْفَيْنِۚ فَاِنْ لَمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلٌّۜ وَاللّٰهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ بَصٖيرٌ ﴿٢٦٥﴾ اَيَوَدُّ اَحَدُكُمْ اَنْ تَكُونَ لَهُ
جَنَّةٌ مِنْ نَخٖيلٍ وَاَعْنَابٍ تَجْرٖي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُۙ لَهُ
فٖيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِۙ وَاَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَٓاءُۖ
فَاَصَابَهَٓا اِعْصَارٌ فٖيهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْۜ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ
لَكُمُ الْاٰيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَۚ ﴿٢٦٦﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ
اٰمَنُٓوا اَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّٓا اَخْرَجْنَا لَكُمْ
مِنَ الْاَرْضِۖ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَبٖيثَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ
بِاٰخِذٖيهِ اِلَّٓا اَنْ تُغْمِضُوا فٖيهِۜ وَاعْلَمُٓوا اَنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ حَمٖيدٌ ﴿٢٦٧﴾
اَلشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَٓاءِۚ وَاللّٰهُ
يَعِدُكُمْ مَغْفِرَةً مِنْهُ وَفَضْلًاۜ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلٖيمٌۚ ﴿٢٦٨﴾
يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَٓاءُۚ وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ
اُوتِيَ خَيْرًا كَثٖيرًاۜ وَمَا يَذَّكَّرُ اِلَّٓا اُولُوا الْاَلْبَابِ ﴿٢٦٩﴾

وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهٖيمُ رَبِّ اَرِنٖي كَيْفَ تُحْيِ الْمَوْتٰىۜ قَالَ اَوَلَمْ
تُؤْمِنْۜ قَالَ بَلٰى وَلٰكِنْ لِيَطْمَئِنَّ قَلْبٖيۜ قَالَ فَخُذْ اَرْبَعَةً
مِنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ اِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلٰى كُلِّ جَبَلٍ مِنْهُنَّ
جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتٖينَكَ سَعْيًاۜ وَاعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ عَزٖيزٌ
حَكٖيمٌ ﴿٢٦٠﴾ مَثَلُ الَّذٖينَ يُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمْ فٖي سَبٖيلِ اللّٰهِ
كَمَثَلِ حَبَّةٍ اَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فٖي كُلِّ سُنْبُلَةٍ مِائَةُ حَبَّةٍۜ
وَاللّٰهُ يُضَاعِفُ لِمَنْ يَشَٓاءُۜ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلٖيمٌ ﴿٢٦١﴾ اَلَّذٖينَ
يُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمْ فٖي سَبٖيلِ اللّٰهِ ثُمَّ لَا يُتْبِعُونَ مَٓا اَنْفَقُوا
مَنًّا وَلَٓا اَذًىۙ لَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْۚ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٦٢﴾ قَوْلٌ مَعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِنْ صَدَقَةٍ
يَتْبَعُهَٓا اَذًىۜ وَاللّٰهُ غَنِيٌّ حَلٖيمٌ ﴿٢٦٣﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا
لَا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْاَذٰىۙ كَالَّذٖي يُنْفِقُ مَالَهُ
رِئَٓاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِۜ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ
صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَاَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًاۜ لَا يَقْدِرُونَ
عَلٰى شَيْءٍ مِمَّا كَسَبُواۜ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرٖينَ ﴿٢٦٤﴾

اَللّٰهُ وَلِيُّ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِۜ
وَالَّذ۪ينَ كَفَرُٓوا اَوْلِيَٓاؤُ۬هُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ
النُّورِ اِلَى الظُّلُمَاتِۜ اُو۬لٰٓئِكَ اَصْحَابُ النَّارِۚ هُمْ ف۪يهَا
خَالِدُونَ ﴿٢٥٧﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذ۪ي حَٓاجَّ اِبْرٰه۪يمَ ف۪ي رَبِّه۪ٓ
اَنْ اٰتٰيهُ اللّٰهُ الْمُلْكَۢ اِذْ قَالَ اِبْرٰه۪يمُ رَبِّيَ الَّذ۪ي يُحْي۪
وَيُم۪يتُۙ قَالَ اَنَا۬ اُحْي۪ وَاُم۪يتُۜ قَالَ اِبْرٰه۪يمُ فَاِنَّ اللّٰهَ يَأْت۪ي
بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ
الَّذ۪ي كَفَرَۜ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِم۪ينَۚ ﴿٢٥٨﴾
اَوْ كَالَّذ۪ي مَرَّ عَلٰى قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلٰى عُرُوشِهَاۚ قَالَ
اَنّٰى يُحْي۪ هٰذِهِ اللّٰهُ بَعْدَ مَوْتِهَاۚ فَاَمَاتَهُ اللّٰهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ
بَعَثَهُۜ قَالَ كَمْ لَبِثْتَۜ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا اَوْ بَعْضَ يَوْمٍۜ
قَالَ بَلْ لَبِثْتَ مِائَةَ عَامٍ فَانْظُرْ اِلٰى طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ
لَمْ يَتَسَنَّهْۚ وَانْظُرْ اِلٰى حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ اٰيَةً لِلنَّاسِ
وَانْظُرْ اِلَى الْعِظَامِ كَيْفَ نُنْشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًاۜ
فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُۙ قَالَ اَعْلَمُ اَنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌ ﴿٢٥٩﴾

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلٰى بَعْضٍ مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللّٰهُ
وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍۜ وَاٰتَيْنَا عٖيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ
وَاَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِۜ وَلَوْ شَٓاءَ اللّٰهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذٖينَ
مِنْ بَعْدِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَٓاءَتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَلٰكِنِ اخْتَلَفُوا
فَمِنْهُمْ مَنْ اٰمَنَ وَمِنْهُمْ مَنْ كَفَرَۜ وَلَوْ شَٓاءَ اللّٰهُ مَا اقْتَتَلُوا
وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يُرٖيدُ ﴿٢٥٣﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُٓوا اَنْفِقُوا
مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعٌ فٖيهِ وَلَا خُلَّةٌ
وَلَا شَفَاعَةٌۜ وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٥٤﴾ اَللّٰهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَۚ
اَلْحَيُّ الْقَيُّومُۚ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌۜ لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ
وَمَا فِي الْاَرْضِۜ مَنْ ذَا الَّذٖي يَشْفَعُ عِنْدَهُٓ اِلَّا بِاِذْنِهٖۜ يَعْلَمُ
مَا بَيْنَ اَيْدٖيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْۚ وَلَا يُحٖيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهٖٓ
اِلَّا بِمَا شَٓاءَۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَۚ وَلَا يَؤُ۫دُهُ
حِفْظُهُمَاۚ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظٖيمُ ﴿٢٥٥﴾ لَٓا اِكْرَاهَ فِي الدّٖينِ قَدْ تَبَيَّنَ
الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّۚ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللّٰهِ فَقَدِ
اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰىۗ لَا انْفِصَامَ لَهَاۜ وَاللّٰهُ سَمٖيعٌ عَلٖيمٌ ﴿٢٥٦﴾

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِۙ قَالَ اِنَّ اللّٰهَ
مُبْتَلٖيكُمْ بِنَهَرٍۚ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنّٖيۚ
وَمَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ فَاِنَّهُ مِنّٖٓي اِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً
بِيَدِهٖۚ فَشَرِبُوا مِنْهُ اِلَّا قَلٖيلًا مِنْهُمْۜ فَلَمَّا جَاوَزَهُ
هُوَ وَالَّذٖينَ اٰمَنُوا مَعَهُۙ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ
وَجُنُودِهٖۜ قَالَ الَّذٖينَ يَظُنُّونَ اَنَّهُمْ مُلَاقُوا اللّٰهِۙ كَمْ
مِنْ فِئَةٍ قَلٖيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثٖيرَةً بِاِذْنِ اللّٰهِۜ وَاللّٰهُ
مَعَ الصَّابِرٖينَ ﴿٢٤٩﴾ وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهٖ
قَالُوا رَبَّنَٓا اَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ اَقْدَامَنَا
وَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرٖينَۜ ﴿٢٥٠﴾ فَهَزَمُوهُمْ
بِاِذْنِ اللّٰهِۙ وَقَتَلَ دَاوُ۫دُ جَالُوتَ وَاٰتٰيهُ اللّٰهُ الْمُلْكَ
وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَٓاءُۜ وَلَوْلَا دَفْعُ اللّٰهِ
النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْاَرْضُ وَلٰكِنَّ
اللّٰهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمٖينَ ﴿٢٥١﴾ تِلْكَ اٰيَاتُ اللّٰهِ
نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّۜ وَاِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلٖينَ ﴿٢٥٢﴾

اَلَمْ تَرَ اِلَى الْمَلَاِ مِنْ بَن۪ٓي اِسْرَٓائ۪لَ مِنْ بَعْدِ مُوسٰىۢ
اِذْ قَالُوا لِنَبِيٍّ لَهُمُ ابْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُقَاتِلْ ف۪ي سَب۪يلِ
اللّٰهِۜ قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ اِنْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ
اَلَّا تُقَاتِلُواۜ قَالُوا وَمَا لَنَٓا اَلَّا نُقَاتِلَ ف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِ
وَقَدْ اُخْرِجْنَا مِنْ دِيَارِنَا وَاَبْنَٓائِنَاۜ فَلَمَّا كُتِبَ
عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا اِلَّا قَل۪يلًا مِنْهُمْۜ وَاللّٰهُ عَل۪يمٌ
بِالظَّالِم۪ينَ ﴿٢٤٦﴾ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ اِنَّ اللّٰهَ قَدْ بَعَثَ
لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًاۜ قَالُٓوا اَنّٰى يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ
عَلَيْنَا وَنَحْنُ اَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِنَ
الْمَالِۜ قَالَ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰيهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً
فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِۜ وَاللّٰهُ يُؤْت۪ي مُلْكَهُ مَنْ يَشَٓاءُۜ وَاللّٰهُ
وَاسِعٌ عَل۪يمٌ ﴿٢٤٧﴾ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ اِنَّ اٰيَةَ مُلْكِه۪ٓ اَنْ
يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ ف۪يهِ سَك۪ينَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ
مِمَّا تَرَكَ اٰلُ مُوسٰى وَاٰلُ هٰرُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلٰٓئِكَةُۜ
اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَةً لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِن۪ينَ ع ﴿٢٤٨﴾

حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلٰوةِ الْوُسْطٰى وَقُومُوا لِلّٰهِ
قَانِتٖينَ ﴿٢٣٨﴾ فَاِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا اَوْ رُكْبَانًا فَاِذَٓا اٰمِنْتُمْ
فَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَمَا عَلَّمَكُمْ مَا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿٢٣٩﴾
وَالَّذٖينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ اَزْوَاجًا وَصِيَّةً
لِاَزْوَاجِهِمْ مَتَاعًا اِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ اِخْرَاجٍ فَاِنْ خَرَجْنَ
فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فٖي مَا فَعَلْنَ فٖٓي اَنْفُسِهِنَّ
مِنْ مَعْرُوفٍ وَاللّٰهُ عَزٖيزٌ حَكٖيمٌ ﴿٢٤٠﴾ وَلِلْمُطَلَّقَاتِ
مَتَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقٖينَ ﴿٢٤١﴾ كَذٰلِكَ
يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيَاتِهٖ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٤٢﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى
الَّذٖينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَهُمْ اُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ
فَقَالَ لَهُمُ اللّٰهُ مُوتُوا ثُمَّ اَحْيَاهُمْ اِنَّ اللّٰهَ لَذُو فَضْلٍ
عَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٢٤٣﴾
وَقَاتِلُوا فٖي سَبٖيلِ اللّٰهِ وَاعْلَمُٓوا اَنَّ اللّٰهَ سَمٖيعٌ عَلٖيمٌ ﴿٢٤٤﴾
مَنْ ذَا الَّذٖي يُقْرِضُ اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُٓ
اَضْعَافًا كَثٖيرَةً وَاللّٰهُ يَقْبِضُ وَيَبْصُطُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٤٥﴾

وَالَّذٖينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ اَزْوَاجًا يَتَرَبَّصْنَ بِاَنْفُسِهِنَّ
اَرْبَعَةَ اَشْهُرٍ وَعَشْرًاۚ فَاِذَا بَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ
فٖيمَا فَعَلْنَ فٖٓي اَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبٖيرٌ ﴿٢٣٤﴾ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فٖيمَا عَرَّضْتُمْ بِهٖ مِنْ خِطْبَةِ
النِّسَٓاءِ اَوْ اَكْنَنْتُمْ فٖٓي اَنْفُسِكُمْؕ عَلِمَ اللّٰهُ اَنَّكُمْ
سَتَذْكُرُونَهُنَّ وَلٰكِنْ لَا تُوَاعِدُوهُنَّ سِرًّا اِلَّٓا اَنْ تَقُولُوا قَوْلًا
مَعْرُوفًاؕ وَلَا تَعْزِمُوا عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتّٰى يَبْلُغَ الْكِتَابُ اَجَلَهُؕ
وَاعْلَمُٓوا اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فٖٓي اَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوهُۚ وَاعْلَمُٓوا
اَنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ حَلٖيمٌ ع ﴿٢٣٥﴾ لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِنْ طَلَّقْتُمُ
النِّسَٓاءَ مَا لَمْ تَمَسُّوهُنَّ اَوْ تَفْرِضُوا لَهُنَّ فَرٖيضَةًۚ وَمَتِّعُوهُنَّۚ
عَلَى الْمُوسِعِ قَدَرُهُ وَعَلَى الْمُقْتِرِ قَدَرُهُۚ مَتَاعًا بِالْمَعْرُوفِۚ حَقًّا
عَلَى الْمُحْسِنٖينَ ﴿٢٣٦﴾ وَاِنْ طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَمَسُّوهُنَّ
وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرٖيضَةً فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ اِلَّٓا اَنْ يَعْفُونَ
اَوْ يَعْفُوَا الَّذٖي بِيَدِهٖ عُقْدَةُ النِّكَاحِؕ وَاَنْ تَعْفُٓوا اَقْرَبُ لِلتَّقْوٰىؕ
وَلَا تَنْسَوُا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْؕ اِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصٖيرٌ ﴿٢٣٧﴾

وَاِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَٓاءَ فَبَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَاَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ
اَوْ سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍۖ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِتَعْتَدُواۚ وَمَنْ
يَفْعَلْ ذٰلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُۜ وَلَا تَتَّخِذُٓوا اٰيَاتِ اللّٰهِ هُزُوًاۘ وَاذْكُرُوا
نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَمَٓا اَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ
يَعِظُكُمْ بِهٖۜ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُٓوا اَنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٣١﴾
وَاِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَٓاءَ فَبَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ اَنْ يَنْكِحْنَ
اَزْوَاجَهُنَّ اِذَا تَرَاضَوْا بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوفِۜ ذٰلِكَ يُوعَظُ بِهٖ مَنْ كَانَ
مِنْكُمْ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِۜ ذٰلِكُمْ اَزْكٰى لَكُمْ وَاَطْهَرُۜ
وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٣٢﴾ وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ اَوْلَادَهُنَّ
حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ اَرَادَ اَنْ يُتِمَّ الرَّضَاعَةَۜ وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ
وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِۜ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ اِلَّا وُسْعَهَاۚ لَا تُضَٓارَّ
وَالِدَةٌ بِوَلَدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَهُ بِوَلَدِهٖ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذٰلِكَۚ فَاِنْ اَرَادَا
فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَاۜ وَاِنْ اَرَدْتُمْ
اَنْ تَسْتَرْضِعُٓوا اَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِذَا سَلَّمْتُمْ مَٓا اٰتَيْتُمْ
بِالْمَعْرُوفِۜ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُٓوا اَنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٣﴾

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللّٰهُ بِاللَّغْوِ فٖٓي اَيْمَانِكُمْ وَلٰكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا
كَسَبَتْ قُلُوبُكُمْ ط وَاللّٰهُ غَفُورٌ حَلٖيمٌ ٢٢٥ لِلَّذٖينَ يُؤْلُونَ مِنْ
نِسَٓائِهِمْ تَرَبُّصُ اَرْبَعَةِ اَشْهُرٍ ج فَاِنْ فَٓاؤُ فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحٖيمٌ ٢٢٦
وَاِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَاِنَّ اللّٰهَ سَمٖيعٌ عَلٖيمٌ ٢٢٧ وَالْمُطَلَّقَاتُ
يَتَرَبَّصْنَ بِاَنْفُسِهِنَّ ثَلٰثَةَ قُرُٓوءٍ ط وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ اَنْ يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ
اللّٰهُ فٖٓي اَرْحَامِهِنَّ اِنْ كُنَّ يُؤْمِنَّ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ط وَبُعُولَتُهُنَّ
اَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فٖي ذٰلِكَ اِنْ اَرَادُٓوا اِصْلَاحًا ط وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذٖي عَلَيْهِنَّ
بِالْمَعْرُوفِ ص وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ ط وَاللّٰهُ عَزٖيزٌ حَكٖيمٌ ع ٢٢٨
اَلطَّلَاقُ مَرَّتَانِ ص فَاِمْسَاكٌ بِمَعْرُوفٍ اَوْ تَسْرٖيحٌ بِاِحْسَانٍ ط وَلَا يَحِلُّ
لَكُمْ اَنْ تَأْخُذُوا مِمَّٓا اٰتَيْتُمُوهُنَّ شَيْـًٔا اِلَّٓا اَنْ يَخَافَٓا اَلَّا يُقٖيمَا
حُدُودَ اللّٰهِ ط فَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا يُقٖيمَا حُدُودَ اللّٰهِ لا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا
فٖيمَا افْتَدَتْ بِهٖ ط تِلْكَ حُدُودُ اللّٰهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا ج وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ
اللّٰهِ فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ٢٢٩ فَاِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدُ حَتّٰى
تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ ط فَاِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَٓا اَنْ يَتَرَاجَعَٓا اِنْ
ظَنَّٓا اَنْ يُقٖيمَا حُدُودَ اللّٰهِ ط وَتِلْكَ حُدُودُ اللّٰهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ٢٣٠

فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ؕ وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ الْيَتَامٰى ؕ قُلْ اِصْلَاحٌ
لَهُمْ خَيْرٌ ؕ وَاِنْ تُخَالِطُوهُمْ فَاِخْوَانُكُمْ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ الْمُفْسِدَ
مِنَ الْمُصْلِحِ ؕ وَلَوْ شَٓاءَ اللّٰهُ لَاَعْنَتَكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢٠﴾
وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ حَتّٰى يُؤْمِنَّ ؕ وَلَاَمَةٌ مُؤْمِنَةٌ خَيْرٌ
مِنْ مُشْرِكَةٍ وَلَوْ اَعْجَبَتْكُمْ ۚ وَلَا تُنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتّٰى
يُؤْمِنُوا ؕ وَلَعَبْدٌ مُؤْمِنٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكٍ وَلَوْ اَعْجَبَكُمْ ؕ
اُولٰٓئِكَ يَدْعُونَ اِلَى النَّارِ ۚ وَاللّٰهُ يَدْعُٓوا اِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ
بِاِذْنِهِ ۚ وَيُبَيِّنُ اٰيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٢١﴾ وَيَسْـَٔلُونَكَ
عَنِ الْمَحِيضِ ؕ قُلْ هُوَ اَذًى ۙ فَاعْتَزِلُوا النِّسَٓاءَ فِي الْمَحِيضِ ۙ
وَلَا تَقْرَبُوهُنَّ حَتّٰى يَطْهُرْنَ ۚ فَاِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ
اَمَرَكُمُ اللّٰهُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ﴿٢٢٢﴾
نِسَٓاؤُكُمْ حَرْثٌ لَكُمْ ۖ فَأْتُوا حَرْثَكُمْ اَنّٰى شِئْتُمْ ۘ وَقَدِّمُوا
لِاَنْفُسِكُمْ ؕ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُٓوا اَنَّكُمْ مُلَاقُوهُ ؕ وَبَشِّرِ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٢٣﴾ وَلَا تَجْعَلُوا اللّٰهَ عُرْضَةً لِاَيْمَانِكُمْ اَنْ
تَبَرُّوا وَتَتَّقُوا وَتُصْلِحُوا بَيْنَ النَّاسِ ؕ وَاللّٰهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٤﴾

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَكُمْۚ وَعَسٰٓى اَنْ
تَكْرَهُوا شَيْـًٔا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْۚ وَعَسٰٓى اَنْ تُحِبُّوا شَيْـًٔا
وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢١٦﴾ يَسْـَٔلُونَكَ
عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِؕ قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌؕ وَصَدٌّ
عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ وَكُفْرٌ بِهٖ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَاِخْرَاجُ اَهْلِهٖ
مِنْهُ اَكْبَرُ عِنْدَ اللّٰهِۚ وَالْفِتْنَةُ اَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِؕ وَلَا يَزَالُونَ
يُقَاتِلُونَكُمْ حَتّٰى يَرُدُّوكُمْ عَنْ دِينِكُمْ اِنِ اسْتَطَاعُواؕ
وَمَنْ يَرْتَدِدْ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهٖ فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ
فَاُو۬لٰٓئِكَ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِۚ وَاُو۬لٰٓئِكَ
اَصْحَابُ النَّارِۚ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢١٧﴾ اِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا
وَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِۙ اُو۬لٰٓئِكَ يَرْجُونَ
رَحْمَتَ اللّٰهِؕ وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢١٨﴾ يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ
وَالْمَيْسِرِؕ قُلْ فِيهِمَٓا اِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِۘ وَاِثْمُهُمَٓا
اَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَاؕ وَيَسْـَٔلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَؕ قُلِ الْعَفْوَؕ
كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَۙ ﴿٢١٩﴾

سَلْ بَن۪ٓى اِسْرَٓائ۪لَ كَمْ اٰتَيْنَاهُمْ مِنْ اٰيَةٍ بَيِّنَةٍۜ وَمَنْ يُبَدِّلْ نِعْمَةَ
اللّٰهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَٓاءَتْهُ فَاِنَّ اللّٰهَ شَد۪يدُ الْعِقَابِ ﴿٢١١﴾ زُيِّنَ لِلَّذ۪ينَ
كَفَرُوا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ الَّذ۪ينَ اٰمَنُواۢ وَالَّذ۪ينَ
اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِۜ وَاللّٰهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَٓاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢١٢﴾
كَانَ النَّاسُ اُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللّٰهُ النَّبِيّ۪نَ مُبَشِّر۪ينَ
وَمُنْذِر۪ينَۖ وَاَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ
ف۪يمَا اخْتَلَفُوا ف۪يهِۜ وَمَا اخْتَلَفَ ف۪يهِ اِلَّا الَّذ۪ينَ اُو۫تُوهُ مِنْ بَعْدِ
مَا جَٓاءَتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ بَغْيًا بَيْنَهُمْۚ فَهَدَى اللّٰهُ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا
لِمَا اخْتَلَفُوا ف۪يهِ مِنَ الْحَقِّ بِاِذْنِه۪ۜ وَاللّٰهُ يَهْد۪ي مَنْ يَشَٓاءُ اِلٰى صِرَاطٍ
مُسْتَق۪يمٍ ﴿٢١٣﴾ اَمْ حَسِبْتُمْ اَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُمْ مَثَلُ
الَّذ۪ينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْۜ مَسَّتْهُمُ الْبَأْسَٓاءُ وَالضَّرَّٓاءُ وَزُلْزِلُوا
حَتّٰى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذ۪ينَ اٰمَنُوا مَعَهُ مَتٰى نَصْرُ اللّٰهِۜ اَلَٓا اِنَّ
نَصْرَ اللّٰهِ قَر۪يبٌ ﴿٢١٤﴾ يَسْـَٔلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَۜ قُلْ مَٓا اَنْفَقْتُمْ
مِنْ خَيْرٍ فَلِلْوَالِدَيْنِ وَالْاَقْرَب۪ينَ وَالْيَتَامٰى وَالْمَسَاك۪ينِ
وَابْنِ السَّب۪يلِۜ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِه۪ عَل۪يمٌ ﴿٢١٥﴾

1. Bakara Suresi (31 - 48. sayfalar)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَاذْكُرُوا اللّٰهَ ف۪ٓي اَيَّامٍ مَعْدُودَاتٍۜ فَمَنْ تَعَجَّلَ
ف۪ي يَوْمَيْنِ فَلَٓا اِثْمَ عَلَيْهِۚ وَمَنْ تَاَخَّرَ فَلَٓا اِثْمَ عَلَيْهِۙ لِمَنِ
اتَّقٰىۜ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُٓوا اَنَّكُمْ اِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ٢٠٣
وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا
وَيُشْهِدُ اللّٰهَ عَلٰى مَا ف۪ي قَلْبِه۪ۙ وَهُوَ اَلَدُّ الْخِصَامِ ٢٠٤ وَاِذَا
تَوَلّٰى سَعٰى فِي الْاَرْضِ لِيُفْسِدَ ف۪يهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ
وَالنَّسْلَۜ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الْفَسَادَ ٢٠٥ وَاِذَا ق۪يلَ لَهُ اتَّقِ اللّٰهَ
اَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْاِثْمِ فَحَسْبُهُ جَهَنَّمُۜ وَلَبِئْسَ الْمِهَادُ ٢٠٦
وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْر۪ي نَفْسَهُ ابْتِغَٓاءَ مَرْضَاتِ اللّٰهِۜ
وَاللّٰهُ رَؤُ۫فٌ بِالْعِبَادِ ٢٠٧ يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا ادْخُلُوا فِي
السِّلْمِ كَٓافَّةًۖ وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِۜ اِنَّهُ لَكُمْ
عَدُوٌّ مُب۪ينٌ ٢٠٨ فَاِنْ زَلَلْتُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَٓاءَتْكُمُ
الْبَيِّنَاتُ فَاعْلَمُٓوا اَنَّ اللّٰهَ عَز۪يزٌ حَك۪يمٌ ٢٠٩
هَلْ يَنْظُرُونَ اِلَّٓا اَنْ يَأْتِيَهُمُ اللّٰهُ ف۪ي ظُلَلٍ مِنَ الْغَمَامِ
وَالْمَلٰٓئِكَةُ وَقُضِيَ الْاَمْرُۜ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُورُ ٢١٠

2. Mülk Suresi

Mülk suresi, Kur’an-ı Kerim’in 67. suresidir ve Mekke’de nazil olmuştur. Otuz ayettir. Adını surenin ilk ayetinde geçen “mülk” kelimesinden almıştır.

Bu surede,

• Allah’ın (c.c.) evrene ve tüm varlıklara hâkim olduğuna,

• İnsanın yaratılış amacının, onun hayırlı işler yapması ve salih amelde bulunması olduğuna,

• Gökyüzünün kusursuz bir şekilde yaratılışına ve yıldızlarla donatılışına,

• Allah’ın (c.c.) tek ilah olduğuna,

• İnkârcıların ahiretteki sıkıntılı durumlarına ve günahlarını pişmanlıkla itiraf etmelerine,

• Allah’ın (c.c.) nimetlerini yalanlayanların başına gelen toplu cezalara,

• Allah’ın (c.c.) her an, her şeyi denetlediğine,

• Yeryüzünün insanın hizmetine verilmesine, gökyüzünden yağmurun yağdırılmasına,

• Allah (c.c.), bir azap veya felaket verecek olursa kimsenin buna engel olamayacağına,

• İnsanın nankör olmaması gerektiğine, Allah’ın (c.c.) verdiği göz, kulak ve akıl nimetlerinin önemine ve bunlar için şükretmesi gerektiğine,

• Kıyametin vaktini soran inkârcılara, bu bilginin sadece Allah (c.c.) katında olduğu gerçeğine,

• Allah’ın (c.c.) yaratmadaki eşsizliğine ve gücünün sonsuzluğuna değinilmiştir.

Bilgi Kutusu

Bu bölümde Mülk suresi yer almaktadır.[1] Mülk suresinden dersinizle ilgili bölümü okurken aşağıdaki yöntemlerden birini veya birkaçını uygulayınız.

• Mülk suresinden okuyacağınız sayfaları, ayetleri öğretmeninizden veya sesli bir materyalden dinleyiniz.

• Yüzünden okuyacağınız her bir bölümü, öğretmeniniz ayet ayet okurken sizler de koro hâlinde tekrar ediniz.

• Sınıfınızda birkaç grup oluşturunuz. Yüzünden okunacak bölümleri grup arkadaşlarınızla okuyunuz. Okuyuşunuzu geliştirmek için birbirinizin hatalarını belirleyip düzeltiniz.

• Yüzünden okunacak her bir bölümü en az beş defa okuyunuz. İlk ve son okuyuşlarınız arasındaki gelişiminizi gözlemleyiniz.

---

(1) Bu bölüm Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından hazırlanan Kur’an-ı Kerim’den alınmıştır. Kur’an-ı Kerim’in orjinaline bağlı kalınarak sayfalar sağdan sola verilmiştir.

فَلَمَّا رَاَوْهُ زُلْفَةً سٖيٓـَٔتْ وُجُوهُ الَّذٖينَ كَفَرُوا وَقٖيلَ هٰذَا الَّذٖى
كُنْتُمْ بِهٖ تَدَّعُونَ ﴿٢٧﴾ قُلْ اَرَاَيْتُمْ اِنْ اَهْلَكَنِيَ اللّٰهُ وَمَنْ مَعِىَ
اَوْ رَحِمَنَا فَمَنْ يُجٖيرُ الْكَافِرٖينَ مِنْ عَذَابٍ اَلٖيمٍ ﴿٢٨﴾ قُلْ هُوَ الرَّحْمٰنُ
اٰمَنَّا بِهٖ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فٖى ضَلَالٍ مُبٖينٍ ﴿٢٩﴾ قُلْ
اَرَاَيْتُمْ اِنْ اَصْبَحَ مَٓاؤُ۬كُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَاْتٖيكُمْ بِمَٓاءٍ مَعٖينٍ ﴿٣٠﴾

Kur’an okumak ibadettir.

وَاَسِرُّوا قَوْلَكُمْ اَوِ اجْهَرُوا بِهٖۜ اِنَّهُ عَلٖيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٣﴾ اَلَا
يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَۜ وَهُوَ اللَّطٖيفُ الْخَبٖيرُ ﴿١٤﴾ هُوَ الَّذٖى جَعَلَ لَكُمُ
الْاَرْضَ ذَلُولًا فَامْشُوا فٖى مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِنْ رِزْقِهٖۜ وَاِلَيْهِ النُّشُورُ ﴿١٥﴾
ءَاَمِنْتُمْ مَنْ فِى السَّمَٓاءِ اَنْ يَخْسِفَ بِكُمُ الْاَرْضَ فَاِذَا هِىَ تَمُورُۙ ﴿١٦﴾
اَمْ اَمِنْتُمْ مَنْ فِى السَّمَٓاءِ اَنْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًاۜ فَسَتَعْلَمُونَ
كَيْفَ نَذٖيرِ ﴿١٧﴾ وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذٖينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ
نَكٖيرِ ﴿١٨﴾ اَوَلَمْ يَرَوْا اِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَٓافَّاتٍ وَيَقْبِضْنَۜ مَا يُمْسِكُهُنَّ
اِلَّا الرَّحْمٰنُۜ اِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصٖيرٌ ﴿١٩﴾ اَمَّنْ هٰذَا الَّذٖى هُوَ جُنْدٌ
لَكُمْ يَنْصُرُكُمْ مِنْ دُونِ الرَّحْمٰنِۜ اِنِ الْكَافِرُونَ اِلَّا فٖى غُرُورٍۚ ﴿٢٠﴾
اَمَّنْ هٰذَا الَّذٖى يَرْزُقُكُمْ اِنْ اَمْسَكَ رِزْقَهُۚ بَلْ لَجُّوا فٖى عُتُوٍّ وَنُفُورٍ ﴿٢١﴾
اَفَمَنْ يَمْشٖى مُكِبًّا عَلٰى وَجْهِهٖٓ اَهْدٰٓى اَمَّنْ يَمْشٖى سَوِيًّا عَلٰى صِرَاطٍ
مُسْتَقٖيمٍ ﴿٢٢﴾ قُلْ هُوَ الَّذٖٓى اَنْشَاَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ
وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٔدَةَۜ قَلٖيلًا مَا تَشْكُرُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ هُوَ الَّذٖى ذَرَاَكُمْ
فِى الْاَرْضِ وَاِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَيَقُولُونَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ
صَادِقٖينَ ﴿٢٥﴾ قُلْ اِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللّٰهِۖ وَاِنَّمَٓا اَنَا۬ نَذٖيرٌ مُبٖينٌ ﴿٢٦﴾

سُورَةُ الْمُلْكِ مَكِّيَّةٌ
وَهِيَ ثَلَاثُونَ اٰيَةً

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
تَبَارَكَ الَّذ۪ي بِيَدِهِ الْمُلْكُۘ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌۙ ﴿١﴾ اَلَّذ۪ي خَلَقَ الْمَوْتَ
وَالْحَيٰوةَ لِيَبْلُوَكُمْ اَيُّكُمْ اَحْسَنُ عَمَلًاۜ وَهُوَ الْعَز۪يزُ الْغَفُورُۙ ﴿٢﴾ اَلَّذ۪ي خَلَقَ
سَبْعَ سَمٰوَاتٍ طِبَاقًاۜ مَا تَرٰى ف۪ي خَلْقِ الرَّحْمٰنِ مِنْ تَفَاوُتٍۜ فَارْجِعِ الْبَصَرَۙ
هَلْ تَرٰى مِنْ فُطُورٍ ﴿٣﴾ ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ اِلَيْكَ الْبَصَرُ
خَاسِئًا وَهُوَ حَس۪يرٌ ﴿٤﴾ وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَٓاءَ الدُّنْيَا بِمَصَاب۪يحَ وَجَعَلْنَاهَا
رُجُومًا لِلشَّيَاط۪ينِ وَاَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّع۪يرِ ﴿٥﴾ وَلِلَّذ۪ينَ كَفَرُوا
بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَۜ وَبِئْسَ الْمَص۪يرُ ﴿٦﴾ اِذَٓا اُلْقُوا ف۪يهَا سَمِعُوا لَهَا شَه۪يقًا
وَهِيَ تَفُورُۙ ﴿٧﴾ تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ الْغَيْظِۜ كُلَّمَٓا اُلْقِيَ ف۪يهَا فَوْجٌ سَاَلَهُمْ خَزَنَتُهَٓا
اَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذ۪يرٌ ﴿٨﴾ قَالُوا بَلٰى قَدْ جَٓاءَنَا نَذ۪يرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللّٰهُ
مِنْ شَيْءٍۚ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا ف۪ي ضَلَالٍ كَب۪يرٍ ﴿٩﴾ وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ اَوْ نَعْقِلُ
مَا كُنَّا ف۪ٓي اَصْحَابِ السَّع۪يرِ ﴿١٠﴾ فَاعْتَرَفُوا بِذَنْبِهِمْۚ فَسُحْقًا لِاَصْحَابِ
السَّع۪يرِ ﴿١١﴾ اِنَّ الَّذ۪ينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَاَجْرٌ كَب۪يرٌ ﴿١٢﴾

3. Fetih Suresi

Fetih suresi, Kur'an-ı Kerim'in 48. suresidir ve 29 ayettir. Medine'de nazil olmuştur. Adını birinci ayetteki "fetih" kelimesinden almıştır.

Fetih suresinde,

• Hicretin altıncı yılında Hz. Peygamber'le (s.a.v.) Mekkeli müşrikler arasında yapılan Hudeybiye Barışı'na,

• Hz. Muhammed'e (s.a.v.), Allah (c.c.) tarafından apaçık bir fetih haberinin verildiğine (Mekke'nin Fethi),

• Müminlerin en büyük yardımcısı olan Allah'ın (c.c.), onların kalplerine güven verdiğine, bu sayede imanlarını güçlendirdiğine,

• Müminlerin cennetle müjdelendiğine, münafıklarla müşriklerin sonlarının kötü olacağına,

• Hz. Peygamber'in (s.a.v.) insanlar için bir şahit, müjdeci ve uyarıcı olduğuna, O'na inanmanın ve biat etmenin Allah'a (c.c.) biat etmek anlamına geldiğine,

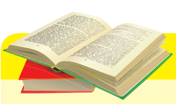
• Hz. Peygamber'e (s.a.v.) biat eden gruplardan Allah'ın (c.c.) razı olduğuna, (isim verilmeksizin) Hayber'in fethedileceğine,

• Mekke'de müminlerin, Müslüman olduklarını gizledikleri için Hudeybiye'de savaşamadıklarına,

• Mekkelilerin cahillik öfke ve taassup ile hareket ederken Müslümanların takva ile hareket eden insanlar olduklarına,

• Evrensel bir din olan İslamiyet'in bütün dinlere üstün geleceğine,

• Hz. Muhammed'in (s.a.v.), Allah'ın resulü olduğuna iman edip O'nu desteklemenin, namaz kılmanın ve müminlerin kendi aralarında birbirlerine yardımcı olmalarının önemine değinilmiştir.

Bilgi Kutusu

Bu bölümde Fetih suresi yer almaktadır.(1) Fetih suresinden dersinizle ilgili bölümü okurken aşağıdaki yöntemlerden birini veya birkaçını uygulayınız.

• Okuyacağınız sayfaları, ayetleri, öğretmeninizden veya sesli bir materyalden dinleyiniz.

• Yüzünden okuyacağınız her bir bölümü, öğretmeniniz ayet ayet okurken sizler de koro hâlinde tekrar ediniz.

• Sınıfınızda birkaç grup oluşturunuz. Yüzünden okunacak bölümleri grup arkadaşlarınızla okuyunuz. Okumanızı geliştirmek için birbirinizin hatalarını belirleyip düzeltiniz.

• Yüzünden okunacak her bir bölümü en az beş defa okuyunuz. İlk ve son okuyuşlarınız arasındaki gelişiminizi gözlemleyiniz.

(1) Bu bölüm Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından hazırlanan Kur'an-ı Kerim'den alınmıştır. Kur'an-ı Kerim'in orjinaline bağlı kalınarak sayfalar sağdan sola verilmiştir.

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللّٰهِ ۜ وَالَّذ۪ينَ مَعَهُٓ اَشِدَّٓاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَٓاءُ بَيْنَهُمْ
تَرٰيهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانًا ۘ سِيمَاهُمْ
ف۪ي وُجُوهِهِمْ مِنْ اَثَرِ السُّجُودِ ۜ ذٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرٰيةِ ۚۛ وَمَثَلُهُمْ
فِي الْاِنْج۪يلِ ۚۛ كَزَرْعٍ اَخْرَجَ شَطْـَٔهُ فَاٰزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوٰى
عَلٰى سُوقِه۪ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغ۪يظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ ۜ وَعَدَ اللّٰهُ الَّذ۪ينَ
اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَاَجْرًا عَظ۪يمًا ﴿٢٩﴾

Ebru üzerine vav harfi

وَهُوَ الَّذ۪ي كَفَّ اَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَاَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ بِبَطْنِ
مَكَّةَ مِنْ بَعْدِ اَنْ اَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْؕ وَكَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
بَص۪يرًا ﴿٢٤﴾ هُمُ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ وَالْهَدْيَ مَعْكُوفًا اَنْ يَبْلُغَ مَحِلَّهُؕ وَلَوْلَا رِجَالٌ مُؤْمِنُونَ
وَنِسَٓاءٌ مُؤْمِنَاتٌ لَمْ تَعْلَمُوهُمْ اَنْ تَطَؤُ۫هُمْ فَتُص۪يبَكُمْ مِنْهُمْ
مَعَرَّةٌ بِغَيْرِ عِلْمٍۚ لِيُدْخِلَ اللّٰهُ ف۪ي رَحْمَتِه۪ مَنْ يَشَٓاءُۚ لَوْ تَزَيَّلُوا
لَعَذَّبْنَا الَّذ۪ينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا اَل۪يمًا ﴿٢٥﴾ اِذْ جَعَلَ
الَّذ۪ينَ كَفَرُوا ف۪ي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَاَنْزَلَ
اللّٰهُ سَك۪ينَتَهُ عَلٰى رَسُولِه۪ وَعَلَى الْمُؤْمِن۪ينَ وَاَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ
التَّقْوٰى وَكَانُٓوا اَحَقَّ بِهَا وَاَهْلَهَاؕ وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَل۪يمًا ﴿٢٦﴾ لَقَدْ صَدَقَ اللّٰهُ رَسُولَهُ الرُّءْيَا بِالْحَقِّۚ لَتَدْخُلُنَّ
الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ اِنْ شَٓاءَ اللّٰهُ اٰمِن۪ينَۙ مُحَلِّق۪ينَ رُؤُ۫سَكُمْ
وَمُقَصِّر۪ينَۙ لَا تَخَافُونَؕ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ
ذٰلِكَ فَتْحًا قَر۪يبًا ﴿٢٧﴾ هُوَ الَّذ۪ٓي اَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدٰى
وَد۪ينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدّ۪ينِ كُلِّه۪ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ شَه۪يدًاؕ ﴿٢٨﴾

قُلْ لِلْمُخَلَّف۪ينَ مِنَ الْاَعْرَابِ سَتُدْعَوْنَ اِلٰى قَوْمٍ اُو۬لٖى بَأْسٍ
شَد۪يدٍ تُقَاتِلُونَهُمْ اَوْ يُسْلِمُونَۚ فَاِنْ تُط۪يعُوا يُؤْتِكُمُ اللّٰهُ اَجْرًا
حَسَنًاۚ وَاِنْ تَتَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِنْ قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا
اَل۪يمًا ﴿١٦﴾ لَيْسَ عَلَى الْاَعْمٰى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْاَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا
عَلَى الْمَر۪يضِ حَرَجٌۜ وَمَنْ يُطِعِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ
تَجْر۪ي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُۚ وَمَنْ يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا اَل۪يمًاࣖ ﴿١٧﴾
لَقَدْ رَضِيَ اللّٰهُ عَنِ الْمُؤْمِن۪ينَ اِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ
فَعَلِمَ مَا ف۪ي قُلُوبِهِمْ فَاَنْزَلَ السَّك۪ينَةَ عَلَيْهِمْ وَاَثَابَهُمْ فَتْحًا
قَر۪يبًاۙ ﴿١٨﴾ وَمَغَانِمَ كَث۪يرَةً يَأْخُذُونَهَاۜ وَكَانَ اللّٰهُ عَز۪يزًا حَك۪يمًا ﴿١٩﴾
وَعَدَكُمُ اللّٰهُ مَغَانِمَ كَث۪يرَةً تَأْخُذُونَهَا فَعَجَّلَ لَكُمْ هٰذِه۪
وَكَفَّ اَيْدِيَ النَّاسِ عَنْكُمْۚ وَلِتَكُونَ اٰيَةً لِلْمُؤْمِن۪ينَ وَيَهْدِيَكُمْ
صِرَاطًا مُسْتَق۪يمًاۙ ﴿٢٠﴾ وَاُخْرٰى لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ اَحَاطَ
اللّٰهُ بِهَاۜ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرًا ﴿٢١﴾ وَلَوْ قَاتَلَكُمُ الَّذ۪ينَ
كَفَرُوا لَوَلَّوُا الْاَدْبَارَ ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَص۪يرًا ﴿٢٢﴾ سُنَّةَ
اللّٰهِ الَّت۪ي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُۚ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللّٰهِ تَبْد۪يلًا ﴿٢٣﴾

اِنَّ الَّذ۪ينَ يُبَايِعُونَكَ اِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللّٰهَۜ يَدُ اللّٰهِ فَوْقَ اَيْد۪يهِمْۚ
فَمَنْ نَكَثَ فَاِنَّمَا يَنْكُثُ عَلٰى نَفْسِه۪ۚ وَمَنْ اَوْفٰى بِمَا عَاهَدَ
عَلَيْهُ اللّٰهَ فَسَيُؤْت۪يهِ اَجْرًا عَظ۪يمًا ﴿١٠﴾ سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ
مِنَ الْاَعْرَابِ شَغَلَتْنَٓا اَمْوَالُنَا وَاَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَاۚ يَقُولُونَ
بِاَلْسِنَتِهِمْ مَا لَيْسَ ف۪ي قُلُوبِهِمْۜ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللّٰهِ
شَيْـًٔا اِنْ اَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا اَوْ اَرَادَ بِكُمْ نَفْعًاۜ بَلْ كَانَ اللّٰهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ خَب۪يرًا ﴿١١﴾ بَلْ ظَنَنْتُمْ اَنْ لَنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُولُ
وَالْمُؤْمِنُونَ اِلٰٓى اَهْل۪يهِمْ اَبَدًا وَزُيِّنَ ذٰلِكَ ف۪ي قُلُوبِكُمْ
وَظَنَنْتُمْ ظَنَّ السَّوْءِۚ وَكُنْتُمْ قَوْمًا بُورًا ﴿١٢﴾ وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ
بِاللّٰهِ وَرَسُولِه۪ فَاِنَّٓا اَعْتَدْنَا لِلْكَافِر۪ينَ سَع۪يرًا ﴿١٣﴾ وَلِلّٰهِ مُلْكُ
السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَٓاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَٓاءُۜ وَكَانَ
اللّٰهُ غَفُورًا رَح۪يمًا ﴿١٤﴾ سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ اِذَا انْطَلَقْتُمْ
اِلٰى مَغَانِمَ لِتَأْخُذُوهَا ذَرُونَا نَتَّبِعْكُمْۚ يُر۪يدُونَ اَنْ يُبَدِّلُوا
كَلَامَ اللّٰهِۜ قُلْ لَنْ تَتَّبِعُونَا كَذٰلِكُمْ قَالَ اللّٰهُ مِنْ قَبْلُۚ
فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسُدُونَنَاۜ بَلْ كَانُوا لَا يَفْقَهُونَ اِلَّا قَل۪يلًا ﴿١٥﴾

سُورَةُ الْفَتْحِ مَدَنِيَّةٌ وَهِىَ تِسْعٌ وَعِشْرُونَ اٰيَةً

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُب۪ينًاۙ ﴿١﴾ لِيَغْفِرَ لَكَ اللّٰهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ
وَمَا تَاَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَاطًا مُسْتَق۪يمًاۙ ﴿٢﴾
وَيَنْصُرَكَ اللّٰهُ نَصْرًا عَز۪يزًا ﴿٣﴾ هُوَ الَّذ۪ٓي اَنْزَلَ السَّك۪ينَةَ ف۪ي قُلُوبِ
الْمُؤْمِن۪ينَ لِيَزْدَادُٓوا ا۪يمَانًا مَعَ ا۪يمَانِهِمْۜ وَلِلّٰهِ جُنُودُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ
وَكَانَ اللّٰهُ عَل۪يمًا حَك۪يمًاۙ ﴿٤﴾ لِيُدْخِلَ الْمُؤْمِن۪ينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
جَنَّاتٍ تَجْر۪ي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِد۪ينَ ف۪يهَا وَيُكَفِّرَ عَنْهُمْ
سَيِّـَٔاتِهِمْۜ وَكَانَ ذٰلِكَ عِنْدَ اللّٰهِ فَوْزًا عَظ۪يمًاۙ ﴿٥﴾ وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِق۪ينَ
وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِك۪ينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّٓانّ۪ينَ بِاللّٰهِ ظَنَّ السَّوْءِۜ
عَلَيْهِمْ دَٓائِرَةُ السَّوْءِۚ وَغَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَاَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَۜ
وَسَٓاءَتْ مَص۪يرًا ﴿٦﴾ وَلِلّٰهِ جُنُودُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ وَكَانَ اللّٰهُ
عَز۪يزًا حَك۪يمًا ﴿٧﴾ اِنَّٓا اَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذ۪يرًاۙ ﴿٨﴾ لِتُؤْمِنُوا
بِاللّٰهِ وَرَسُولِه۪ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُۜ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَاَص۪يلًا ﴿٩﴾

II. TECVİT BİLGİSİ

1. Uzatma (Med) ve Çeşitleri

Sözlükte bir şeyi güzel yapmak, süslemek anlamına gelen tecvit; harfleri sıfatlarına uygun şekilde, mahreçlerinden çıkarmak demektir. Tecvit, Kur'an-ı Kerim'i, harflerin mahreçlerine ve sıfatlarına, vakıf (duruş), vasıl (geçiş), sekte (nefes kesme) vb. okuma kurallarına uyarak güzel ve hatasız okumayı öğreten ilim dalıdır.

Tecvidin amacı Kur'an'ı, Arapçanın fonetiğine uygun biçimde belli bir ses ahengi ve düzeni ile güzel bir biçimde okumak, ilahi kelamın okunuşunda dili, her türlü hatadan korumaktır.

Tecvit, birtakım teorik bilgileri içermekle birlikte daha çok pratik yönü ön plana çıkan bir disiplindir. Tecvide dair bilgilere kitaplardan ulaşılabilse de uygulama aşamasında, alanında uzman öğreticilere ihtiyaç duyulmaktadır. Tecvit konuları ilim, uygulamaları ise sanattır. Bu nedenle Kur'an eğitiminde en önemli unsur işin uzmanı olan öğreticidir.

Kur'an-ı Kerim'de, tecvit kelimesi tam olarak geçmemekle birlikte bunun yerine "Kur'an'ı yavaş yavaş, tane tane, düşünerek okuma" anlamına gelen tertil(1) kelimesi geçmektedir. Hz. Ali (r.a.) ayetlerde geçen tertil sözcüğünü Kur'an harflerinin mahreçlerine ve sıfatlarına uygun biçimde telaffuz edilmesi ve durulacak yerlerin bilinmesi diye açıklamıştır.(2)

Kur'an'ı güzel okumak, dinleyen üzerinde güzel bir etki uyandırır. Nasıl ki güzel okunan bir şiir, notasına uygun icra edilen bir musiki dinleyenleri etkilerse güzel okunan Kur'an da dinleyenlerde güzel duygular uyandırır. Bu bakımdan Kur'an'ın güzel okunmasının, Müslümanların geleneğinde çok önemli bir yeri vardır. İslam bilginleri, Kur'an-ı Kerim'in tecvitli okunmasını farz kabul etmişlerdir.(3)

Türkçeden farklı bir fonetiği olan Kur'an dili, pek çok uzun sesli heceye sahiptir. Bu uzun sesli hecelerden bir kısmı Türkçe ve Arapça konuşmalardaki doğal uzatmalar kadardır. Bir kısmı ise Kur'an'a özgü olarak daha fazla uzatılır. Harflerin uzatılarak okunmasına tecvit ilminde med, bir harfin uzatılarak okunmasını sağlayan harflere de med harfleri denir.

Med harfleri üç tanedir. Bunlar (و), (ي) ve (ا) harfleridir. Bu harflerin med harfi olabilmesi için iki koşul vardır:

1. (ا), (و) ile (ي) harfleri harekesiz (sakin) olmalıdır.

2. (و) dan önceki harfin harekesi ötre (ـُ), (ي) önceki harfin harekesi esre (ـِ), (ا) ten önceki harfin harekesi ise üstün (ـَ) olmalıdır.

Bilgi Kutusu

(و): Kendinden önceki ince harfi "u, ü" arası bir sesle, kalın harfi "û" sesiyle uzatır.

(ي): Kendinden önceki ince harfi "î" sesiyle, kalın harfi "ı, i" arası bir sesle uzatır.

(ا): Kendinden önceki ince harfi "e, a" arası bir sesle, kalın harfi "â" sesiyle uzatır.

---

(1) Furkân suresi, 32. ayet, Müzzemmil suresi, 4. ayet.
(2) Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, c. 40. s. 253.
(3) Abdurrahman Çetin, Kur'an Okuma Esasları, s.81.

Med harfleri, önüne geldiği harfin doğal bir şekilde uzatılmasını sağlar. Bu uzatma biçimi bir elif miktarı olarak isimlendirilir. Bir elif miktarı işaret parmağının kaldırılması kadar ki süredir.

Med Sebepleri
- Hemze
- Sükûn
  - Ârızî sükûn
  - Lâzımî sükûn

Harflerin bir elif miktarından fazla uzatılmasına sebep olan işaretler vardır. Bunlara da med sebebi veya sebeb-i med denir. Sebeb-i med iki tanedir: hemze ve sükûn.

1. Hemze

Kur’an’da özel yazımı olan bir harftir. Kelime içindeki konumuna göre bazen uzun hemze (أُ إِ أَ), bazen de kısa hemze (ءُ ءِ ءَ) şeklinde yazılır.

2. Sükûn

Harfin harekesizlik hâline sükûn, harekesiz harfe ise sakin harf denir.

Sükûn ikiye ayrılır:

a. Ârızî Sükûn (Geçici Sükûn): Durulduğunda ortaya çıkan, geçildiğinde kaybolan sükûndur.

Örnek: رَبِّ الْعَالَمِينْ ← رَبِّ الْعَالَمِينَ

Yukarıdaki örnekte görüldüğü gibi رَبِّ الْعَالَمِينَ ifadesinin sonunda durulduğu zaman üstün harekeli (نَ) harfi رَبِّ الْعَالَمِينْ şeklinde cezmli olarak okunur. Eğer kelimede durulmazsa harf kendi harekesiyle okunarak sonraki kelimeye geçilir.

b. Lâzımî Sükûn (Kalıcı Sükûn): Hem durulduğunda hem de geçildiğinde okunan sükûndur. Cezmli ve şeddeli harflerdeki sükûn, lâzımî sükûndür.

Örnek: لَمْ يَلِدْ   وَلَا الضَّٓالِّينَ

Örnekte verilen kelimelerdeki cezmli ve şeddeli harflerin sükûnu, lâzımî sükûndur.

Med Çeşitleri
- Medd-i tabi
- Medd-i muttasıl, Medd-i munfasıl
- Medd-i ârız, Medd-i lâzım, Medd-i lîn

1.1. Medd-i Ârız

Med harfinden sonra ârızî sükûn gelirse medd-i ârız olur.

Medd-i ârız genelde ayet sonlarında, durak işaretlerinin olduğu yerlerde veya med harflerinden sonra gelen harekeli harflerde durulduğunda meydana gelir.

Medd-i ârız, 1 ile 4 elif miktarı kadar uzatmak caizdir.

Örnek: هُمُ الْمُفْلِحُونَ

Bu örnekte,

• هُمُ الْمُفْلِحُونَ ifadesindeki (و) med harfidir.

• İfadenin sonunda durulduğunda aslında üstün harekeli olan (نَ) harfinin üzerinde geçici (ârızî) bir sükûn ortaya çıkar. Bu durumda هُمُ الْمُفْلِحُونْ şeklinde ifadenin sonundaki harfin üzerinde cezm varmış gibi okunur.

• İfadede med harfinden sonra geçici sükûn geldiği için medd-i ârız olur.

• Bu durumda (ح) harfi, 1 ile 4 elif miktarı arası uzatılarak okunur. Eğer ifade üzerinde durulmaz ve okunmaya devam edilirse ifadenin son harfi هُمُ الْمُفْلِحُونَ şeklinde harekeli okunur ve bir elif miktarı uzatılarak sonraki kelimeye geçilir.

Değerlendirelim

Aşağıda verilen medd-i ârızları yukarıda açıklanan örnekteki gibi açıklayınız ve tecvitli olarak okuyunuz.

مُظْلِمُونَ ....

يُرْجَعُونَ ....

بِذَاتِ الصُّدُورِ ....

لَا يُؤْمِنُونَ ....

مَلِكِ النَّاسِ ....

وَلَوْ كَانُوا لَا يَعْقِلُونَ ....

1.2. Medd-i Lâzım

Lâzım sözlükte lüzumlu, gerekli manasına gelir. Med harfinden sonra sebeb-i medden lâzımî sükûn gelirse medd-i lâzım olur.

Kur'an, normal hızda okunduğunda medd-i lâzım dört elif miktarı uzatılır. Kur'an-ı Kerim'i hızlı okuyuşlarda medd-i lâzımı en az üç elif miktarı uzatmak gerekir. Medd-i lâzımı uzatarak okumak vaciptir.

Örnek: وَلَا الضَّٓالّ۪ينَ

Bu örnekte,

• (ض) harfinden sonraki (ا), med harfidir.

• Med harfinden sonra şeddeli (لّ) harfi gelmiştir. Şeddeli harflerdeki sükûn da lâzımî sükûndur. Bu ifadede med harfinden sonra lâzımî sükûn geldiği için medd-i lâzım olur.

• (ض) harfi, dört elif miktarı uzatılarak okunur.

Bilgi Kutusu

Kur'an-ı Kerim'de, bazı sure başlarında harflerden oluşan ayetler vardır. Bu harflere mukattaa harfleri denir. الٓمٓ, صٓ, طٰسٓمٓ gibi ayetler bunlardan bazılarıdır. Bu harflerin okunmasında (ط ve ا harfleri hariç) medd-i lâzım oluşur.

Değerlendirelim

Aşağıda verilen medd-i lâzımları açıklayınız ve tecvitli olarak okuyunuz.

الٓرٰ ....

طٰسٓمٓ ....

صٓ ....

الٓمٓ ....

تَاْمُرُوٓنّ۪ي ....

اَلْحَٓاقَّةُ ....

آٰلْـٰٔنَ ....

1.3. Medd-i Lîn

Kelime anlamı olarak lîn yumuşak demektir. Medd-i lîn harfleri (و) ve (ي) olmak üzere iki tanedir. Bu iki harfin lîn olabilmesi için kendisi cezmli (ـْ), kendinden önceki harfin harekesi ise üstün (ـَ) olmalıdır.

Medd-i lîn iki den dört elif miktarına kadar uzatılır[1]

Bilgi Kutusu

Medd-i lînde uzatma, hareke üzerinde değil, lîn harfi üzerinde yapılır. Lîn harfinden sonra sükûn gelirse medd-i lîn olur.

Örnek: مِنْ خَوْفٍ

Yukarıdaki örnekte,

- (و), lîn harfidir.
- İfadede durulduğunda (ف) harfinin üzerinde ârızî bir sükûn ortaya çıkar ve (ف) harfi cezmli okunur.
- Bu durumda, lîn harfinden sonra sükûn geldiği için medd-i lîn olur.
- (و) harfi dört elif miktarına kadar uzatılarak okunur.

Değerlendirelim

Aşağıda verilen medd-i lîn ile ilgili örnekleri açıklayınız ve tecvitli olarak okuyunuz.

وَالَّيْلِ ....

يَوْمٍ ....

رَبَّ هٰذَا الْبَيْتِ ....

وَ الصَّيْفِ ....

عَلَيْهِ ....

(1) Abdurrahman Çetin, Kur’an Okuma Esasları, s. 219.

Değerlendirelim

Aşağıda Haşr suresinin 4 - 7. ayetleri verilmiştir. Ayetleri okuyarak medd-i lâzım ve medd-i ârız olan tecvit kurallarını belirleyiniz.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ شَٓاقُّوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُۚ وَمَنْ يُشَٓاقِّ اللّٰهَ فَاِنَّ اللّٰهَ
شَد۪يدُ الْعِقَابِ (4) مَا قَطَعْتُمْ مِنْ ل۪ينَةٍ اَوْ تَرَكْتُمُوهَا قَٓائِمَةً
عَلٰٓى اُصُولِهَا فَبِاِذْنِ اللّٰهِ وَلِيُخْزِيَ الْفَاسِق۪ينَ (5) وَمَٓا اَفَٓاءَ
اللّٰهُ عَلٰى رَسُولِه۪ مِنْهُمْ فَمَٓا اَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ
وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُ عَلٰى مَنْ يَشَٓاءُۜ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ
شَيْءٍ قَد۪يرٌ (6) مَٓا اَفَٓاءَ اللّٰهُ عَلٰى رَسُولِه۪ مِنْ اَهْلِ الْقُرٰى فَلِلّٰهِ
وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبٰى وَالْيَتَامٰى وَالْمَسَاك۪ينِ وَابْنِ السَّب۪يلِۙ
كَيْ لَا يَكُونَ دُولَةً بَيْنَ الْاَغْنِيَٓاءِ مِنْكُمْۜ وَمَٓا اٰتٰيكُمُ الرَّسُولُ
فَخُذُوهُ وَمَا نَهٰيكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُواۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَۜ اِنَّ اللّٰهَ شَد۪يدُ
الْعِقَابِۢ (7)

Aşağıda Kureyş suresi verilmiştir. Sureyi okuyarak medd-i lîn olan tecvit kurallarını belirleyiniz.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

لِا۪يلَافِ قُرَيْشٍۙ (1) ا۪يلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَٓاءِ وَالصَّيْفِۚ (2) فَلْيَعْبُدُوا
رَبَّ هٰذَا الْبَيْتِۙ (3) اَلَّذ۪ٓي اَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَاٰمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ (4)

2. Tenvin ve Sakin Nun

Tenvin: İki esre (ٍ), iki üstün (ً) ve iki ötreye (ٌ) denir.

Örnek: اَحَدٌ   يُسْرًا   مِنْ نُطْفَةٍ

Sakin Nun: Kelimenin ortasında veya sonunda bulunan cezmli (نْ) harfine sakin (نْ) denir.

Örnek: مَنْ   اَنْتَ

Bir ifadede tenvin veya sakin nun varsa orada ihfa, izhar ve iklab tecvit kuralından biri mutlaka bulunur.

2.1. İhfa

İhfa, sözlükte gizlemek anlamına gelir. Tenvin veya sakin (نْ) dan sonra ihfa harflerinden herhangi birinin gelmesiyle olur. Ses genizden getirilerek okunur. İhfanın ölçüsü bir buçuk elif miktarıdır. İhfa harfleri şunlardır:

ت، ث، ج، د، ذ، ز، س، ش،

ص، ض، ط ، ظ، ف، ق، ك

Örnek (Tenvin): نَفْسًا فَكُلُوهُ

Bu örnekte,

• Birinci kelimenin sonunda tenvin gelmiştir.

• Tenvinden sonra ihfa harflerinden (فَ) harfi geldiği için ihfa oluşmaktadır.

• Bu durumda tenvinin nun’u gizlenir ve ses gunneli okunur.

Örnek: اِنْ كُنْتُمْ

Bu örnekte,

• Birinci ifadenin sonunda sakin (نْ) vardır.

• Sakin (نْ) dan sonra ihfa harflerinden (كُ) harfi geldiği için ihfa oluşmaktadır.

• Burada da sakin (نْ) un sesi gunneli okunur.

Bilgi Kutusu

Gunne: Sesin genizden (burun boşluğundan) getirilerek harflerin okunması biçimidir.

Değerlendirelim

Aşağıda verilen ihfa örneklerini açıklayınız ve ifadeleri ihfa kuralına uygun okuyunuz.

وَاَنْفُسَنَا ....

وَاَنْتُمْ ....

شَيْءٍ قَدِيرٌ ....

مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ ....

فَوْزٌ قَدِيرٌ ....

اَفْوَاجًا فَسَبِّحْ ....

وَلَاهُمْ يُنْظِرُونَ ....

مِن قَبْلُ ....

2.2. İzhar

İzhar, sözlükte açığa çıkartmak anlamına gelir. Tenvin veya sakin (نْ) dan sonra izhar harflerinden biri geldiğinde (نْ) sesinin açık ve net bir şekilde okunmasına izhar denir. İzhar harfleri altı tanedir. Bunlara boğaz harfleri de denir. Bu harfler şunlardır:

ا، ح، خ، ع، غ، ه

İzharlı okuyuşta,

1. (ن) sesi asıl mahrecinden çıkarılır, gunne yapılmaz.

2. (ن) sesi tutulmadan hemen bir sonraki harfe geçilir.

Örnek (Tenvin): شَاكِرٌ عَلِيمٌ

Bu örnekte,

• Birinci ifadenin sonunda tenvin vardır.

• Tenvinden sonra izhar harflerinden (ع) geldiği için tenvindeki (ن) açık bir şekilde okunur.

Örnek (Sakin nun): اَلَمْ تَكُنْ اٰيَاتٖى

Bu örnekte,

• İkinci ifadenin sonunda sakin (نْ) vardır.

• Sakin (نْ) dan sonra izhar harflerinden (ا) geldiği için sakin (نْ) tutulmayıp açık bir şekilde gunne yapılmadan okunur.

Değerlendirelim

Aşağıda verilen izhar örneklerini açıklayınız ve bu ifadeleri izhar kuralına göre okuyunuz.

عَذَابٌ اَلٖيمٌ ....

مِنْهُمْ ....

وَانْحَرْ ....

نُطْفَةٍ خَلَقَهُ ....

عَذَابٌ عَظٖيمٌ ....

2.3. İklab

İklab sözlükte çevirmek, dönüştürmek anlamlarına gelir. İklab harfi sadece (بُ بَ بِ) harfidir. Tenvin veya sâkin (نْ) dan sonra harekeli, (بُ بَ بِ) harfi geldiğinde (نْ) harfinin (م) harfine çevrilerek okunmasına iklab denir. İklabın ölçüsü bir buçuk elif miktarıdır.

Değerlendirelim

Örnek (Sakin nun) (نْ): مِنْ بَعْدِهِ

Bu örnekte,

• Birinci ifadenin sonunda sakin (نْ) vardır.

• Sakin (نْ) dan sonra (ب) harfi geldiği için iklab oluşur.

• Sakin (نْ), (م) e çevrilir ve gunneli okunur.

Örnek (Tenvin): كِرَامٍ بَرَرَةٍ

Bu örnekte,

• Birinci ifadenin sonunda tenvin vardır.

• Tenvinden sonra (ب) harfi geldiği için iklab oluşmuştur.

• Bu durumda tenvinden sonra ortaya çıkan (ن), (م) e çevrilir.

Değerlendirelim

Aşağıda verilen iklab örneklerini açıklayınız ve ifadeleri iklab kuralına göre okuyunuz.

فِى ضَلَالٍ بَعِيدٍ ....

لَيُنْبَذَنَّ ....

صُمٌّ بُكْمٌ ....

Değerlendirelim

Aşağıda Bakara suresinin 33 - 39. ayetleri verilmiştir. Ayetleri okuyunuz. İhfa, izhar ve iklab tecvit kurallarını belirleyiniz.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ۝ قَالَ يَٓا اٰدَمُ اَنْبِئْهُمْ
بِاَسْمَٓائِهِمْۚ فَلَمَّٓا اَنْبَاَهُمْ بِاَسْمَٓائِهِمْۙ قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَكُمْ اِنّ۪ٓي
اَعْلَمُ غَيْبَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ
تَكْتُمُونَ ۝ وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوا لِاٰدَمَ فَسَجَدُٓوا
اِلَّٓا اِبْل۪يسَۜ اَبٰى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِر۪ينَ ۝ وَقُلْنَا يَٓا اٰدَمُ
اسْكُنْ اَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَاۖ وَلَا
تَقْرَبَا هٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِم۪ينَ ۝ فَاَزَلَّهُمَا الشَّيْطَانُ
عَنْهَا فَاَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا ف۪يهِۖ وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ
عَدُوٌّۚ وَلَكُمْ فِي الْاَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ اِلٰى ح۪ينٍ ۝ فَتَلَقّٰٓى
اٰدَمُ مِنْ رَبِّه۪ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِؕ اِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّح۪يمُ ۝
قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَم۪يعًاۚ فَاِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنّ۪ي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ
هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝ وَالَّذ۪ينَ كَفَرُوا
وَكَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَٓا اُو۬لٰٓئِكَ اَصْحَابُ النَّارِۚ هُمْ ف۪يهَا خَالِدُونَ ۝

III. EZBERLENECEK DUALAR, SURELER VE ANLAMLARI

1. Kâfirûn Suresini ve Anlamını Öğreniyorum

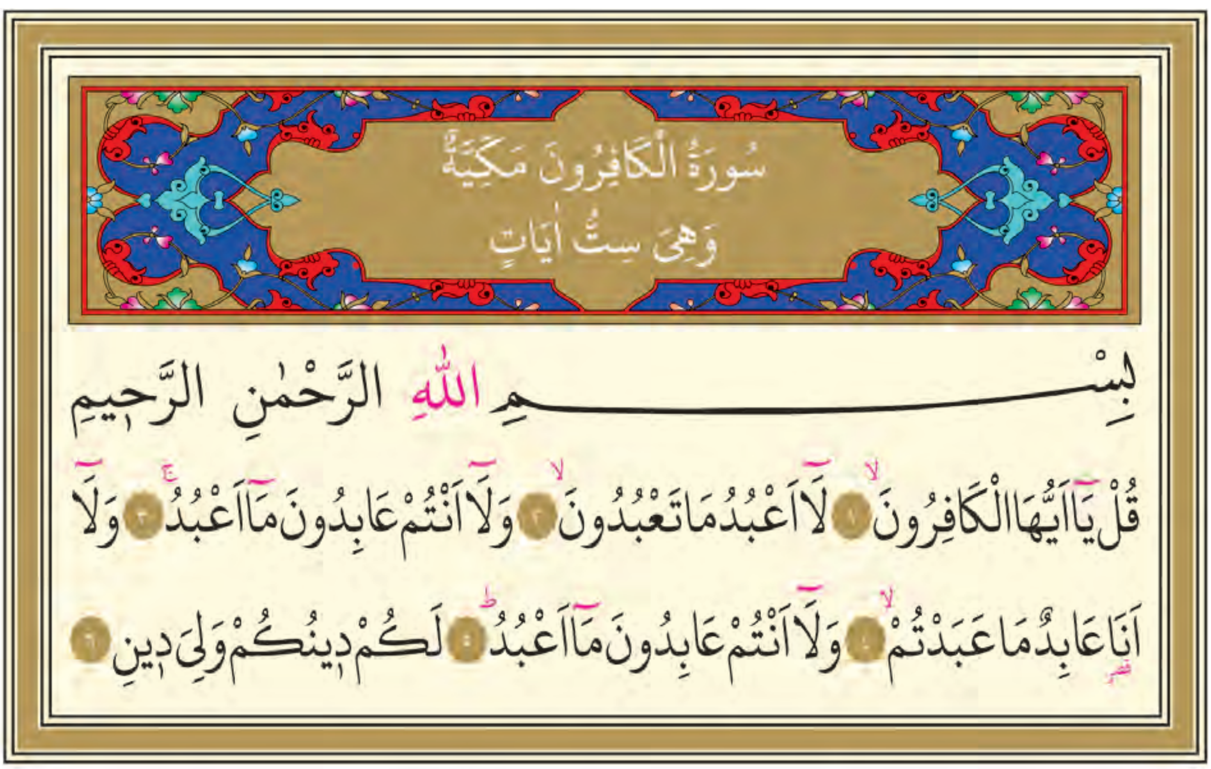
Kur’an-ı Kerim’in 109. suresidir. Mekke’de indirilmiştir. Altı ayettir. Sure, kâfirlere hitap edilerek başladığı için bu adı almıştır.

Mekke müşrikleri, Hz. Peygamber’i (s.a.v.) anlaşmaya çağırıp ona bir sene kendi ilahlarına ibadet etmeyi, bir sene de O’nun ilahına ibadet etmeyi önermişlerdir. Bu sure, kâfirlerin bu isteklerini reddetmek, bu yanlış düşüncenin ne şimdi ne de gelecekte uygulanmasının imkânsız olduğunu kâfirlere bildirmek ve müminlerle kâfirler arasındaki çekişmeyi gidermek amacıyla indirilmiştir.[1]

Ezberleyelim

Kâfirûn suresini,

- Öğretmeninizden veya sesli bir materyalden dinleyiniz.
- Kendiniz birkaç kere okuyunuz.
- Sonra sureyi gruplar hâlinde, ayet ayet sesli okuyarak ezberleyiniz.

(1) Dinî Terimler Sözlüğü, s. 191.

Anlamı

Rahmân ve Rahîm olan Allah´ın adıyla

1, 2. (Resûlüm!) De ki: Ey kâfirler! Ben sizin tapmakta olduklarınıza ibadet etmem.

3. Siz de benim ibadet ettiğime ibadet etmezsiniz.

4. Ben de sizin taptıklarınıza asla ibadet edecek değilim.

5. Evet, siz de benim ibadet ettiğime ibadet edecek değilsiniz.

6. Sizin dininiz size, benim dinim de banadır.

Değerlendirelim

Aşağıdaki soruları Kâfirûn suresinin mealine göre cevaplayınız.

• Kâfirler, Peygamberimizden (s.a.v.) neye kulluk etmesini istemişlerdir?

• Peygamberimiz (s.a.v.), kâfirlerden kime kulluk etmemelerini istemiştir? Niçin?

• “Sizin dininiz size, benim dinim de banadır.” ifadesinin anlamını açıklayınız.

2. Fil Suresini ve Anlamını Öğreniyorum

Fil suresi, Kur’an-ı Kerim’in 105. suresidir. Mekke’de inmiştir. Beş ayettir.

Surede ashâb-ı fîl kıssası anlatıldığı için sure, bu adı almıştır. Allah’ın (c.c.), fil ordusunu ve bu ordudaki askerleri nasıl yok ettiği anlatılır. Ayrıca surede fil ordusunun ve askerlerin hazırlıkları, Mekke halkına kurmuş oldukları tuzakların boşa çıkarılması, Allah’ın (c.c.), ordunun üzerlerine gönderdiği kuş sürülerinin attığı taşlar sayesinde böceklerin yediği yapraklar gibi yerlere serilip perişan edilmeleri ele alınır. Bu olaydan insanların ibret alması tavsiye edilir.

Surenin üslubundan ve İslam’dan önce meydana gelen bu olaydan Mekkeli müşriklerin haberdar olduğu anlaşılmaktadır. Fil olayına tanıklık eden bazı insanlar sure indirildiğinde hâlâ hayattaydılar. Nitekim Hz. Peygamber’i (s.a.v.) yalanlayan müşrikler bu sure inince Hz. Peygamber’e (s.a.v.) tepki gösterememişlerdir.

Surenin gönderilişinin asıl amacı fil olayı hakkında bilgi vermek değildir. Mekke müşriklerine, bildikleri bir olayın sonucunu hatırlatmaktır. Aynı zamanda Kur’an-ı Kerim’e ve Hz. Muhammed’e (s.a.v.) karşı düşmanca tavır sergilemeyi sürdürdükleri takdirde müşriklerin de başına böyle korkunç bir bela geleceği uyarısı yapılmaktadır.[(1)]

Değerlendirelim

Din kültürü ve ahlak bilgisi dersi ile Hz. Muhammed’in hayatı derslerinden öğrendiğiniz bilgilerden yararlanarak Peygamberimiz (s.a.v.) doğmadan önce meydana gelen fil olayını araştırınız. Edindiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.

(1) Dinî Terimler Sözlüğü, s. 97.

Ezberleyelim

Fil suresini,

- Öğretmeninizden veya sesli bir materyalden dinleyiniz.
- Kendiniz birkaç kere okuyunuz.
- Gruplar oluşturarak sureyi ayet ayet, sesli okuyarak ezberleyiniz.

سُورَةُ الْفِيلِ مَكِّيَّةٌ
وَهِيَ خَمْسُ اٰيَاتٍ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
اَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِاَصْحَابِ الْفِيلِ ﴿١﴾ اَلَمْ يَجْعَلْ
كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ ﴿٢﴾ وَاَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا اَبَابِيلَ ﴿٣﴾ تَرْمِيهِمْ
بِحِجَارَةٍ مِنْ سِجِّيلٍ ﴿٤﴾ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَاْكُولٍ ﴿٥﴾

Anlamı

Rahmân ve Rahîm olan Allah´ın adıyla

1. “Rabb’in fil sahiplerine neler etti, görmedin mi?”

2. “Onların tuzaklarını boşa çıkarmadı mı?”

3. “Onların üstüne sürü sürü kuşlar gönderdi.”

4. O kuşlar, onların üzerlerine gökten taşlar yağdırıyorlardı.

5. Nihayet onları yenilmiş ekin yaprağı gibi yaptı.

Değerlendirelim

Aşağıdaki soruları Fil suresinin mealini de dikkate alarak cevaplayınız.

- Fil sahiplerinin boşa çıkartılan tuzakları neydi?
- Fil sahipleri nasıl bir son yaşamışlardır?
- Yüce Allah’ın (c.c.) fil suresi ile vermek istediği mesaj nedir? Sınıfça değerlendiriniz.

3. Kureyş Suresini ve Anlamını Öğreniyorum

Kureyş suresi, Kur'an-ı Kerim'in 106. suresidir. Mekke'de inmiştir. Dört ayettir. Birinci ayette Kureyş kabilesinin seyahat geleneğinden söz ettiği için bu adı almıştır.

Sure, Allah'ın (c.c.) Kureyşlileri ticaret için yaz ve kış yolculuklarına alıştırmasından ve bu yolla kazanç temin etmelerinden bahseden ayetlerle başlar.

Surede Allah'ın (c.c.) lütfu ile kendi içinde güven ve sevgi tesis eden Kureyşlilerin, ticaret amacıyla yaz mevsiminde Suriye'ye, kışın da Yemen taraflarına gitmeleri ele alınır.

Bu sayede Kureyş kabilesinin hem ekonomik durumunun iyileştiği hem de farklı kültürleri tanıdığı söylenir.

Surede, Kureyşlilerin bulundukları bölge ve bu bölgedeki Kâbe sayesinde Allah'ın (c.c.) kendilerini açlıktan ve korkudan emin kıldığı vurgulanarak her türlü putperestlikten uzak kalmak suretiyle yalnızca Allah'a ibadet etmeleri istenmektedir.[1]

Ezberleyelim

Kureyş suresini,

- Öğretmeninizden veya sesli bir materyalden dinleyiniz.
- Kendiniz birkaç kere okuyunuz.
- Gruplar oluşturarak ayet ayet, sesli okuyarak ezberleyiniz.

سُورَةُ قُرَيْشٍ مَكِّيَّةٌ
وَهِيَ اَرْبَعُ اٰيَاتٍ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

لِا۪يلَافِ قُرَيْشٍ ﴿١﴾ ا۪يلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَٓاءِ وَالصَّيْفِ ﴿٢﴾ فَلْيَعْبُدُوا
رَبَّ هٰذَا الْبَيْتِ ﴿٣﴾ اَلَّـذ۪ٓي اَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَاٰمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ﴿٤﴾

(1) Dinî Terimler Sözlüğü, s. 210.

Anlamı

Rahmân ve Rahîm olan Allah´ın adıyla

1. "Kureyş'i ısındırıp alıştırdığı,"

2. "Onları kışın (Yemen'e) ve yazın (Şam'a) yaptıkları yolculuğa ısındırıp alıştırdığı için,"

3. "Bu evin (Kâbe'nin) Rabb'ine ibadet etsinler."

4. "(O Rab ki) Onları besleyip açlıktan kurtardı ve onları korkudan emin kıldı."

Değerlendirelim

Aşağıdaki soruları Kureyş suresinin mealine göre cevaplayınız.

• Kureyş'in, yolculuklara ısındırılıp alıştırılması ne demektir?

• Surede, belirtilen "Kâbe'nin Rabb'i" kimdir?

• Kureyş'in beslenip açlıktan kurtarılması ve korkudan emin olmaları ne anlama gelmektedir?

4. Mâûn Suresini ve Anlamını Öğreniyorum

Mâûn suresi, Kur'an-ı Kerim'in 107. suresidir. Mekke'de inmiştir. Yedi ayettir. Adını yedinci ayette geçen ve komşuların günlük olarak birbirlerinden alıp verdikleri ihtiyaç maddelerinin genel adı olan mâûn kelimesinden almıştır.

Sure, ahiret gününü inkâr eden ve bu inkârları nedeniyle yetimlere kaba davranan, fakirlere de maddi yardımda bulunmayan, onları yedirip içirmeyen Mekke müşriklerinin kınanmasıyla başlar. Surede onların ihtiyaç sahiplerine çok cimri davrandıkları ve fakirleri kazançlarından mahrum bıraktıkları nakledilir.

Surede insanlara, yaptıkları her şeyde samimi olmaları öğütlenir ve bu çerçevede ibadetlerin özünde samimiyetin olması gerektiği vurgulanır. Surede gösteriş için namaz kılan ve kıldığı namazla, ahlakında en küçük bir değişiklik olmayan münafık tipli insanlar **"Yazıklar olsun o namaz kılanlar ki onlar namazlarını ciddiye almazlar. Onlar (namazlarıyla) gösteriş yaparlar."** ayetleriyle eleştirilir.

İnancında ve ibadetlerinde samimi olmayan insanların komşuluk ilişkilerinde de sorunları olduğu anlatılır. Bu kişilerin günlük ev eşyalarını veya komşuların zorunlu ihtiyaçlarını karşılamakta cimri davrandıkları belirtilir.[1]

Ezberleyelim

Mâûn suresini,

• Öğretmeninizden veya sesli bir materyalden dinleyiniz.

• Kendiniz birkaç kere okuyunuz.

• Gruplar oluşturarak ayet ayet, sesli okuyarak sureyi ezberleyiniz.

(1) Dinî Terimler Sözlüğü, s. 225.

سُورَةُ الْمَاعُونِ مَكِّيَّةٌ
وَهِيَ سَبْعُ اٰيَاتٍ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَرَاَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالدِّينِ ﴿١﴾ فَذٰلِكَ الَّذِي يَدُعُّ الْيَتِيمَ ﴿٢﴾ وَلَا
يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِينِ ﴿٣﴾ فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ﴿٤﴾ اَلَّذِينَ هُمْ عَنْ
صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ﴿٥﴾ اَلَّذِينَ هُمْ يُرَاۤؤُنَ ﴿٦﴾ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ﴿٧﴾

Anlamı

Rahmân ve Rahîm olan Allah’ın adıyla

1. “Dini yalanlayanı gördün mü?”

2. “İşte o, yetimi itip kakar.”

3. “Yoksula yedirmeyi teşvik etmez.”

4. “Yazıklar olsun o namaz kılanlara ki”

5. “Onlar namazlarından gafildirler.”

6. “Onlar (namazlarıyla) gösteriş yaparlar.”

7. “Ufacık bir yardıma bile engel olurlar.”

Değerlendirelim

Aşağıdaki soruları Mâûn suresinin mealine göre cevaplayınız.

- Hesap ve ceza günü ifadesi ne anlama gelmektedir?
- İslam dini yetimlere ve yoksullara niçin çok önem vermiştir?
- Sizce namazı ciddiye aldığımızı gösteren davranışlar nelerdir?

Değerlendirelim

Aşağıdaki tablolarda ilgili yerleri surelerden yararlanarak doldurunuz.

Surenin Adı	Kâfirûn suresi
Surede Hitap Edilen	....
Surede Yer ve Zaman	....
Surede Olay	....
Surenin Konusu	....
Surenin İndiriliş Sebebi	....
Sureden Çıkarılan Temel Değerler	....

Surenin Adı	Fil suresi
Surede Hitap Edilen	....
Surede Yer ve Zaman	....
Surede Olay	....
Surenin Konusu	....
Surenin İndiriliş Sebebi	....
Sureden Çıkarılan Temel Değerler	....

Surenin Adı	Kureyş suresi
Surede Hitap Edilen	....
Surede Yer ve Zaman	....
Surede Olay	....
Surenin Konusu	....
Surenin İndiriliş Sebebi	....
Sureden Çıkarılan Temel Değerler	....

Surenin Adı	Mâûn suresi
Surede Hitap Edilen	....
Surede Yer ve Zaman	....
Surede Olay	....
Surenin Konusu	....
Surenin İndiriliş Sebebi	....
Sureden Çıkarılan Temel Değerler	....

Değerlendirelim

Aşağıdaki değerlendirme tablosunda size uygun seçenekleri "✔" ile işaretleyiniz.

OKUDUĞUM SURE VE AYETLER	Yüzünden okurken takılmıyorum.				Hareke hatası yapmıyorum.				Ezberlediğim ayet ve sureleri okuyorum.				Tecvitleri uyguluyorum.			
	Çok iyi	İyi	Orta	Zayıf	Çok iyi	İyi	Orta	Zayıf	Çok iyi	İyi	Orta	Zayıf	Çok iyi	İyi	Orta	Zayıf
Bakara Suresi (31-48. sayfalar)																
Mülk Suresi (1. sayfa)																
Mülk Suresi (2. sayfa)																
Mülk Suresi (3. sayfa)																
Fetih Suresi (1. sayfa)																
Fetih Suresi (2. sayfa)																
Fetih Suresi (3. sayfa)																
Fetih Suresi (4. sayfa)																
Fetih Suresi (5. sayfa)																
Fil Suresi																
Kureyş Suresi																
Mâûn Suresi																

ÜNİTEMİZİ DEĞERLENDİRELİM

A. Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Medd-i ârızı bir örnekle açıklayınız.

2. Fil suresinin konusu nedir?

3. Tecvit ne demektir? Açıklayınız.

4. Kâfirûn suresinin konusu nedir?

B. Aşağıdaki soruların doğru cevaplarını işaretleyiniz.

1. İzhar ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) İzhar harfleri boğaz harfleridir.

B) İzharda gunneli okuyuş yoktur.

C) Nun sesi asıl mahrecinden çıkarılır.

D) İzhar harfleri on beş tanedir.

2. كٓهٰيٰعٓصٓ kelimesinde bulunan harflerin hangisinde medd-i lîn vardır?

A) Sad

B) Ayn

C) Ye

D) Kef

3. Harekeli bir harf üzerinde durulduğunda ortaya çıkan ve yazıda görülmeyen sükûna ne ad verilir?

A) Sakin harf

B) Lâzımî sükûn

C) Ârızî sükûn

D) Kalıcı sükûn

4. عَنْ صَلَاتِهِمْ kelimesinde sakin “nun” dan sonra “sad” harfi gelmiştir. Bu durumda aşağıdaki tecvit kurallarından hangisi uygulanır?

A) İzhar **B)** Medd-i ârız

C) İhfa **D)** İklab

5. اِنْ هُوَ اِلَّا kelimesinde sakin “nun” dan sonra “he” harfi gelmiştir. Bu durumda aşağıdaki tecvit kurallarından hangisi uygulanır?

A) İklab **B)** Medd-i lîn

C) Medd-i lâzım **D)** İzhar

6. لَا تَعْلَمُونَ kelimesinin sonunda duracak olursak hangi tecvid kuralı oluşur?

A) Medd-i ârız **B)** Medd-i lîn

C) İklab **D)** İzhar

C. Aşağıdaki ifadeler doğru ise cümlenin başına “D”, yanlış ise “Y” yazınız.

1. ( ) Hem durulduğunda hem de geçildiğinde var olan sükûna, ârızî sükûn denir.

2. ( ) Kur’an-ı Kerim’i doğru ve güzel okuma kurallarını içeren ilme tecvit denir.

3. ( ) Medd-i ârız olan yerde durulmayıp geçilirse dört elif miktarı uzatılarak okunur.

4. ( ) Şeddeli olan harflerin birincisi her zaman cezmlidir.

5. ( ) Medd-i lîndeki uzatma, lîn harfi üzerinde yapılır.

Ç. Aşağıda boş bırakılan yerleri, verilen sözcüklerden uygun olanı ile doldurunuz.

(tecvit, Bakara, gunne, Mâûn, sükûn)

1. .... suresi Kur’an’ın ikinci suresidir.

2. Kur’an-ı Kerim’i harflerin mahreçlerine ve sıfatlarına uyarak okumaya .... denir.

3. Kur’an okurken harfin üzerinde durulduğunda da geçildiğinde de var olan .... lâzımî sükûndur.

4. .... sesin genizden getirilerek okunmasına denir.

5. Gösteriş için namaz kılanları ve kıldıkları namazdan gafil olanları eleştiren surenin adı .... suresidir.

1. ÜNİTE

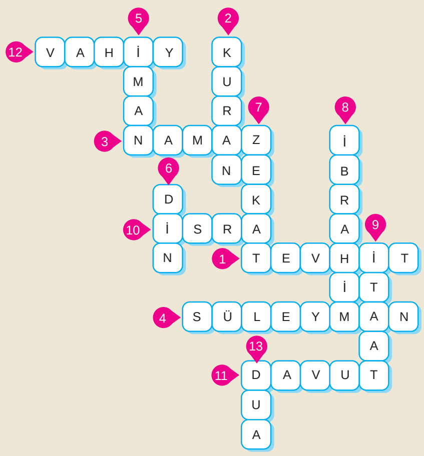
A. Öğrenci yorumuna bırakılmıştır.

B. **1.** B **2.** D **3.** D **4.** C **5.** C **6.** A

C. **1.** Kur'an **2.** inanç
3. Hayat kitabı **4.** Kudüs **5.** İslam

Ç. **1.** D **2.** Y **3.** D **4.** D **5.** Y

D.

2. ÜNİTE

A. Öğrenci yorumuna bırakılmıştır.

B. **1.** D **2.** B **3.** C **4.** C **5.** D **6.** A

C. **1.** Y **2.** D **3.** Y **4.** D **5.** D

Ç. **1.** Bakara **2.** tecvit
3. sükûn **4.** gunne **5.** Mâûn

SÖZLÜK

A

ahenk : **1.** Uyum. **2.** Uyuşma, anlaşma.

ahiret : **1.** Dünya hayatını takip eden hayatın adı. **2.** Dünya hayatındaki amellerin -söz, davranış ve eylemlerin- sonuçlarının alınacağı ve değerlendirileceği zaman.

arş : **1.** Bütün âlemi kuşatan, nasıl olduğunun bilinmesi insan aklının dışında kalan ve sadece Allah tarafından bilinen şey. **2.** Allah'ın yaratmış olduğu bütün varlıklar üzerindeki kudret, hükümranlık, egemenlik ve iktidarı.

arız : **1.** Sonradan ortaya çıkan. **2.** Bulaşmış, musallat olmuş.

asar : Eserler.

ashab : **1.** Sahabe. **2.** Hz. Peygamber devrinde yetişmiş Müslüman olarak Hz. Peygamber'i görmüş, O'nun sohbetinde bulunmuş ve Müslüman olarak ölmüş kimseler.

Asım Kıraatı : Kûfe'de kıraat imamı olarak meşhur olan İmam Asım'ın okuyuş tarzı. Tabiu'ndan olup yedi kıraat imamından biridir. Ülkemiz dahil İslam coğrafyasının büyük bir bölümünde Kur'an-ı Kerim İmam-ı Asım'ın Hafs rivayeti üzerine okunur.

aşır : **1.** Kur'an-ı Kerim'de genellikle on ayetten oluşan bölüm. **2.** Bir dinî tören sırasında veya cemaatle namaz kılındıktan sonra okunan Kur'an-ı Kerim'den bir bölüm, aşr-ı şerif.

ayet : Surelerin içinde yer alan, başından ve sonundan özel işaretlerle ayrılan bir veya birkaç cümleden oluşan ilahi söz.

azamet : **1.** Ululuk, büyüklük. **2.** Gurur.

B

bağışlama : Bağışlamak işi, mağfiret, gufran.

balçık : İçinde çeşitli organik maddeler bulunan genellikle killi, koyu, yapışkan çamur, mil.

batıl : **1.** İnançlar bakımından gerçek olmayan. **2.** Çürük, temelsiz, asılsız.

belagat : İyi konuşma, sözle inandırma yeteneği.

besmele : "Yarattığı bütün varlıklara bol bol nimet veren, yardım eden ve bağışlayan Allah'ın adı ile" anlamına gelen ve bir işe başlarken söylenen "Bismillâhirrahmânirrahîm" ayetinin adı.

biat : **1.** Birinin hâkimiyetini kabul etme ve emirlerine bağlılığını bildirme. **2.** Hz. Peygamber'in bir iş konusunda sahabeden söz alması.

buhran : Halifelik makamına geçenin eli üzerine el koyarak veya el sıkışarak kişinin ona bağlılığını göstermesi ve itaat edeceğine dair söz vermesi.

buhran : Bunalım, bunluk, kriz.

C

Cebrail : Allah tarafından peygamberlere vahiy getirmekle görevlendirilen, dört büyük melekten biri.

cefa : İşkence, azap, zulüm.

cehennem : İnanılması gereken şeylere inanmayan ya da inandığı hâlde inanmayanların hayatını sürdüren ve günahı affedilmeyen insanların ahiret âleminde cezalandırılacakları yer.

celi : **1.** Açık, aşikar. **2.** Parlak, cilalı.

cennet : Günahsız, günahları affedilen ya da günahlarının cezasını cehennemde çekmiş olan müminlerin, içerisinde sonsuza dek kalacakları yer.

cezm : Harekesiz harfi gösteren işaret.

cihat : **1.** İyiliğin yerleşmesi ve kötülüğün ortadan kalkması için maddi ve manevi tüm imkânlarını kullanarak gayret sarf etmek. **2.** Düşmanlara karşı ülkeyi savunmak amacıyla silahlı mücadele verme. **3.** İnsanın her türlü kötülüğe, şeytana karşı verdiği mücadele ve içindeki çirkin tutkuları yenme çabası.

cüz : Kur'an-ı Kerim'in yirmi sayfadan oluşan otuz bölümünden her biri.

E

ecir : İbadetlere ve güzel davranışlara verilen ahiret mükâfatı, sevap.

Ehl-i Kitab : Yahudiler ve Hristiyanları müşriklerden ayırt etmek için elde bulunan Tevrat, Zebur ve İncil'e inanan kimseler.

Esmâ-i Hüsnâ : **1.** Allah'ın zatını, sıfatlarını ve fiillerini en güzel şekilde tanımlayan Allah'a ait güzel isimler. **2.** Allah'ın yücelik ve aşkınlığını ifade eden, zikir ve dualarda kullanılan ve duaların kabul olmasına vesile olan, kalplere huzur veren Yüce Allah'ın isimleri.

esvap : Giysi.

eza : Üzme, sıkıntı verme, üzgü.

F

farz : İslam dininde mükelleflerden yapılması kesinlikle istenen ve terk edilmesi günah olan fiiller, emirler.

fecir : Güneşin doğmasından önceki vakit, tan yerinin ağarması.

feryat : Haykırış, çığlık.

fesat : **1.** Bozukluk. **2.** Karışıklık, kargaşalık, ara bozuculuk.

fıtri : Doğuştan.

fitne : Karışıklık, kargaşa.

fonetik : **1.** Ses bilgisi. **2.** Sesleri bütün özellikleri ve ayrıntılarıyla gösteren, seçil.

G

gaflet : Dalgınlık, dikkatsizlik, boş bulunma, aymazlık, dalgı, ihtiyatsızlık.

gayb : **1.** Akıl ve duyular yoluyla hakkında bilgi edinilemeyen varlık alanı. **2.** Göz önünde olmayan, gözle görülmeyen, gizli olan, hazırda olmayan. **3.** Henüz içinde yaşanıl-

mayan gelecek zaman ve gelecek zaman içerisinde meydana gelecek olaylar.

gazaba uğramak : Yeryüzünde, işlenmiş ve işlenecek olan her türlü zulüm ve haksızlığa karşı Allah'ın verdiği veya vereceği ceza ile cezalandırılmak.

geniz : Ağız ve burun boşluğunun arka bölümü.

gunne : Genizden gelen ses.

H

hadr : Süratli ve çabuk olmak.

hadis : **1.** Söz, haber. **2.** Hz. Peygamber'in sözleri, fiilleri ve takrirleri; sahabenin dine aykırı olmayan söz ve davranışlarını onaması. **3.** Kur'an-ı Kerim'deki açıklanması gereken yerleri açıklama, emir ve yasakları insanlara bildirme, Kur'an-ı Kerim'de hükmü olmayan konularda hüküm koyma, bireysel ve toplumsal hayatın tüm alanlarında kişileri ahlaken geliştirme amacıyla Hz. Muhammed'in söylemiş olduğu sözler.

hafız : **1.** Ezberleyen, koruyan, saklayan, unutmayan kimse. **2.** Kur'an'ı başından sonuna kadar ezberleyip okuyabilen kimse.

Hâlik : "Tüm varlıkların işlerini ölçülü ve ahenkli bir şekilde var eden, evreni bir plan ve amaca uygun olarak yoktan ve örneksiz bir biçimde yaratan" anlamında Allah'ın Esmâ-ı Hüsnâ'sından biri.

hanif : Hz. İbrahim'in tebliğ ettiği tevhit inancını koruyan; Hz. Muhammed'in peygamber olarak gönderilmesinden önce Allah'ın varlığına ve birliğine inanan kimse.

haset : Başkasının elinde bulunan maddi ve manevi imkânların kendisine verilmesi ve kıskanılan kişinin bu imkânları kaybetmesi için kalpte bulunan temenni ve istek.

hat : **1.** Çizgi, **2.** Yazı, güzel yazı.

hatim : Kur'an-ı Kerim'in ilk suresi olan Fâtiha suresinden başlayıp en son suresi olan Nas suresine kadar tek başına veya cemaatin huzurunda yüzünden veya ezberden okuma.

hayâ : Kişinin, Allah'a olan içten sevgi ve saygısından dolayı kötü, çirkin, ahlak dışı ve günah olan davranışlardan rahatsız olup onlardan kaçınması.

hayır : **1.** İyilik, karşılık beklenmeden yapılan yardım. **2.** İyi, hayırlı, yararlı, faydalı.

helak : **1.** Ölmek, mahvolmak. **2.** Fert ve toplumların yok edilmek suretiyle cezalandırılması.

hesap günü : Dinen yükümlü insanların inançlarından ve dünyada yaptıkları iyilik ve kötülüklerden dolayı Allah tarafından ahirette hesaba çekilecekleri gün, ceza günü, din günü, ruziceza, ahiret günü, haşir günü.

hıyanet : **1.** Kutsal sayılan şeylere el uzatma, kötülük etme veya karşı davranma, hainlik, ihanet. **2.** Güveni kötüye kullanma, aldatma, vefasızlık.

hidayet : **1.** Doğru yolu gösterme, doğru yolu bulma, rehberlik yapma, irşat etme. **2.** Günahlarla iç içe bir hayat yaşayan kimsenin dindar hâle gelmesi; günahlarını terk ederek İslam dinine uygun ahlak, ibadet ve davranışlar kazanması. **3.** Müslüman olmayan

bir kimsenin İslam dinine girmesi, Müslüman olması, hidayete ermesi, ihtida etmesi.

hikmet : Adalet, ilim, amel, nübüvvet, Kur'an, Allah'a itaat, dinî anlayış, Allah korkusu, hakkı bilme, hayır işlemek.

hurafe : Dine sonradan girmiş yanlış, batıl inanç.

hüsran : Beklenilen şeyin elde edilememesi yüzünden duyulan acı.

İ

ibadet : **1.** Boyun eğme, itaat etme, saygı duyma. **2.** Kulluk etme, tapma. **3.** Allah'ın insanlara emrettiği ve insanların da Allah'a karşı yapmakla yükümlü oldukları tüm davranışlar.

ibtida : **1.** Başlangıç. **2.** Bir işe başlama.

icra : **1.** Yürütme. **2.** Yerine getirme.

ihsan : **1.** İyilik etme, iyi davranma. **2.** Bağışlama, bağışta bulunma. **3.** Bağışlanan şey, lütuf, inayet.

ikrar : **1.** Benimseme, onama, kabul, tasdik. **2.** Fıkıh literatüründe, bir kimsenin üzerinde başkasına ait bir hakkın bulunduğunu itiraf etme.

imale : **1.** Bir tarafa yatırma, eğme. **2.** Tecvitte, üstün harekeyi esreye veya elif harfini ya harfine meylederek söylemek.

inanç : Bir düşünceye gönülden bağlı bulunma.

irade : **1.** Aklın düşünüp karar vermesi, yapılması veya yapılmaması eşit olan çeşitli davranışlardan birini beğenip tercih etmesi. **2.** Allah'ın dilemesi, arzu etmesi, tercih etmesi ve dilediğini yerine getirmesi anlamlarında Allah'ın sıfatlarından biri.

irfan : **1.** Bilme, anlama, sezme. **2.** Gerçeğe ulaştırıcı güçlü seziş.

irşat : **1.** Rehberlik etme, yol gösterme, kılavuzluk yapma. **2.** Dinî konularda yeterlilik sahibi kişilerin, insanları, dünya ve ahiret mutluluğunu elde etmeleri için hak ve hakikate, doğru yola, salih amele ve her çeşit iyiliğe çağırarak onların her türlü kötülükten uzaklaşmasını sağlama gayreti.

isnat : Bir düşünceyi bir konuyu bir kişi veya bir sebebe dayandırma, yükleme, atfetme.

istikamet : **1.** Hak yolda olma, hak yola girme, doğruluk, dürüstlük, adalet, denge, dürüstçe yaşama. **2.** İslam'ı kabul edip Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmadan inanç, düşünce ve niyette, tutum ve davranışta sürekli olarak Allah'ın rızasına uygun hareket etme.

izzet : **1.** Değer, itibar, şeref, yücelik, kuvvet ve kudret, galebe, üstünlük, büyüklük. **2.** Kişinin insani değerlerle bezenerek geçici dünya menfaatleri karşısında şahsiyetli ve onurlu davranması, Müslüman olmayanlara karşı vakarlı olması.

K

kader : **1.** Hükmetme, gücü yetme. **2.** Allah'ın sonsuz ilmi ve kudretiyle başlangıçtan sona kadar evrende olacak olan her şeyi programlaması, varlıkları istediği şekil ve biçimde yaratması ve insanların özgür iradelerine göre yapacakları her şeyi Allah'ın

önceden bilmesi, takdir etmesi, bir plana göre düzenlemesi.

kadirşinas : Değerbilir, iyilikbilir.

kasr : Harfleri uzatmadan kısa okumak.

kaza : **1.** Hükmetme, karara bağlama, emretme, mahkeme etme, yargı. **2.** Allah'ın, kulları için belirlemiş olduğu şeylerin zamanı ve yeri gelince tek tek ortaya çıkması, uygulanıp gerçekleşmesi.

kevni : Varlık ve var olmayla ilgili olan.

kıraat : **1.** Okuma, telaffuz etme, tilavet. **2.** Hz. Peygamber'in okuma biçimini örnek alarak Kur'an-ı Kerim'i harflerin çıkış yerlerine ve tecvit kurallarına uygun olarak okuma.

kıraat ilmi : Kur'an kelimelerinin farklı okunuşlarını inceleyen bilim dalı.

kıssa : **1.** Hikâye, hikâye etme ve anlatma, haber verme. **2.** Kur'an-ı Kerim'deki geçmiş peygamberler ve milletlerle ilgili ibretli ve tarihi olay(lar).

kıyamet : **1.** Kalkma, doğrulma, dikilme, ayaklanma, dirilme. **2.** Evrende bulunan her şeyin yok olmasıyla, ölen tüm insanların yaptıklarının hesabını vermek üzere diriltilecekleri zaman.

kudret : **1.** Güç, erk, iktidar. **2.** Her şeye gücünün yetmesi, dilediğini dilediği zamanda var veya yok etmesi anlamında Allah'ın sıfatlarından biri.

kurra : **1.** Okuyucular, çok okuyanlar. **2.** Kur'an-ı Kerim'i, Hz. Peygamber'den rivayet edilen ve kıraat imamlarınca onaylanmış olan on çeşit okuyuşa göre rahatlıkla okuyabilen uzman Kur'an-ı Kerim okuyucuları.

küfür : **1.** Allah'ın (c.c.) varlığını ve birliğini inkâr etme, dinin kutsal saydığı gerçeklere inanmama ya da İslam'ın hak dini olduğunu kabul etmeme. **2.** Allah'ın göndermiş olduğu İslam dinini toptan veya içerisindeki hükümlerden herhangi birini inkâr etme, peygamberlerin bazısına inanıp bazısını reddetme.

L

lafız : Söz, kelime.

lâzım : Lüzumlu olan, gerekli, gereken.

lâzımî : Kalıcı, devamlı olan.

lîn : Yumuşak olmak.

liyâkat : **1.** Bir kimsenin kendisine iş verilmeye uygunluk, yaraşırlık durumu. **2.** Kifayet.

M

mabet : **1.** İbadet edilen yer, tapınak, ibadethane. **2.** Müslümanların toplu olarak ibadet edebilmeleri için yapılmış olan yer, cami, mescit.

mağfiret : **1.** Örtme, gizleme, bağışlama, af. **2.** Allah'ın, kendisine içtenlikle tövbe eden ve

hatasını kabul edip bir daha günah işlememe konusunda söz veren kullarının günahlarını bağışlaması, affetmesi.

mahfaza : İçinde küpe, yüzük, bilezik vb. değerli eşyaların saklandığı kutu, kılıf.

mahreç : Harflerin çıkış yerleri.

mahzen : Yapılarda yer altı deposu.

materyal : Malzeme, gereç.

mazhar olmak : İyi bir şeye ermek, ulaşmak.

med harfi : Önceki harfin uzatılarak okunmasını sağlayan; harekesiz elif, vav ile ya harfi.

med sebebi : Harflerin bir elif miktarından fazla uzatılarak okunmasına sebep olan işaret.

merhamet : Bir kimsenin veya bir başka canlının karşılaştığı kötü durumdan dolayı duyulan üzüntü, acıma.

mezhep : **1.** Gidilecek yer, gidilecek yol, takip edilen yöntem, metot, ekol. **2.** İslam kültüründe dinî ilimlerde uzman olan bir müçtehidin, dinin ayrıntılarına ilişkin konularda, kendine özgü kural ve metotla meydana getirdiği görüşler toplamı, içtihatlar.

muamelat : İşlem.

mucize : **1.** İnsanın benzerini yapmaktan âciz kaldığı, alışılagelmiş şeylere aykırı olan, olağanüstü işler. **2.** Peygamberlerin kendilerine inanmayan insanlara peygamberliklerini ispat etmek amacıyla gösterdikleri olağanüstü olaylar.

muhkem : Sağlam, sağlamlaştırılmış.

muhkem ayet : Sağlam, anlamı açık, yoruma gerek olmayan, okunduğunda manası hemen anlaşılan ayet.

mukabele : **1.** Karşılaştırma, karşılık verme, karşı karşıya bulunma. **2.** Hafızların cami ve mescitlerde cemaate dönerek Kur'an-ı Kerim okurken cemaatin de mushafları açarak takip etmeleri şeklinde gerçekleşen bir okuma biçimi.

mukaddes : Yüce Allah (c.c.) ile ilgili ve manevi büyüklüğü olan; din, iman, namus, Kâbe, Peygamber, melek, kitap, camii, mescit, vatan, millet, bayrak vb. dinî ve millî değerler.

musallat : Bir kimse veya şeyin üzerine bıktıracak kadar düşen (kimse).

Mushaf : Kur'an-ı Kerim'in iki kapak arasına alınmış hâline verilen ad.

mükellef : **1.** Sorumluluk ve yükümlülük taşıyan kişi. **2.** Akli dengesi yerinde, ergenlik çağına ulaşmış, dinin emir ve yasakları karşısında sorumlu bulunan erkek ve kadın.

münezzeh : **1.** Temiz, arı. **2.** Uzak.

N

namahrem : **1.** Evlenmelerinde yasa bakımından sakınca olmayan (kadın ve erkek). **2.** Yabancı, el.

namütenahi : Sonsuz, ucu bucağı olmayan.

nazil olmak : İnmek.

nebi : **1.** Elçi, peygamber, resul, yalvaç. **2.** Allah'ın kendisine vahyettiği şeyleri öğrenip oldu-

ğu gibi insanlara aktaran, onları vahye inanmaya ve itaat etmeye çağıran peygamber.

nefer : **1.** Er. **2.** Kimse.

nifak : İslam'a inandığını söylemekle beraber, yaşayışta sorumsuz davranma, ibadetlere kayıtsız, haramlara karşı duyarsız olma ve İslam ahlakına aykırı olan her türlü kötü durum.

noksan : Eksik, eksiklik, kusur.

nübüvvet : Allah'ın gönderdiği vahiyleri, emir ve yasakları alıp insanlara dinin gerçeklerini duyurma; söz, tutum ve davranışlarıyla açıklama makamı olan peygamberlik.

Ö

öğüt : Bir kimseye yapması veya yapmaması gereken şeyler için söylenen söz, nasihat.

P

putperest : **1.** Puta tapan, şirk ve küfür içinde bocalayan kimse. **2.** Allah'a yapılması gereken ibadeti, O'na gösterilmesi gereken saygı ve sevgiyi, Allah'ın dışında ilah kabul edilen herhangi bir varlığa gösteren, tapınan.

R

Rahîm : Yaratmış olduğu bütün varlıklara karşılıksız rızık veren, yarattıklarını koruyan, esirgeyen, bağışlayan ve merhamet eden, ahirette ise sadece mümin kullarına şefkat edecek olan, anlamında Allah'ın Esmâ-i Hüsnâ'sından biri.

Rahman : Dünyada, bütün canlılara şefkat gösteren, mümin kâfir ayrımı yapmaksızın insanlara merhamet eden, her türlü nimeti sürekli veren, rahmeti sonsuz olan anlamında Allah'ın Esmâ-i Hüsnâ'sından biri.

rahmet : **1.** Birinin suçunu bağışlama, affetme. **2.** Sevap, lütuf ve ihsan. **3.** Bütün varlıkların iyiliğini arzu edip onlara her türlü yardımda bulunma isteği.

rehber : **1.** Kılavuz. **2.** Birinin doğruyu bulmasına yardımcı olan, yol gösteren kimse veya şey.

rivayet : Hz. Peygamber'in (s.a.v.) söz, onay ve eylemlerinin yazılı veya sözlü olarak sonraki nesillere nakledilmesi.

S

sahabe : **1.** Arkadaş, dost, veli. **2.** Hz. Peygamber (s.a.v.) zamanında yaşamış, Müslüman olarak Peygamberi çok kısa bir süre olsa da görmüş, O'nun sohbetinde bulunmuş ve yine Müslüman olarak ölmüş kimse.

salat-ı ümmiye : Hz. Peygamber'e (s.a.v.) ve O'nun soyundan gelenlere saygı bildirmek için okunan

dua.

salavat : Hz. Muhammed'e (s.a.v.) saygı bildirmek için okunan dua.

sebat : Sözünden veya kararlarından dönmeme, bir işi sonuna değin sürdürme, direşme.

sefa : Gönül rahatlığı, rahatlık, kaygısız ve sakin olma.

sevap : **1.** Bir şeyin karşılığını verme, ödeme, mükâfat, ecir. **2.** Kişinin iman, ibadet, ahlak ve tüm güzel davranışlarının karşılığı olarak Allah tarafından kendisine verilen ödül, mükâfat.

sinsi : Gizli ve kurnazca kötülük yapan.

sure : **1.** Yüksek rütbe, şan ve şeref, yüksek bina, binanın bölüm ve katları. **2.** Kur'an-ı Kerim'in her biri diğerinden besmele ile ayrılmış 114 bölümünden biri.

sükûn : Hareketsizlik durumu.

Ş

şehadet : **1.** Tanıklık, şahitlik, bir şeyin doğruluğuna inanma. **2.** Kendisinden tanıklık istenen kişinin görmüş olduğu bir olayı Allah'ın huzurunda bulunuyor gibi bir duyguyla dosdoğru haber vermesi, şahitlik yapması. **3.** "Allah'tan başka tanrı olmadığına ve Hz. Muhammed'in O'nun kulu ve elçisi olduğuna inanırım." anlamına gelen "Eşhedü en la ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resulühü" cümlesini gönülden, inanarak, anlamını bilerek söyleme.

şer : Kötülük, fenalık.

şeytan : **1.** İnatçı, haddi aşıp kibirlenen, azgın, taşkın, şerli olan bütün kötü varlıklar. **2.** Allah'ın, "Âdem'e itaat et." emrine karşı gelip isyan ettiği için ilahi rahmetten kovulan cinlerin inkârcı olanlarından gizli varlık.

şirk : **1.** Eş koşma, denklik, ortaklık, ortak olma. **2.** Allah'a inanmakla birlikte başka varlıkları da tanrı kabul etme.

şuur : Bilinç.

şükür : **1.** Görülen iyiliğe karşı söz ve davranış ile hoşnutluk gösterme ve yapılan iyiliğin kıymetini bilme. **2.** Kulun, Allah'ın vermiş olduğu sayısız nimetlerin O'nun sonsuz iyilik ve bağışının sonucu olduğunu fark ederek kalbinin teşekkür duygusuyla dolması ve bunu diliyle ifade etmesi; tutum ve davranışlarıyla haramlardan kaçınarak ve farzları yerine getirerek Allah'a bağlanması.

T

taassup : Herhangi fikri, siyasi veya sosyal olayın çözümü ve açıklamasıyla ilgili bir düşünceyi tek doğru kabul edip karşı görüşte olan insanların düşüncelerine değer vermeme; anlayıp dinlemeden inkâr etme, kendi görüşlerini başkalarına kabul ettirmek için baskı yapma.

tabii : **1.** Doğada olan, doğada bulunan. **2.** Olağan, alışılmış, her zamanki gibi olan, beklenildiği gibi.

tahkik : Soruşturma

tebliğ : **1.** Bildirme. **2.** Haber verme. **3.** Peygamberlerin vahiy yoluyla Allah'tan (c.c.) gelen ilâhi hükümlerin hiçbirini gizlemeden aynen insanlara bildirmesi.

tefekkür : Düşünme, düşünüş.

telaffuz : Söyleyiş.

telakki : **1.** Anlayış. **2.** Kabul etme, sayma.

teorik : Kurama dayanan, kuramsal, nazari.

tertil : Sözü yerli yerinde, uygun, tane tane ve güzel bir şekilde söylemek.

tesbih : **1.** Allah'ı zatında, sıfatlarında, fiillerinde ve isimlerinde her türlü eksiklikten uzak tutma. **2.** "Allah'ım! Seni her türlü eksiklikten uzak tutarım." anlamına gelen "sübhanallah" dua cümlesini söyleyerek Allah'ın yüceliğini sözlü olarak ifade etme. **3.** Namazlardan sonra "Sübhanallah, Elhamdülillah ve Allahu ekber" dualarını otuz üçer defa söyleme.

tevatür : **1.** Bir haberin ağızdan ağıza yayılması, yaygın söylenti. **2.** Bir haberi, yalan olarak söylenmiş bir söz üzerine birleşmeleri mümkün olmayan ve her zaman kendilerine güvenilen kimselerin bildirmeleri.

tevekkül : İnsanın, yapacağı işlerde kendisine düşen görevleri yapıp her türlü tedbiri aldıktan, yeterli ve gerekli çalışmaları en güzel biçimde yerine getirdikten sonra sonucu Allah'tan beklemesi.

tevhit : **1.** Birleme, bir şeyin bir olduğuna karar verme, tek kılma. **2.** "Allah'tan başka ilah yoktur, Muhammed O'nun resulüdür." anlamına gelen "La ilahe illallah, Muhammedün resulullah." cümlesine kalp ile inanıp dil ile söyleme. **3.** Allah'ı zatında, sıfatlarında ve fiillerinde birleme, tek ve eşsiz olduğuna inanma, O'na hiçbir şeyi şirk koşmadan ibadeti yalnızca Allah için yapma.

tezhip : Yazma kitaplarda, sayfaların yaldız ve boya ile bezenmesi, yaldızlama.

tilavet : **1.** Okuma. **2.** Kur'an-ı Kerim'i tecvit kurallarına uygun olarak ve anlamını düşünerek okuma.

U

ukubat : **1.** Günahkârlara ahirette verilecek olan ilahi cezalar. **2.** İslam fıkhında dinin koymuş olduğu emir ve yasaklara uymayanlara verilecek olan cezalar, hukuki yaptırımlar.

urgan : Keten, kenevir, pamuk, jüt gibi türlü dokuma maddelerinden yapılan ince halat.

Ü

ümmet : **1.** Topluluk, cemaat, millet, nesil. **2.** Din ve inanç birliği temelinde bir araya gelen ve aynı peygambere bağlanan insanlar topluluğu, bir din üzerinde birleşen millet.

V

vahiy : **1.** Gizli konuşma, fısıldama, ilham etme, ima ve işaret etme, ortaya çıkarma. **2.** Peygamberler aracılığıyla insanlara, hayatın hangi ilkelere göre yönlendirilmesi ve nelere uyup nelerden sakınılması gerektiğini bildiren ilahi bilgi, bu bilginin gönderiliş tarzı.

vahiy katibi : Hz. Peygamber'e gönderilen ayet ve sureleri, başlangıcından kesilmesine kadar yazan sahabe.

vasıl : Birleştirmek, yan yana getirmek, ulaştırmak, bağlamak.

vasiyet : Bir kimsenin ölümünden sonra yapılmasını istediği şey.

vecd : Şiddetli dinî duygu ve heyecan hâli, coşma.

vesvese : **1.** Kuruntu. **2.** Yanlış ve yersiz düşünce, evham.

Z

zebani : **1.** Cehennemde görevli melek. **2.** Dünyadayken Allah'ı inkâr etmenin ve emirlerini yerine getirmemenin sonucunda cehenneme girmeyi hak edenleri cehenneme atmakla görevli melek.

zelil : Hor görülen, aşağı tutulan, aşağılanan.

zikir : **1.** Anma, hatırlama. **2.** Allah'ı anmak amacıyla yapılan ve söylenen ibadet, tesbih ve övgü sözleri.

KAYNAKÇA

Abdurrahman Çetin, **Kur'an Okuma Esasları,** Emin Yayınları, Bursa, 2007.

Ahmed bin Hanbel, **Müsned,** Çağrı Yayınları, İstanbul, 1982.

Ahmet Efe, **Sevgi Çiçeği,** Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1979.

Ahmet Nedim Serinsu, Mehmet Sürmeli, Arif Alkan, Bilal Deliser, Ömer Akyürek, Ayhan Baştürk, Ali Çınar, Yusuf Mavili, **Dinî Terimler Sözlüğü,** Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2009.

Ali Ünlü, **Vecizeler, Öğütler, Parolalar,** Şule Yayınları, İstanbul, 2005.

Buhari, **Sahih-i Buhari,** Çağrı Yayınları, İstanbul, 1992.

Celaleddin Karakılıç, **Tecvit İlmi Kur'an-ı Kerim Okuma Kaideleri,** Ankara, 1977.

Demirhan Ünlü, **Kur'an-ı Kerim'in Tecvidi,** Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1976.

Ebu Davut, **Sünen,** Çağrı Yayınları, İstanbul, 1992.

Enver Tuncalp, **İnandım, İman Ettim,** Şark Matbaası, Ankara, 1974.

Fatih Çollak, **Asım Kıraatı,** Emek Matbaası, İstanbul, 1989.

Fikret Karaman, İsmail Karagöz, İbrahim Paçacı, Mehmet Canbulat, Ahmet Çelişgen, İbrahim Ural, **Dinî Kavramlar Sözlüğü,** Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2010.

Halil Altuntaş, Muzaffer Şahin, **Kur'an-ı Kerim Meali,** Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2006.

Hayrettin Karaman, Ali Özek, İbrahim Kâfi Dönmez, Sadrettin Gümüş, Ali Turgut, Mustafa Çağrıcı **Kur'an-ı Kerim ve Açıklamalı Meali,** Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 2004.

İbnü'l Esir, **el-Kamil Fi't-Tarih,** Beyrut, 1965.

İbn Mâce, **Sünen,** (tercüme: Haydar Hatiboğlu), Kahraman Yayınları, İstanbul, 1982.

İsmail Cerrahoğlu, **Tefsir Tarihi,** Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1998.

İsmail Karaçam, **Kur'an-ı Kerim'in Okunma Kaideleri ve Faziletleri,** İFAV Yayınları, İstanbul, 1984.

İsmail Yiğit, **Peygamberler Tarihi,** Kayıhan Yayınları, İstanbul, 2014.

Lamia Levent, **Yaşlılara Saygı,** Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2008.

Mehmed Âkif Ersoy, **Safahat,** Ankara Büyükşehir Belediyesi Eğitim ve Kültür Dairesi Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1999.

Mehmet Ali Sarı, **Kur'an Dersleri,** Damla Yayınları, İstanbul, 1977.

Mehmet Ali Sarı, **Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Tekniği ve Kuralları,** Nümune Matbaacılık, İstanbul, 1993.

Muhsin Demirci, **Kur'an'ın Temel Konuları,** Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, İstanbul, 2003.

Muhyiddin Nevevî, **Riyâzü's-Sâlihîn,** (tercüme ve şerh: M. Y. Kandemir; İ. L. Çakan; R. Küçük), Erkam Yayınları, İstanbul, 1997.

Mustafa Ruhî Şirin, **Kafdağı'ndaki Uçurtma,** Erdem Yayınları, İstanbul, 1990.

Mustafa Asım Köksal, **Peygamberler Tarihi,** Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 2004.

Müslim, **Sahih-i Müslim,** Çağrı Yayınları, İstanbul, 1992.

Ömer Nasuhi Bilmen, **Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Meali,** İpek Yayınları, İstanbul, 2001.

Tirmizi, **Sünen,** Çağrı Yayınları, İstanbul, 1983.

Türkçe Sözlük, Türk Dil Kurumu, Ankara, 2011.

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, İstanbul, 1985.

Yazım Kılavuzu, Türk Dil Kurumu, Ankara, 2012.

Yunus Apaydın, Mehmet Akif Aydın, Ali Bardakoğlu, Mustafa Çağrıcı, **İlmihâl II,** Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 2005.

İNTERNET KAYNAKÇASI

http://kuran.diyanet.gov.tr/portal/index.html (Erişim Tarihi: 19.06.2015)

İNTERNET'TEN ALINAN GÖRSEL KAYNAKÇA

http://www.shutterstock.com/: s. 10, s. 14, s. 15, s. 16, s. 17, s. 19, s. 21, s. 23, s. 24, s. 25, s. 26, s. 29, s. 33, s. 34, s. 35, s. 36, s. 37, s. 41, s. 42, s. 43, s. 45, s. 47, s. 51, s. 52, s. 55, s. 57, s. 63,

s. 20 http://www.muskarahaber.com/ (Erişim Tarihi 20.06.2015)

s. 54 http://www.ozcay.com/galeri/mehmed%E2%89%A0165# (Erişim Tarihi 21.06.2015)

YAZARIN KENDİ ARŞİVİNDEN ALINAN GÖRSEL KAYNAKÇA

s. 9, s. 12, s. 23, s. 39, s. 40, s. 46, s. 84, s. 88, s. 100, s. 101, s. 103

NOTLARIM